13 augustus 2018

PRE-EXPORT QUARANTAINE IN NEDERLAND VOOR DE EXPORT VAN PAARDEN NAAR AUSTRALIË

Anne van der Weel

PRE-EXPORT QUARANTAINE IN NEDERLAND VOOR DE EXPORT VAN PAARDEN NAAR AUSTRALIË

Rhenen, augustus 2018

Auteur
Anne van der Weel
Student Hippische Bedrijfskunde
Studentnummer 3014935

Begeleiding Aeres Hogeschool Dronten
Monique Kuypers
Gert Wim Stoffer

Voorwoord

Tijdens mijn studie Hippische Bedrijfskunde aan de Aeres Hogeschool Dronten, is mijn interesse gewekt voor besmettelijke paardenziektes en het transport van paarden. Ik heb erg genoten van de lessen van Monique Kuypers over deze onderwerpen. We hebben onder andere enkele lessen besteed aan het uitpluizen hoe de Influenza-uitbraak in Australië in 2007 heeft kunnen gebeuren. Tijdens mijn afstudeerstage bij BSS Paardentransporten heb ik in de praktijk veel geleerd over wat er allemaal komt kijken bij internationaal transport van paarden.

Het idee voor dit afstudeerwerkstuk is ontstaan omdat BSS Paardentransporten quarantainestalling wilde gaan aanbieden en daarbij ook geïnteresseerd was in de mogelijkheid aan de Australische eisen te voldoen. Dat project is niet van de grond gekomen, maar het idee is blijven hangen. Onderzoek naar de exportcijfers heeft aangetoond dat het interessant zou kunnen zijn dat er in Nederland een quarantainestal komt die geschikt is voor het exportklaar maken van paarden die naar Australië gaan.

Tijdens het vergaren van de nodige informatie voor dit afstudeerwerkstuk heb ik veel gehad aan het contact met Emma Ford van het Horse, Livestock & Bird Imports Program van de Australische overheid. Ik ben haar zeer dankbaar voor het beschikbaar stellen van de model SOP manual en de extra informatie die ze me gegeven heeft over de procedure voor goedkeuring van een nieuwe quarantainefaciliteit.

Tevens heb ik contact gehad met de teams van Horse Service International en International Racehorse Transport. Ik ben beide bedrijven dankbaar voor de openheid waarmee ze me verteld hebben over hoe hun isolatie- en quarantainestallen functioneren.

Mijn begeleiders van de Aeres Hogeschool Dronten, Monique Kuypers en meneer Stoffer, wil ik graag bedanken voor hun begeleiding en de wijze raad waarmee ze me op weg geholpen hebben.

Tenslotte wil ik graag mijn moeder bedanken omdat ze me met raad en daad heeft bijgestaan bij het feitelijke schrijven van dit afstudeerwerkstuk tijdens een lang aanhoudende hittegolf. Bedankt voor de ijsjes en de motiverende woorden!

Anne van der Weel
Rhenen, 7 augustus 2018

Samenvatting

Het aantal paarden dat van Nederland naar Australië wordt geëxporteerd, neemt al jaren gestaag toe. Ook de waarde van die paarden wordt steeds hoger. Nederland behoort tot de drie grootste exporteurs van paarden ter wereld. Toch is er nog geen mogelijkheid om paarden die naar Australië geëxporteerd worden, rechtstreeks vanuit Nederland uit te voeren. Nederland beschikt tot op heden niet over een quarantainestal die voldoet aan de strenge eisen die de Australische overheid stelt.

Een isolatie- of quarantainestal in Nederland moet in de eerste plaats voldoen aan de eisen die de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit stelt. Deze eisen zijn gericht op het gescheiden houden van paarden voorafgaand aan export, zodat tijdens de isolatieperiode vastgesteld kan worden dat ze vrij zijn van bepaalde ziektes. Wat de NVWA van een isolatiestal verlangt, geldt als basis. Elk bestemmingsland mag aanvullende eisen stellen met betrekking tot de duur van de pre-export isolatie, de inrichting van de isolatiefaciliteit, de ziektes waar op getest wordt en de te handhaven procedures. Afhankelijk van de situatie zal de ondernemer enkele vergunningen moeten aanvragen om een bestaande stal om te bouwen tot isolatiestal.

Wat aanvullende eisen betreft, spant Australië de kroon. Australië is een eiland, en heeft als zodanig een volkomen geïsoleerde ligging. Het land is volledig vrij van equine influenza, een ziekte die in vrijwel ieder ander land endemisch aanwezig is. De zeer strenge quarantainemaatregelen moeten uitbraken van equine influenza en andere exotische dierziektes voorkomen.

Een ondernemer die een pre-export quarantainefaciliteit wil opzetten voor het exportklaar maken van paarden voor Australië, moet een samenwerkingsverband aangaan met een Australische paardenimporteur. Het laten goedkeuren van de faciliteit door de Australische overheid is een kostbaar proces dat al gauw een jaar in beslag neemt.

De aanvullende eisen die de Australische overheid stelt aan pre-export quarantaine zijn met name gericht op het buiten de deur houden van equine influenza. Een paardvrije zone van tenminste 50 meter rondom de paarden die in quarantaine staan, moet voorkomen dat ze via de lucht besmet worden met equine influenza. Behalve door de lucht, kan equine influenza ook verspreid worden door direct contact met een besmet paard en via voorwerpen of personen. De te handhaven procedures zijn met name gericht op het ontsmetten van alle voorwerpen en personen die met de paarden in aanraking komen. Dit houdt in dat de gehele faciliteit en alle losse voorwerpen voor aankomst van de paarden moeten worden ontsmet. Iedereen die de quarantainefaciliteit betreedt, moet vooraf een training volgen zodat ze bekend zijn met alle te volgen procedures. De belangrijkste elementen uit deze procedures zijn het douchen en omkleden bij binnenkomst.

De eisen van de Australische overheid kunnen voor een Nederlandse ondernemer verstrekkende gevolgen hebben voor de benodigde oppervlakte, de fysieke inrichting van het terrein en de stallen, de personele bezetting en in feite het hele management van de quarantainefaciliteit. Een grondige inventarisatie van de consequenties die dit zou hebben voor het bedrijf is aan te bevelen.

Summary

For years the number of horses that are being exported from the Netherlands to Australia has been steadily increasing. The value of these horses has increased as well. The Netherlands is among the top three horse exporting countries. Despite this, it's not possible to export horses from the Netherlands to Australia directly. To this day there is no pre-export quarantine facility in the Netherlands that meets the strict requirements set by the Australian government.

Above all an isolation or quarantine facility in the Netherlands has to meet the requirements set by the NVWA, the Netherlands Food and Consumer Product Safety Authority. The aim of these requirements is to keep horses in isolation prior to export, so it can be determined if they are free of certain diseases. The requirements set by the NVWA form the basis for an isolation facility. Any destination country may put forth additional requirements concerning the length of the pre-export isolation, the facility itself, diseases the horse needs to be tested for and the procedures that have to be followed. Depending on the situation the entrepreneur will need to obtain one or multiple permits for remodelling an existing horse facility.

As far as additional requirements go, Australia takes the cake. Australia is an island and as such it is completely isolated. The country is free of equine influenza, a disease that is endemic in almost every other country. Very strict quarantine measures are in place to prevent outbreaks of equine influenza and other exotic animal diseases.

An entrepreneur who wants to set up a pre-export facility that can be used for preparing consignments of horses that will be exported to Australia, will need to enter into a partnership with an Australian horse importer. The approval process by the Australian government is costly and easily takes a year.

The additional pre-export quarantine requirements set by the Australian government are mostly in place to prevent equine influenza from entering the country. An exclusion zone of at least 50 meters around the horses in the consignment has to be observed at all times to prevent airborne influenza viruses from infecting the horses. Aside from aerogenic transmission, equine influenza can also spread by direct contact with an infected horse and by contact with contaminated objects. The procedures that need to be followed focus on disinfecting all objects and individuals that will come into contact with the horses. This means that the entire facility and all loose objects will need to be disinfected before the horses arrive. Anyone entering the quarantine facility will receive training to familiarize themselves with the procedures. Key elements of the standard operating procedures are showering and changing into clean clothes when entering the facility.

The requirements put forth by the Australian government can have far-reaching consequences for a Dutch entrepreneur in terms of the required property area, layout of the grounds and stables, staffing and as a matter of fact the entire operations and management of the quarantine facility. A thorough examination of the consequences this would have for the company is advised.

Inhoudsopgave

Afkortingen 8

Hoofdstuk 1 - Inleiding 9

1.1 - Aanleiding en relevantie 9

1.2 - Probleemstelling 10

1.3 - Doelstelling 11

1.4 - Hoofdvraag 11

1.5 - Hypotheses 11

1.6 - Onderzoeksmethode 12

1.7 - Definities 12

1.8 - Leeswijzer 13

Hoofdstuk 2 - NVWA en algemene vereisten 14

2.1 - Vergunningen 14

2.1.1 - Bestemmingsplan 14

2.1.2 - Omgevingsvergunning 15

2.1.3 - Activiteitenbesluit 16

2.2 - Aanvraagprocedure NVWA 16

2.3 - Fysieke eisen aan een isolatiestal 16

2.3.1 - Materialen en bouwtechnische voorschriften 17

2.3.2 - Indeling 17

2.4 - Procedures 18

2.4.1 - Voor aanvang van de isolatieperiode 19

2.4.2 - Bij aanvang van de isolatieperiode 19

2.4.3 - Tijdens de isolatieperiode 19

2.4.4 - Register 20

2.5 - Consequenties voor de ondernemer 20

2.5.1 - Vergunningen 21

2.5.2 - NVWA-voorwaarden 21

Hoofdstuk 3 - Traject PEQ goedkeuring 23
3.1 - Australische overheid 23
3.2 - Aanvraagprocedure 23
3.3 - In stand houden goedkeuring 24
3.4 - Aandachtspunten 26
3.5 - Consequenties voor de ondernemer 26
Hoofdstuk 4 - Aanvullende eisen voor een PEQ faciliteit 27
4.1 - Eisen die de Australische overheid stelt aan de faciliteit 27
4.1.1 - Ligging 27
4.1.2 - Afscheiding en beveiliging van het terrein 27
4.1.3 - Materialen en constructie 28
4.1.4 - Indeling 29
4.2 - Belangrijke verschillen tussen Nederlandse en Australische vereisten 30
4.3 - Mogelijkheid om quarantaine voor meerdere bestemmingen aan te bieden 30
4.4 - Consequenties voor de ondernemer 31
Hoofdstuk 5 - Aanvullende procedures voor een PEQ faciliteit 32
5.1 - Procedures die de Australische overheid voorschrijft 32
5.1.1 - Voor het eerste gebruik van de PEQ faciliteit 32
5.1.2 - Voor aanvang van de quarantaineperiode 32
5.1.3 - Bij aanvang van de quarantaineperiode 34
5.1.4 - Bioveiligheid tijdens de quarantaineperiode 34
5.1.5 - Gezondheid van de paarden tijdens de quarantaineperiode 36
5.1.6 - Trainen buiten de PEQ faciliteit 38
5.1.7 - Transport naar de luchthaven 39
5.1.8 - Registers en formulieren 40
5.2 - Consequenties voor de ondernemer 43
Hoofdstuk 6 - Conclusies en aanbevelingen 44
6.1 - Herhaling van de hoofdvraag en hypothese 44

6.2 - Conclusies 44

6.3 - Checklist voor de ondernemer 44

6.4 - Aanbevelingen 48

Literatuurlijst 49

Bijlage A - NVWA HORQU-01 51

Bijlage B - NVWA HORQU-02 61

Bijlage C - Gezondheidscertificaat voor de uitvoer van paarden naar Australië – PRDUV-09 64

Bijlage D - Gezondheidscertificaat voor paarden vanuit het Verenigd Koninkrijk 72

Afkortingen

AUD	Australian dollar
AV	Accredited Veterinarian
BICON	Biosecurity Import Conditions System
CEM	Contagious Equine Metritis
CVO	Chief Veterinary Officer
DAWR	Department of Agriculture and Water Resources
EVA	Equine Viral Arteritis
I&R	Identificatie en registratie
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit
OV	Official Veterinarian
PAQ	Post Arrival Quarantine, wordt ook vaak Post Entry Quarantine genoemd
PEQ	Pre Export Quarantine
R&O	Reiniging en ontsmetting
SOP	Standard Operating Procedures
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Hoofdstuk 1 - Inleiding

In dit hoofdstuk wordt uitgelegd wat de aanleiding is om over dit onderwerp te schrijven en waarom het relevant is dat er aandacht aan besteed wordt.

1.1 - Aanleiding en relevantie

Nederland staat bekend om zijn goede sportpaarden. In 2017 stond het BWP - Belgisch Warmbloed Paard - nog op de eerste plaats, maar sinds 2018 is het KWPN - Koninklijk Nederlands Warmbloed Paard - het beste dressuur- en springpaardenstamboek ter wereld (World Breeding Federation for Sport Horses, 2018). Daarnaast is Nederland wat de waarde van geëxporteerde paarden betreft het derde grootste land ter wereld, na het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten (International Trade Centre, z.d.). Nederlandse sportpaarden zijn zeer populair in binnen- en buitenland en waren op de Olympische Spelen in Rio 2016 dan ook in veel landenteams goed vertegenwoordigd. Niet alleen sportpaarden zijn gewilde Nederlandse producten. Ook het Friese Paard is in het buitenland zo geliefd dat het KFPS - Koninklijk Fries Paarden Stamboek - zich in 2013 al afvroeg of ze wel aan de toenemende vraag zouden kunnen blijven voldoen (Versluis-Borsboom, 2013).

De status van Nederland als exportland, heeft ertoe geleid dat een relatief groot aantal bedrijven zich heeft gespecialiseerd in het transport van paarden. Deze bedrijven kunnen worden onderverdeeld in vier categorieën: transport over de weg, transport per vliegtuig, isolatiestallen en horse hotels. BSS Paardentransporten BV is een voorbeeld van een bedrijf dat zich richt op transport over de weg. Als gevolg van gestage groei van het bedrijf en een toename van te transporteren paarden, ambieerde BSS in 2015 de bouw van een eigen quarantainestal die met name aan de eisen van Australië zou moeten voldoen (BSS Paardentransporten, 2015). Door omstandigheden zijn de plannen stilgelegd, maar dit geeft wel aan dat er vanuit de transportsector zelf vraag is naar een pre-export quarantainefaciliteit die goedgekeurd is voor paarden die naar Australië geëxporteerd worden (BSS Paardentransporten, 2017).

Australië heeft in 2017 voor meer dan 4.500.000 AUD aan paarden uit Nederland geïmporteerd. Tussen 2013 en 2017 is het aantal paarden dat van Nederland naar Australië is gegaan met 79% gegroeid en de totale waarde van de geëxporteerde paarden is met 101% toegenomen. Wat aantallen paarden betreft staat Nederland op de vierde plek. Verreweg de meeste paarden komen uit Nieuw Zeeland, wat goed te verklaren is omdat er vanuit Nieuw Zeeland geen vluchten met paarden naar andere landen dan Australië gaan. Alle Nieuw Zeelandse paarden die waar dan ook ter wereld heen geëxporteerd worden, moeten via Australië. Het Verenigd Koninkrijk staat op de tweede plek, gevolgd door Australië zelf. Dit betreft Australische paarden die bijvoorbeeld voor wedstrijden in het buitenland zijn geweest en daarna weer terug naar huis komen. Nederland heeft in 2017 meer paarden naar Australië geëxporteerd dan de rest van Europa – exclusief het Verenigd Koninkrijk – bij elkaar opgeteld. (International Trade Centre, z.d.)

Alle paarden die vanuit Nederland de grens over gaan, moeten gecertificeerd worden door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Als een bestemmingsland als importvoorwaarde heeft dat een paard vooraf in isolatie of quarantaine moet, zal de quarantaine- of isolatiestal aan de basisvereisten van de NVWA moeten voldoen. (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, 2017)

Er zijn landen die extra strenge of aanvullende eisen stellen, bovenop die van de NVWA. Australië loopt daarin voorop want zeker sinds de influenza-uitbraak van 2007 wordt alles in het werk gesteld om overdraagbare en besmettelijke dierziektes buiten de deur te houden (Rich, 2008). De wereld telt minder dan een handvol landen die vrij zijn van equine influenza. Australië is een van die landen en omdat het een eiland is, is het mogelijk om met behulp van strenge quarantainemaatregelen deze status te behouden. In 2007 zijn zowel in de pre-export quarantaine (PEQ) in Japan als tijdens het transport als ook in de Post Arrival Quarantine (PAQ) in Australië zelf fouten gemaakt waardoor met equine influenza besmette paarden het land binnen zijn gekomen. Omdat Australië vrij is van deze ziekte hebben de paarden daar geen natuurlijke basisafweer tegen influenza, met als gevolg dat het virus wild om zich heen heeft kunnen grijpen en binnen de kortste keren vele paarden ziek waren. Dit heeft het land grote sociale en economische schade toegebracht. (Rich, 2008)

In Australië gaat per jaar ongeveer 9 miljard AUD om in de paardensector (Howell & Rohan, 2010). Tijdens de influenza-uitbraak is een volledig transportverbod voor paarden afgeroepen, als gevolg waarvan allerlei races en evenementen zijn afgelast en ook de fokkerij nagenoeg stil is komen te liggen. Het heeft bijna een jaar geduurd voor het land weer vrij was van influenza en in dat jaar zijn veel mensen die in de paardensector werken een groot deel van hun inkomen misgelopen. Velen van hen waren in 2014 de financiële klap nog steeds niet te boven. De uitbraak heeft het land wakker geschud en na diepgaand onderzoek naar hoe het mis heeft kunnen gaan (Callinan, 2008), zijn de quarantaine- en importvoorwaarden aangescherpt, evenals de controle daarop. (Owers, 2014)

1.2 - Probleemstelling

Ondanks de groeiende export van paarden uit Nederland en de toegenomen vraag vanuit Australië, is er in Nederland nog geen quarantainestal die aan de juiste eisen voldoet.

Opvallend aan dit onderwerp is dat al decennia lang veel belang gehecht wordt aan strikte quarantaine van paarden (Farr, 1996), maar dat cruciale vragen als *"Can quarantine reduce the risk of infectious diseases?"* tot op heden niet door de wetenschap beantwoord zijn (Weese, 2014). Frazer, J.L., Perkins, N.R., & Pitt, D. (2011) hebben bestudeerd wat de rol van persoonlijke hygiëne is geweest in het voorkomen van besmettingen met equine influenza in Australië in 2007. Zij concludeerden dat persoonlijke hygiëne zeer waarschijnlijk besmettingen heeft helpen voorkomen, maar om dat te bevestigen zou er meer onderzoek naar gedaan moeten worden. Het is hard nodig dat gestandaardiseerde tests en diagnoseprotocollen ontwikkeld worden voor een aantal belangrijke ziekteverwekkers. Dat zou een belangrijke bijdrage leveren aan het wereldwijd beperken van besmettingen. (Equine Veterinary Journal, 2013) Ook het internationaal gelijktrekken van vaccinatievereisten zou al veel schelen in de preventie van besmettingen die veroorzaakt worden door het transport van paarden (Cullinane, 2014). Na het fiasco met equine influenza in Australië hebben verschillende wetenschappers onderzocht hoe de uitbraak voorkomen had kunnen worden (Sergeant, E.S.G., Stone, M., Moloney, B.J., & Arthur, R., 2011). Dit heeft veel waardevolle informatie opgeleverd, maar nog steeds zijn veel van de gangbare quarantaineprocedures gebaseerd op aannames (Weese, 2014).

Het probleem voor iemand die een quarantainestal zou willen starten, is dat de nodige informatie moeilijk vindbaar is en dat er zelfs binnen de NVWA erg weinig mensen zijn die hier meer over weten

(BSS Paardentransporten, 2015). Wat het vinden van informatie nog verder bemoeilijk is dat de NVWA quarantaine en isolatie onder één noemer schaart, terwijl dit in de praktijk verschillende begrippen zijn (NVWA, 2017). In paragraaf 1.7 wordt hier nader op ingegaan.

1.3 - Doelstelling

In dit afstudeerwerkstuk wordt onderzocht aan welke eisen en procedures van de NVWA en van de Australische overheid precies voldaan moet worden zodat dit als leidraad kan dienen voor een bedrijf dat een pre-export quarantainefaciliteit voor Australië wil opzetten. De doelstelling is het bieden van een helder en eenduidig totaaloverzicht waarmee een ondernemer tot een weloverwogen beslissing kan komen.

1.4 - Hoofdvraag

Wat is er voor nodig om in Nederland een pre-export quarantainefaciliteit te beginnen die goedgekeurd kan worden voor de export van paarden naar Australië?

Deelvragen:

NVWA en algemene vereisten

- Welke vergunningen zijn er nodig?
- Welk traject moet doorlopen worden om de benodigde vergunningen te verkrijgen?
- Wat zijn de fysieke eisen waar een isolatiestal aan moet voldoen in Nederland?
- Welke procedures moeten gehandhaafd worden tijdens een isolatieperiode?
- Wat zijn de consequenties voor de ondernemer?

Aanvraagprocedure PEQ goedkeuring

- Hoe verloopt de aanvraagprocedure voor de goedkeuring van een PEQ faciliteit?
- Wat zijn de consequenties voor de ondernemer?

Aanvullende vereisten voor een PEQ faciliteit

- Aan welke fysieke eisen moet een PEQ faciliteit voldoen?
- Wat zijn de consequenties voor de ondernemer?
- Wat zijn de consequenties voor een bedrijf dat naar meerdere landen exporteert in het geval men ook quarantaine voor Australië wil gaan verzorgen?

Aanvullende procedures voor een PEQ faciliteit

- Welke procedures moeten tijdens pre-export quarantaine voor Australië gehandhaafd worden?
- Wat zijn de consequenties voor de ondernemer?

1.5 - Hypotheses

Australië stelt aanzienlijke aanvullende eisen aan de isolatie zoals die volgens de NVWA wordt voorgeschreven. Voor bestaande stallen zou dit in veel gevallen aanpassing en/of uitbreiding van het

bedrijfsterrein, de gebouwen en de bedrijfsvoering betekenen. Dit kan een aanzienlijke investering met zich meebrengen.

1.6 - Onderzoeksmethode

Voor dit afstudeerwerkstuk wordt informatie gebruikt uit verschillende wetenschappelijke artikelen, nieuwsberichten, informatie op het internet en informatie die beschikbaar is gesteld door de Nederlandse en de Australische overheid.

Daarnaast is telefonisch contact gelegd met twee bedrijven die opereren in het werkveld en is het geheel aan informatie afgezet tegen praktijkervaring die is opgedaan tijdens een afstudeerstage en aansluitend dienstverband bij een internationaal opererend paardentransportbedrijf.

1.7 - Definities

Omdat in dit afstudeerwerkstuk uitgebreid wordt gesproken over isolatie en quarantaine, worden deze begrippen hier gedefinieerd.

In de Van Dale Online (z.d.) zijn de volgende definities opgenomen:

"Iso-la-tie (de; v; meervoud: *isolaties*)
1 afzondering
2 afsluiting, m.n. voor geleiding van geluiden, warmte enz.

Qua-ran-tai-ne (de; v(m))
1 gedwongen afzondering bij een besmettelijke ziekte: *een schip in quarantaine plaatsen*"

De NVWA maakt geen onderscheid tussen isolatie en quarantaine. De volgende definitie staat in HORQU-01 (NVWA, 2017):

"*Quarantaine/isolatie:*
Tijdelijke afzondering van dieren die besmet zouden kunnen zijn met ziektekiemen of tijdelijke afzondering van dieren ter voorkoming van een besmetting."

In het kader van dit afstudeerwerkstuk worden de volgende definities gehanteerd:

Isolatie:
Afzondering van dieren waarbij geen contact met soortgenoten van buiten de isolatie kan plaatsvinden en basis hygiënevoorschriften nageleefd worden.

Quarantaine:
Afzondering van dieren waarbij geen contact met soortgenoten van buiten de quarantaine kan plaatsvinden en zeer strikte hygiëneprotocollen worden nageleefd ten einde besmetting met ziektekiemen van buitenaf te voorkomen, zodat door middel van meermaals testen onomstotelijk kan worden vastgesteld dat de dieren gezond zijn.

Voor paarden die naar Australië geëxporteerd worden, geldt dat ze zowel voorafgaand aan het transport als na aankomst in Australië in quarantaine moeten. De Australische overheid noemt de quarantaine in het land van oorsprong PEQ, ofwel Pre-Export Quarantine. Afhankelijk van het land waar de paarden vandaan komen bedraagt de PEQ 14 of 21 dagen. Na aankomst in Australië moeten de paarden wederom tenminste 14 dagen in quarantaine voordat ze mogen doorreizen naar hun eindbestemming. Dit wordt de PAQ genoemd, ofwel Post Arrival Quarantine. (Department of Agriculture and Water Resources, z.d.)

1.8 - Leeswijzer

Hierna wordt in vier inhoudelijke hoofdstukken alle relevante informatie systematisch uitgewerkt. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de benodigde vergunningen en de eisen die de NVWA namens de Nederlandse overheid stelt aan isolatiestallen ten behoeve van de export van paarden. De hoofdstukken 3 tot en met 5 belichten de aanvullende eisen die de Australische overheid stelt aan pre-export quarantaine voor paarden. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het te doorlopen goedkeuringstraject voor een nieuwe PEQ faciliteit. In hoofdstuk 4 wordt uiteengezet aan welke fysieke eisen een PEQ faciliteit moet voldoen en in hoofdstuk 5 worden alle procedures beschreven die voor aanvang van en tijdens een quarantaineperiode gehandhaafd moeten worden. Elk van deze hoofdstukken wordt afgesloten met een paragraaf waarin wordt gekeken wat de in het hoofdstuk beschreven informatie voor consequenties heeft voor de ondernemer. Tenslotte wordt in hoofdstuk 6 alle informatie beknopt weergegeven in de vorm van een checklist en aangevuld met enkele conclusies en aanbevelingen.

Hoofdstuk 2 - NVWA en algemene vereisten

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet wat er nodig is om in Nederland een isolatiestal op te zetten. Belangrijke aspecten zijn de benodigde vergunningen en de goedkeuring van de NVWA. Dit vormt de basis voor elke isolatie- of quarantainestal in Nederland. Bestemmingslanden kunnen hun eigen eisen stellen, die een aanvulling vormen op wat de NVWA verlangt.

2.1 - Vergunningen

Op bureaucratisch vlak moet een aantal zaken in orde zijn om een isolatiestal op te zetten. Daarbij maakt het verschil of een bestaande stal wordt aangepast of dat er een geheel nieuwe stal gebouwd gaat worden. Tevens kan het per provincie en per gemeente verschillen wat de mogelijkheden zijn voor vergunningverlening en aanpassing van het bestemmingsplan.

2.1.1 - Bestemmingsplan

Voor een stal die nieuw gebouwd gaat worden en voor kleine particuliere stallen die bij een woonhuis horen, is de kans aanwezig dat het bestemmingsplan gewijzigd moet worden. In de meest gunstige situatie heeft de ondernemer al een stal met een verruimde agrarische bestemming of een bestemming “paardenhouderij” en hoeft er wellicht alleen maar verbouwd te worden (Cornelissen; Groningen, van; Toonders; Steenis, van & Verweij; 2014). Het wijzigen van het bestemmingsplan kan maanden tot jaren duren. Met name als omwonenden het niet eens zijn met de plannen, kan het een lang slepende zaak worden die zelfs tot de Hoge Raad doorgevoerd kan worden. Er zijn diverse adviesbureaus die zich hierin gespecialiseerd hebben en ondernemers kunnen helpen met het verkrijgen van de juiste bestemming. In een bestemmingsplanprocedure moeten de volgende stappen doorlopen worden:

1.) Principeverzoek:
   De eerste stap is het bij de gemeente indienen van een principeverzoek, waarna de gemeente aangeeft of ze bereid is mee te werken aan de geplande wijziging. De gemeente kan hier bepaalde voorwaarden aan verbinden.
2.) Voorontwerpbestemmingsplan:
   Na een positief principebesluit van de gemeente, kan een voorlopig ontwerp gemaakt worden voor het nieuwe bestemmingsplan. Als de gemeente akkoord gaat met het voorontwerpbestemmingsplan, wordt toestemming verleend om het plan ter inzage te leggen.
3.) Inspraak en overleg:
   Deze stap is optioneel. De gemeente kan er voor kiezen om direct aan de volgende stap te beginnen als het voorontwerpbestemmingsplan erg weinig gevolgen heeft voor de omgeving. In alle andere gevallen kunnen geïnteresseerden gedurende zes weken het plan inzien en reageren.
4.) Ontwerpbestemmingsplan:
   Eventuele wijzigingen die voortvloeien uit de terinzagelegging worden verwerkt. Als de vorige stap is overgeslagen, kunnen er nog steeds wijzigingen verlangd worden door de provincie en het waterschap.
5.) Zienswijzen:
   Na goedkeuring door de gemeente wordt het plan wederom zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen een zienswijze indienen. Deze stap kan niet overgeslagen worden.
6.) Vastgesteld bestemmingsplan:

De gemeente verwerkt de zienswijzen en stelt het bestemmingsplan vast. Binnen twee tot zeven weken wordt het plan gepubliceerd, waarna er een beroepstermijn is van zes weken.

7.) Beroep en voorlopige voorziening:
Als beroep is ingesteld, wordt het bestemmingsplan pas onherroepelijk na uitspraak van de rechter. Als er geen verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, mag er een omgevingsvergunning worden verleend. Daarmee mag een ondernemer al beginnen met de verbouwing, met het risico dat de oorspronkelijke staat hersteld moet worden als het vaststellingsbesluit door de rechter wordt vernietigd.

8.) Onherroepelijk bestemmingsplan:
Als de rechter heeft besloten, wordt het bestemmingsplan onherroepelijk. Als geen beroep is ingesteld, wordt het bestemmingsplan automatisch onherroepelijk na het verstrijken van de beroepstermijn.

De kosten voor een bestemmingsplanwijziging kunnen sterk uiteenlopen. In alle gevallen moeten gemeentelijke plan- en legeskosten betaald worden, maar de hoogte daarvan kan per gemeente en per plan verschillen. De kosten die een adviesbureau rekent voor het begeleiden van de bestemmingsplanwijziging zijn afhankelijk van onder andere de omvang van het project. In sommige gevallen moeten er milieuonderzoeken gedaan worden en het kan zijn dat de gemeente of provincie een financiële tegenprestatie verlangt voor een nieuwe ontwikkeling. (Bureau Verkuylen, z.d.)

2.1.2 - Omgevingsvergunning

De kans is bijzonder groot dat een ondernemer een omgevingsvergunning nodig heeft om een isolatie- en/of quarantainestal op te zetten. Hetzij omdat hij een bestaande stal moet aanpassen, hetzij omdat er nieuw gebouwd moet gaan worden. Sinds de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in 2010 in werking is getreden, is het niet langer nodig om voor elk onderdeel van een verbouwing een aparte vergunning aan te vragen. In plaats daarvan kan een enkele vergunningsaanvraag ingediend worden voor meerdere activiteiten die onder hetzelfde project vallen. Het voordeel daarvan is dat de afhandeling van de aanvraag in één procedure plaatsvindt en dat daar één beschikking uit voortvloeit. Het project wordt nu als geheel benaderd, terwijl voorheen elke activiteit afzonderlijk door een bevoegd gezag beoordeeld werd en het kon voorkomen dat er slechts voor delen van de verbouwing vergunningen werden verleend. Voorbeelden van activiteiten waar een omgevingsvergunning voor nodig is, zijn bouwen, verbouwen, verharden van het erf, de aanleg van een rijbaan en afwijken van het bestemmingsplan. De ondernemer dient bij het omgevingsloket een aanvraag in voor de vergunningplichtige activiteiten binnen het project (Omgevingsloket, z.d.). De gemeente zal toetsen of de activiteiten inderdaad vergunningplichtig zijn en dan de aanvraag in behandeling nemen. In principe wordt de reguliere procedure gehanteerd. Die houdt in dat de gemeente vanaf het moment van aanvragen acht weken de tijd heeft om tot een besluit te komen. In bepaalde gevallen kan de termijn met zes weken worden verlengd. Mocht de gemeente om wat voor reden dan ook niet binnen de gestelde termijn een besluit nemen, dan wordt de gevraagde vergunning automatisch verleend. Voor een aantal activiteiten geldt dat de gemeente de uitgebreide procedure zal hanteren, bijvoorbeeld als de geplande activiteiten in strijd zijn met het bestemmingsplan of als er een monumentaal pand bij betrokken is (art. 3.10 lid 1 Wabo, 2008). Als de uitgebreide procedure wordt gevolgd, heeft de gemeente een beslistermijn van 26 weken, die eenmalig met zes weken kan worden verlengd. Anders dan bij de reguliere procedure wordt bij de uitgebreide procedure niet automatisch de vergunning verleend wanneer niet binnen de termijn een besluit is genomen. (Cornelissen et al., 2014)

2.1.3 - Activiteitenbesluit

Een isolatie- of quarantainestal telt volgens de Wet milieubeheer als inrichting type B en valt als zodanig onder het Activiteitenbesluit. Via de Activiteitenbesluit Internetmodule kan nagegaan worden welke onderzoeken en vergunningen aangevraagd moeten worden. Als er voor een quarantainestal die aan de Australische eisen voldoet vrachtwagens op het terrein gewassen worden, moet een bodemonderzoek uitgevoerd worden. In principe is een akoestisch onderzoek niet nodig en of een geuronderzoek gedaan moet worden hangt af van het ventilatiesysteem dat in de stal gebruikt wordt. Volgens het Activiteitenbesluit is voor een quarantainestal geen omgevingsvergunning milieu nodig maar moet wel een melding Activiteitenbesluit ingediend worden, zowel voor de oprichting als voor elke verandering. De melding Activiteitenbesluit en de aanvraag voor een omgevingsvergunning moeten samen ingediend worden. Omdat op een quarantainestal water gebruikt wordt, wordt de melding ook naar de plaatselijke waterbeheerder gestuurd. (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (z.d.)

2.2 - Aanvraagprocedure NVWA

In de eerste plaats moet een quarantainestal voldoen aan eisen die de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit stelt. Dit is immers in Nederland de geldende autoriteit op het gebied van onder andere import en export van levende dieren. De NVWA is de instantie die naar andere landen toe een zekere kwaliteit garandeert door een handtekening te zetten op het exportcertificaat. Het goedkeuren van de stal wordt de R&O controle genoemd, waarbij R&O staat voor reiniging en ontsmetting.

De procedure voor het aanvragen van een keuring van de isolatiestal, verloopt bijna hetzelfde als de aanvraag van een exportcertificering voor paarden. De ondernemer logt in met e-herkenning – de DigiD voor bedrijven – op Formdesk. Dat is de digitale balie waar zowel ondernemers als particulieren keuringen kunnen aanvragen voor de certificering van dieren en dierlijke producten voor export en voor de goedkeuring van isolatievoorzieningen. Een keuring dient uiterlijk twee dagen van tevoren aangevraagd te worden. Op de dag voorafgaand aan de keuring stuurt de NVWA rond 15:00 per e-mail het geplande keuringstijdstip naar de ondernemer. (BSS Paardentransporten, 2017)

De NVWA geeft geen goedkeuringen af voor langere tijd. Voor elke zending paarden moet opnieuw goedkeuring van de isolatiestal aangevraagd worden, waarbij de NVWA niet alleen haar eigen eisen in ogenschouw neemt, maar ook die van het land waar de paarden naartoe gaan. De keuringsarts kijkt aan de hand van de checklist HORQU-02 (NVWA, 2017) of de inrichting van de stal geschikt is, of de hygiëne in orde is en of de juiste procedures en registers worden gevolgd en bijgehouden. Zodra de stal is goedgekeurd, mogen de paarden arriveren. Tussen de goedkeuring van de schone stal en de aanvangscontrole van de isolatieperiode mag niet meer dan een week zitten. Binnen die week moeten alle paarden arriveren die samen tot dezelfde zending behoren. (NVWA, 2017)

2.3 - Fysieke eisen aan een isolatiestal

De eisen die de NVWA stelt aan quarantainestalling zijn opgenomen in bijlagen A en B. Dit zijn de werkinstructie HORQU-01 en de bijbehorende checklist HORQU-02. Hieronder worden de voor paardenstalling relevante punten uitgelicht. Daarbij wordt enkel gekeken naar procedures die

gehandhaafd dienen te worden indien deze invloed hebben op de inrichting. In paragraaf 2.4 komen de procedures uitgebreider aan bod.

2.3.1 - Materialen en bouwtechnische voorschriften

De NVWA schrijft geen specifieke materialen voor. De ondernemer kan elk gewenst materiaal gebruiken voor de isolatiestal, mits het zich goed laat reinigen en ontsmetten. Voor de wanden en plafonds geldt dat zulke materialen gebruikt moeten worden tot een hoogte van 2,5 meter en dat de constructie goede reiniging en ontsmetting mogelijk maakt. Alle vloeren, boxwanden en andere constructies waar de paarden mee in aanraking komen, moeten ook van goed reinigbaar en ontsmetbaar materiaal gemaakt zijn. (NVWA, 2017)

Horse Service International (HSI) biedt isolatiestalling aan voor paarden die naar landen geëxporteerd worden waarvoor isolatie vereist is. Qua materialen zijn hun wanden, vloeren en paardenboxen niet anders dan op een gemiddeld Nederlandse paardenbedrijf. Voor de NVWA tellen deze materialen als voldoende goed te reinigen en ontsmetten. De rijbaan en stapmolen die HSI gebruikt zijn voorzien van een zandbodem. Ook dit is in orde voor de NVWA. (Persoonlijke communicatie met HSI, 19 juli 2018)

De verlichting in de ruimte waar de paarden staan, moet voldoende zijn. Concreet houdt dit in dat er genoeg licht moet zijn om de paarden goed te kunnen bekijken. Het is belangrijk dat goed visueel beoordeeld kan worden of er afwijkingen zijn in gedrag en gezondheid, omdat dit van belang is voor de exportcertificering. (NVWA, 2017)

2.3.2 - Indeling

Van een isolatiestal wordt verlangd dat deze niet alleen voldoet aan de eisen die de NVWA stelt ten behoeve van de isolatie, maar ook dat deze geschikt is voor het huisvesten en verzorgen van paarden (NVWA, 2017). De Sectorraad Paarden (2011) heeft in 2011 de Gids voor Goede Praktijken uitgebracht. De hierin beschreven huisvestingsrichtlijnen kunnen de ondernemer helpen zijn stal geschikter te maken voor het huisvesten van paarden.

Als de isolatiestal deel uitmaakt van een groter geheel, moet deze gescheiden zijn van de rest van het bedrijf. Bij voorkeur is het een losstaande stal of, als de isolatiestal deel uitmaakt van een groter gebouw, moeten de afscheidingswanden bij voorkeur dicht zijn. Mocht er toch een deur in zitten, dan zijn er drie opties:

- Geeft de deur toegang tot een ruimte met niet-geïsoleerde dieren, dan moet deze op zo'n manier zijn afgedicht en afgesloten dat er geen besmetting kan plaatsvinden, ook als het dieren zijn van een andere diersoort;
- Zijn er in de ruimte aan de andere kant van de deur geen dieren gehuisvest dan is het op slot draaien van de deur voldoende;
- Als er een sluisruimte is, kan de deur als toegang worden gebruikt. (NVWA, 2017)

De isolatiestal moet een eigen ingang hebben en afsluitbaar zijn. Om de ingang van de isolatiestal te bereiken mogen geen ruimtes doorkruisd worden waar andere dieren gehouden worden. Dit geldt vanaf het betreden van het erf tot het betreden van de isolatiestal. Het bedrijf moet zo opgezet zijn dat de isolatiestal gemakkelijk bereikt kan worden zonder met andere dieren in contact te komen. (NVWA, 2017)

Bij de ingang van de isolatiestal moet mogelijkheid zijn tot handenwassen, omkleden en het ontsmetten van schoenen. De NVWA geeft de voorkeur aan een sluisruimte maar het is ook toegestaan om bijvoorbeeld langs de zijkant een aparte kleedruimte in te richten met wastafel en een ontsmettingsmat. In de kleedruimte moet ruimte zijn om de tijdens de isolatieperiode benodigde overalls en laarzen te bewaren. (NVWA, 2017)

Behalve een kleedruimte, moet er ook een opslagruimte zijn voor alle voorwerpen en gereedschappen die tijdens de isolatieperiode gebruikt worden. Hierbij valt te denken aan kruiwagens, bezems, mestvorken, emmers, paardenborstels en EHBO-dozen voor zowel paarden als mensen. Ook alle reinigings- en ontsmettingsmiddelen moeten binnen de isolatiestal bewaard worden, evenals de spullen die gebruikt worden bij het reinigen en ontsmetten, zoals een hogedrukspuit, bezems en borstels. (NVWA, 2017)

Voor voer, hooi en strooisel geldt dat dit niet per se binnen de isolatiestal opgeslagen hoeft te worden, mits het gehaald kan worden uit ruimtes waar geen zich geen andere dieren bevinden en onderweg naar de isolatiestal ook geen ruimtes met andere dieren doorkruisd hoeven worden. (NVWA, 2017)

Afhankelijk van het land van bestemming, kan er op verschillende ziektes getest worden. Als hier een ziekte tussen zit die zich door de lucht verspreidt, dan mag de isolatie uitsluitend binnen plaatsvinden. Weidegang is dan niet mogelijk en eventuele bewegingsruimtes moeten in dat geval ook binnen zijn en met de paarden bereikt kunnen worden zonder naar buiten te hoeven gaan. (NVWA, 2017)

Voor paarden die wel naar buiten mogen is weidegang mogelijk. Als ze tijdens de isolatie getest worden op ziektes die door direct contact worden overgebracht, zoals CEM en EVA, zijn er aan de weidegang bepaalde voorwaarden verbonden om contact van paard tot paard te voorkomen. Weidegang is dan alleen mogelijk als:

- Elk weiland omheind is met een blinde muur van tenminste 1,75 meter hoog; of
- Rondom elk weiland een sloot ligt van tenminste drie meter breed; of
- Elk weiland omheind is met een hekwerk van tenminste 1,75 meter hoog en tussen weilanden tenminste drie meter vrije ruimte is.

Weilanden en bewegingsruimtes zoals een rijbaan of een stapmolen die door de geïsoleerde paarden gebruikt worden, mogen tijdens de isolatieperiode niet door niet-geïsoleerde dieren gebruikt worden. (NVWA, 2017)

Alle bovengenoemde eisen tellen voor elke isolatiestal afzonderlijk. Het kan bijvoorbeeld prima dat een bedrijf een stal heeft waar paarden staan die naar Mexico gaan en een stal met paarden die naar China gaan. Elk van deze isolatie-eenheden moet aan alle eisen voldoen en afzonderlijk door de NVWA goedgekeurd worden. (NVWA, 2017)

2.4 - Procedures

Behalve dat er fysieke eisen gesteld worden aan de isolatievoorziening, zijn er ook bepaalde procedures die gehandhaafd dienen te worden. Deze worden hieronder nader toegelicht.

2.4.1 - Voor aanvang van de isolatieperiode

Voordat de stal gekeurd wordt, moet deze uitgebreid gereinigd en ontsmet worden. Alles wat tijdens de isolatieperiode nodig is, moet voor aanvang van de isolatie in de stal aanwezig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan overalls, schoonmaakmaterialen en stalgereedschap. Al deze voorwerpen moeten grondig gereinigd en ontsmet zijn. Als alles aanwezig en schoon is, kan de R&O controle plaatsvinden. In HORQU-01 (NVWA, p. 4) staat dat de R&O controle en de aanvangscontrole gecombineerd kunnen worden wanneer het om paarden gaat. De keuringsarts controleert dan eerst de nog lege isolatiestal, waarna de paarden in aanwezigheid van de arts de stal mogen betreden en de aanvangscontrole kan plaatsvinden. Als de paarden geëxporteerd worden naar een derde land – een land buiten de EU – waar een verzoekcertificaat voor nodig is, moet de ondernemer het goedgekeurde verzoekcertificaat aan de keuringsarts overhandigen zodat gecontroleerd kan worden of ook aan de daarin gestelde eisen wordt voldaan. In paragraaf 2.4.4 wordt meer uitgelegd over verzoekcertificering (NVWA, 2017)

2.4.2 - Bij aanvang van de isolatieperiode

De isolatieperiode begint wanneer de aanvangscontrole is uitgevoerd. De ondernemer moet bij de keuringsarts een lijst aanleveren met I&R-nummers van de paarden. Op deze lijst staan van ieder paard het paspoortnummer en het chipnummer vermeld. De keuringsarts controleert de identiteit van de paarden en dan kan de isolatie officieel beginnen. De datum waarop de isolatie begint, telt als dag 0. (NVWA, 2017)

2.4.3 - Tijdens de isolatieperiode

Terwijl de isolatie gaande is, mag de stal alleen betreden worden waar de beheerder bij is of met uitdrukkelijke toestemming van de beheerder. Hoe minder mensen de stal betreden, hoe kleiner de kans op besmetting. Iedereen die de stal betreedt, noteert zijn naam, de datum, tijd van aankomst en vertrek en de reden van het bezoek in het logboek bij de ingang. Daarna wast hij zijn handen en trekt een overall en schone laarzen aan. De bedrijfskleding en laarzen bevinden zich in de kleedruimte. (NVWA, 2017)

Alle voorwerpen die binnen de isolatiestal aanwezig zijn, mogen tijdens de isolatieperiode uitsluitend gebruikt worden ten behoeve van de isolatiestal en de daarin aanwezige paarden. Hetzelfde geldt voor bewegingsruimte die door de geïsoleerde paarden gebruikt wordt, inclusief weilanden of paddocks. (NVWA, 2017)

Het kan voorkomen dat tijdens de isolatieperiode afgeweken moet worden van de ideale gang van zaken. Als dat gebeurt moet de ondernemer dit digitaal melden bij de NVWA via Formdesk. Bij het doen van de melding moet de ondernemer ook aangeven wat de geplande actie is, maar deze mag pas uitgevoerd worden zodra de NVWA daar toestemming voor heeft gegeven. De NVWA moet eerst beoordelen in welke mate de geplande actie invloed heeft op de certificering van de overige paarden. Afhankelijk van de aard en de ernst van de afwijking en de eisen die het bestemmingsland stelt, kan het voorkomen dat niet meer aan de importvoorwaarden voldaan kan worden. Er moet onder andere een melding gemaakt worden wanneer bij een van de paarden ziekte wordt geconstateerd, hetzij door een positieve laboratoriumuitslag, hetzij anderszins. Ook bij overlijden van een paard en wanneer er dieren uit de isolatie verwijderd worden. Dat laatste is alleen toegestaan als daar absolute noodzaak toe is. In principe moeten alle paarden de isolatieperiode vol maken; ook wanneer een paard

teruggetrokken wordt mag het de stal pas verlaten zodra de overige paarden naar de luchthaven gaan. Tenslotte moet er melding gemaakt worden als de isolatieperiode verlengd wordt. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer een of meerdere paarden voor een ziekte behandeld moeten worden en daarna eerst twee keer een negatieve testuitslag moeten krijgen met een bepaalde tussenpoos of wanneer de vlucht is verschoven en de paarden geïsoleerd moeten blijven tot de nieuwe vertrekdatum. (NVWA, 2017)

Hoe vaak de NVWA tijdens de isolatieperiode de paarden komt controleren, wordt bepaald door de eisen die het bestemmingsland stelt. Het liefst doet de NVWA de tussentijdse controles zonder aankondiging vooraf. Als de NVWA constateert dat tijdens de looptijd van de isolatie niet aan de voorwaarden wordt voldaan, is het mogelijk dat de paarden na afloop van de isolatieperiode niet gecertificeerd kunnen worden of dat de isolatie vroegtijdig beëindigd moet worden. (NVWA, 2017)

2.4.4 - Register

Tijdens de isolatieperiode moet de ondernemer een register bijhouden waarin een aantal gegevens wordt genoteerd. De volgende zaken mogen in ieder geval niet ontbreken:

- Datum waarop de isolatieperiode begint;
- Gegevens van de geïsoleerde paarden;
- Plattegrond van het bedrijf met daarop de plaats van de isolatiestal;
- Alle behandelingen en monsternames die in het kader van de exportprocedure uitgevoerd worden en de resultaten daarvan;
- Alle bijzonderheden met betrekking tot ziektes en behandelingen daarvan;
- Gegevens van bezoekers en doel van het bezoek;
- Meldingen aan de NVWA;
- Datum en de beoordeling van de meest recente R&O controle - HORQU-02 checklist;
- Naam van het middel dat gebruikt is voor reinigen en ontsmetten;
- Opmerkingen van en vervolgafspraken met de keuringsarts; (NVWA, 2017)

Indien van toepassing moet ook het verzoekcertificaat aan het register toegevoegd worden, samen met de beoordeling door de afdeling Certificering op Afstand van de NVWA (NVWA, 2017). Hier is sprake van wanneer de paarden geëxporteerd worden naar een land waar Nederland geen bindende afspraken mee heeft. Wie een paard naar zo'n land wil exporteren, moet zelf bij de overheid van het bestemmingsland navragen aan welke voorwaarden voldaan moet worden om het paard daarnaartoe te mogen exporteren. Aan de hand van deze voorwaarden stelt de exporteur, dit kan een ondernemer zijn maar ook een particulier, een certificaat op waarmee de procedure voor verzoekcertificering doorlopen kan worden. Meestal krijgt de exporteur twee of drie keer het certificaat terug met een lijst op- en aanmerkingen die verwerkt moeten worden. Als alles uiteindelijk in orde is bevonden, keurt de NVWA het certificaat goed en mag de exporteur voortaan met dit certificaat paarden naar het desbetreffende land exporteren tot het moment dat het bestemmingsland de importvoorwaarden verandert. (BSS Paardentransporten, 2017)

2.5 - Consequenties voor de ondernemer

Uit de vorige paragrafen blijkt dat de ondernemer met een aantal verplichte vergunningen, procedure- en inrichtingseisen geconfronteerd wordt als hij een isolatiestal wil beginnen. Afhankelijk van de

beginsituatie kunnen grote of kleinere investeringen nodig zijn om aan alle vereisten te voldoen. Ook de hoeveelheid tijd die het kost om de nodige vergunningen te verkrijgen, hangt af van de beginsituatie.

2.5.1 - Vergunningen

Paardenbedrijven worden niet altijd eenduidig gecategoriseerd in het bestemmingsplan. In principe past een isolatiestal binnen een verruimde agrarische bestemming of, indien aanwezig, een bestemming “paardenhouderij”. Het kan gebeuren dat sommige gemeentes een isolatiestal onder een andere bestemming inpassen. Als de ondernemer zijn isolatiestal wil neerzetten op een terrein met een andere bestemming dan hierboven genoemd, is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Omdat dit een kostbare en tijdrovende zaak kan zijn, verdient dit niet de voorkeur. Mocht de ondernemer dit toch willen, dan wordt geadviseerd een adviesbureau in de arm te nemen dat gespecialiseerd is in bestemmingsplanwijzigingen in de desbetreffende regio.

Afhankelijk van de beginsituatie kan het zijn dat er iets verbouwd of wellicht nieuw gebouwd moet worden. Als dat zo is, heeft de ondernemer een omgevingsvergunning nodig voor alle te verrichten werkzaamheden. In de meeste gevallen is de vergunning binnen acht tot veertien weken binnen. In speciale gevallen kan het een half jaar of langer duren voor de vergunning wordt verleend. De ondernemer moet hier in zijn planning rekening mee houden.

Als een bestaande stal wordt omgebouwd tot isolatiestal, hoeven in principe geen aanvullende onderzoeken gedaan te worden, tenzij de ondernemer van plan is vrachtwagens op het terrein te wassen en ontsmetten. In dat geval moet een bodemonderzoek gedaan worden. Tevens moet voor elke verandering van het bedrijf een online melding Activiteitenbesluit ingediend worden via de Activiteitenbesluit Internetmodule.

2.5.2 - NVWA-voorwaarden

Mocht de ondernemer een bestaand paardenbedrijf als isolatiestal willen gebruiken, dan is de kans groot dat daar vrij weinig aan hoeft te gebeuren. Zolang de stal relatief modern en goed onderhouden is, hoeft daar niets aan veranderd te worden. Een zandbodem in de rijbaan en/of stapmolen is toegestaan. Van belang is dat er aandacht wordt besteed aan goede verlichting, een kleedruimte, handenwasgelegenheid en dat de stal afgesloten kan worden.

Afhankelijk van de opzet is het prima mogelijk om een deel van het bedrijf te gebruiken als isolatiestal terwijl de rest van het bedrijf voor andere doeleinden wordt gebruikt. Er moet dan op gelet worden dat de geïsoleerde stal te bereiken is zonder door andere stallen heen te moeten. Bij voorkeur zijn hooi, voer en strooisel opgeslagen in een losstaande loods of schuur waar geen paarden komen. Als de geïsoleerde paarden tijdens de isolatieperiode doorgetraind worden, moet de isolatiestal over een eigen rijbaan beschikken. Afhankelijk van de importvoorwaarden van het bestemmingsland kan verlangd worden dat de stallen en de rijbaan samen in één gebouw zijn ondergebracht. Mocht een bedrijf meerdere isolatie-eenheden hebben, dan moet elke isolatie-eenheid over zijn eigen al dan niet inpandige bewegingsruimte beschikken. Sowieso moet elke isolatiestal over tenminste één vorm van bewegingsruimte beschikken omdat anders het welzijn van de paarden in het geding komt.

Als de ondernemer van plan is om veel paarden te exporteren naar landen die als voorwaarde stellen dat de paarden worden getest op CEM en EVA, is het aanbevelenswaardig te zorgen dat de omheining van de weilanden aan de daarvoor gestelde eisen voldoet, of om op andere manieren de paarden beweging te geven.

Belangrijk om in gedachten te houden is dat paarden met verschillende bestemmingen niet samen in isolatie mogen. Alleen paarden die op hetzelfde moment naar hetzelfde land geëxporteerd worden, mogen samen geïsoleerd worden. Dit heeft deels te maken met verschillen in importvoorwaarden van verschillende landen en deels met het minimaliseren van besmettingsrisico.

De NVWA geeft aan dat de R&O- en aanvangscontrole gelijktijdig mogen plaatsvinden. Indien de paarden van één locatie afkomstig zijn, zal de aankomst van de paarden goed te coördineren zijn met de aanwezigheid van de keuringsarts. Echter, als het een zending betreft met paarden die vanuit het hele land verzameld moeten worden, kan dit lastig zijn en is het waarschijnlijk aan te bevelen de R&O controle en de aanvangscontrole gescheiden te laten doen.

Tenslotte moet nog opgemerkt worden dat er wat de NVWA betreft niet zoiets bestaat als een goedgekeurde isolatiestal voor paarden. Voor runderen bestaan die wel, maar voor paarden moet per zending iedere keer weer de inrichting en materiaalkeuze van het bedrijf beoordeeld worden tijdens de R&O controle. (NVWA, 2017)

Hoofdstuk 3 - Traject PEQ goedkeuring

In dit hoofdstuk wordt beschreven waar een ondernemer terecht kan om keuring van een nieuwe PEQ faciliteit aan te vragen en hoe het traject verloopt.

3.1 - Australische overheid

Eenieder die een paard naar Australië wil exporteren, zal direct of indirect te maken krijgen met de Australische overheid. Australië heeft 18 ministeries, departments geheten (Australian Government, z.d.). Alles wat met het importeren van paarden te maken heeft, wordt afgehandeld door de afdeling Horse Imports van het Department of Agriculture and Water Resources, hierna het department genoemd. De importvoorwaarden voor paarden zijn terug te vinden in BICON, het Biosecurity Import Conditions System. Ook tijdelijke maatregelen zijn in dit systeem terug te vinden. (DAWR, z.d.)

3.2 - Aanvraagprocedure

Om een nieuwe PEQ faciliteit op te zetten, moet de ondernemer contact opnemen met de afdeling Horse Imports. Dat kan per e-mail op horses@agriculture.gov.au. Iemand van het department zal dan de meest recente importvoorwaarden toesturen, evenals de quarantainevereisten en de model Standard Operating Procedures (SOP) manual. De inhoud hiervan wordt in hoofdstukken 4 en 5 verder uitgewerkt. (Department of Agriculture and Water Resources, 2018)

Het is alleen mogelijk om een PEQ faciliteit op te zetten in samenwerking met een Australische importeur. Dat komt omdat de Australische overheid alleen mag factureren aan Australische burgers en bedrijven. Alle kosten die het department rekent voor de goedkeuring en later het met enige regelmaat auditen van een PEQ faciliteit moeten betaald worden door het bedrijf dat vanaf de Australische kant de hele importprocedure afhandelt. Het department geeft aan dat een ondernemer rekening moet houden met een minimum van 40.000 AUD voor het gehele traject en een doorlooptijd van al gauw een jaar. (Persoonlijke correspondentie met E. Ford, Technical Officer van het Horse, Livestock & Bird Imports Program van de Animal & Biological Import Assessment Branch, 27 juli 2018)

In de praktijk komt het er op neer dat alle PEQ faciliteiten gerund worden door Australische paardentransportbedrijven. Zij bieden totaalpakketten aan voor de import en export van paarden, waarbij ze de eigenaar van het paard alle zorg uit handen nemen. Ze verzorgen de quarantaine aan beide kanten van de grens (PEQ en PAQ), de nodige testen, al het papierwerk, de vlucht, de grooms, het transport naar en van de luchthaven en verzekeringen. Op het moment zijn er drie Australische importeurs: International Racehorse Transport (IRT, z.d.), Equine International Airfreight (EIAF, z.d.) en New Zealand Bloodstock (NZB, z.d.). Een ondernemer die een PEQ faciliteit wil opzetten, moet een van deze bedrijven benaderen om de mogelijkheden te bespreken om een Nederlandse PEQ faciliteit aan hun aanbod toe te voegen. Het is toegestaan met meerdere importeurs samen te werken.

Als het gelukt is om een samenwerking aan te gaan met een van de Australische importeurs, moet de ondernemer aan de NVWA laten weten dat hij van plan is een PEQ faciliteit op te zetten. Tijdens het gehele voorbereidingstraject moet er goed op worden gelet dat niet alleen aan de Australische eisen wordt voldaan, maar ook aan die van de NVWA. Zo moet er een Official Veterinarian (OV) aangewezen worden voor het bedrijf die namens de NVWA bepaalde taken mag uitvoeren en het

quarantaineproces bewaakt. Als de NVWA haar medewerking verleent aan het project, neemt de ondernemer weer contact op met het department. De ondernemer voorziet het department van een plattegrond van de voorgenomen locatie waarop de stal is ingetekend en waarop een gebied wordt weergegeven van tenminste 50 meter rondom de omtrek van de gehele PEQ faciliteit. Dit is de zogeheten 50 meter verbodszone. Daarbij moet de ondernemer aangeven hoe hij van plan is ervoor te zorgen dat er geen niet-PEQ paarden binnen 50 meter van de PEQ faciliteit komen tijdens een lopende quarantaineperiode. Het department geeft dan feedback over de haalbaarheid van het voorstel. Als de feedback positief is kan de ondernemer beginnen de faciliteit en de SOP manual voor te bereiden voor het auditproces. Het kan echter ook gebeuren dat het department aangeeft dat de ondernemer beter een andere locatie kan zoeken, omdat ze op deze locatie niet genoeg vertrouwen hebben in de haalbaarheid van de 50 meter verbodszone. (Persoonlijke correspondentie met E. Ford, Technical Officer van het Horse, Livestock & Bird Imports Program van de Animal & Biological Import Assessment Branch, 27 juli 2018)

Zodra de ondernemer zijn stal volgens de gestelde eisen heeft aangepast en alle standard operating procedures zijn uitgewerkt, kan hij aan het department laten weten dat hij klaar is voor de audit. De ondernemer vult het aanvraagformulier en de bijbehorende SOP checklist in en e-mailt deze samen met de gehele SOP manual naar het department. Aangeraden wordt om de eerste quarantaineperiode niet eerder in te plannen dan minimaal 12 weken na het opsturen van de eerste conceptversie van de SOP manual. Binnen een maand na ontvangst zal het department de SOP manual beoordelen. Dit wordt de desk audit genoemd. De kans is groot dat het department een aantal aanpassingen en verduidelijkingen zal verlangen voordat het document wordt goedgekeurd. (Oliver, 2018)

Wanneer de SOP manual is goedgekeurd zal het department een keurmeester over laten vliegen om de inspectie op locatie uit te voeren. De keurmeester kijkt of de faciliteit zelf aan alle eisen voldoet, indien van toepassing wordt gekeken of de faciliteiten en procedures voor het tijdens de quarantaineperiode trainen van de paarden in orde zijn, en tenslotte zal hij de belangrijkste personeelsleden ondervragen. Als alles in orde is bevonden, krijgt de nieuwe PEQ faciliteit een goedkeuring voor twee jaar. De goedkeuring is in de vorm van een brief aan de CVO, de Chief Veterinary Officer, van Nederland. In die twee jaar mag een onbeperkt aantal paarden worden voorbereid op export naar Australië. (DAWR, 2018)

De kosten die het department in rekening brengt voor het hele goedkeuringstraject worden verhaald op de importeur. Deze moet een overeenkomst tekenen voordat de fysieke inspectie plaatsvindt en soms wordt een aanbetaling gevraagd. Ook als een PEQ faciliteit wordt afgekeurd, moeten alle kosten betaald worden. Om de kans op een afkeuring te minimaliseren, wordt vooraf kritisch gekeken naar de beschrijving die in de SOP manual staat. Mocht een PEQ faciliteit toch afgekeurd worden, dan wordt tot in detail uitgelegd welke aanpassingen nodig zijn om alsnog goedkeuring te krijgen, eventueel na een herinspectie. (Oliver, 2018)

3.3 - In stand houden goedkeuring

Het is de verantwoordelijkheid van de ondernemer zelf om in de gaten te houden wanneer het department de importvoorwaarden en/of quarantainevereisten aanpast. Het is raadzaam dat de ondernemer met enige regelmaat bij de afdeling Horse Imports nagaat of er veranderingen zijn. Mocht

er een verschil zijn tussen een goedgekeurde SOP manual en de importvoorwaarden, dan geldt altijd wat in de importvoorwaarden staat. (Oliver, 2018)

Er vanuit gaande dat de nieuwe PEQ faciliteit in de twee jaar na de initiële goedkeuring daadwerkelijk paarden in pre-export quarantaine heeft gehad voor Australië, kan de ondernemer een herkeuring aanvragen vóór de twee-jaarstermijn verstreken is. Bij deze audit worden niet alleen de faciliteit, indien van toepassing de trainingsfaciliteit en –procedures en het personeel beoordeeld, maar ook de dossiers van zendingen paarden die in de afgelopen twee jaar voorbereid zijn voor export naar Australië. Als alles aan de eisen voldoet, wordt de faciliteit voor vier jaar goedgekeurd en hoeft er voortaan maar eens per vier jaar een audit plaats te vinden. (DAWR, 2018)

Met ingang van 2018 is de audit frequentie voor PEQ faciliteiten gelijkgetrokken. Voorheen was het slechts voor een aantal veelgebruikte en goed presterende PEQ faciliteiten weggelegd om per keer voor vier jaar ineens goedgekeurd te worden. Overige PEQ faciliteiten moesten elke twee jaar opnieuw goedgekeurd worden. Het nieuwe beleid heeft tot gevolg dat het voor alle PEQ faciliteiten mogelijk is om steeds voor vier jaar ineens goedgekeurd te worden. Omdat de kosten van iedere audit volledig op de importeur verhaald worden, wordt met deze ontwikkeling de financiële last op de ondernemer verlicht. (DAWR, 2018)

Het kan voorkomen dat een nieuwe PEQ faciliteit in de eerste twee jaar na goedkeuring geen paarden voor export naar Australië in quarantaine heeft gehad. Als dat het geval is, kan de goedkeuring verlengd worden tot en met het eerste gebruik. Zodra de ondernemer van plan is om voor het eerst zijn PEQ faciliteit te gebruiken, moet hij aantonen dat de SOP manual en de stal nog steeds aan de eisen voldoen. Foto’s van de faciliteit moeten duidelijk laten zien dat sinds de oorspronkelijke goedkeuring niet is afgeweken van de gestelde eisen. Nadat de eerste zending paarden van deze PEQ faciliteit succesvol naar Australië is geëxporteerd, moet er binnen 12 maanden een audit plaatsvinden. Is alles in orde bevonden, dan hoeft deze faciliteit ook nog maar eens per vier jaar goedgekeurd te worden. (DAWR, 2018)

De Australische overheid behoudt zich het recht voor om een PEQ faciliteit een kortere audit cyclus voor te schrijven wanneer het department van mening is dat tussenpozen van vier jaar te lang zijn. Andere redenen waarom het department tussentijdse audits kan verlangen zijn veranderingen in het management van de PEQ faciliteit, verbouwingen, uitbraken van ziektes in het land van export, en wanneer in het verleden bij een PEQ faciliteit gebrekkige naleving van de regels en procedures is vastgesteld. (DAWR, 2018)

Voor elke verandering aan het gebouw of de procedures, moet de ondernemer contact opnemen met de NVWA om na te gaan of de geplande verandering de goedkeuring kan beïnvloeden. Bij grote veranderingen, hetzij aan het gebouw, hetzij van de procedures, moet de ondernemer contact opnemen met het department, zodat beoordeeld kan worden of herinspectie noodzakelijk is. Nadat de veranderingen zijn goedgekeurd en uitgevoerd, moet de SOP manual aangepast worden aan de nieuwe situatie en ingediend worden voor hernieuwde goedkeuring. De ondernemer moet er rekening mee houden dat er geen paarden in quarantaine mogen voor de SOP manual weer up-to-date en goedgekeurd is. (Oliver, 2018)

3.4 - Aandachtspunten

Op het moment is er geen geldig gezondheidscertificaat voor de export van paarden naar Australië. Er staat weliswaar een certificaat op de website van de NVWA, maar dit is niet up-to-date. De importeisen zijn in 2013 naar aanleiding van een evaluatie bijgewerkt en deze vernieuwde eisen zijn nog niet in het Nederlandse certificaat verwerkt. In februari 2017 is de NVWA hier zelf ook achter gekomen en momenteel zijn beide overheden met elkaar in overleg om nieuwe bindende afspraken overeen te komen. Vermoedelijk heeft dit zo lang geduurd omdat alle paarden die van Nederland naar Australië geëxporteerd worden, via een andere EU-lidstaat gaan. De NVWA geeft aan dat gewerkt wordt aan een nieuw certificaat, maar dat nog onbekend is hoe lang het gaat duren tot overeenstemming is bereikt. Tot die tijd is het niet mogelijk paarden rechtstreeks vanuit Nederland naar Australië te exporteren. Export via EU-lidstaten die door Australië zijn goedgekeurd en die wel een geldig gezondheidscertificaat hebben, is wel mogelijk. In bijlage C is het gezondheidscertificaat opgenomen zoals de NVWA het op dit moment heeft gepubliceerd. Daarin is te zien dat het Nederlandse certificaat tijdelijk niet beschikbaar is en met welk certificaat Nederlandse paarden via goedgekeurde EU-lidstaten mogen reizen. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. (NVWA, 2018)

3.5 - Consequenties voor de ondernemer

Het is voor een Nederlandse ondernemer niet mogelijk om op eigen initiatief te besluiten een PEQ faciliteit op te zetten. In de eerste plaats komt dat door de Australische wetgeving die maakt dat de Australische overheid alleen aan Australische burgers en bedrijven mag factureren. Een even zo belangrijk punt is, echter, dat er op zijn minst een nauwe samenwerking moet zijn tussen de PEQ faciliteit en de importeur die de vlucht en de PAQ afhandelt. Niet alleen moeten de ondernemer en de importeur overeenstemming bereiken over de afwikkeling van de kosten, maar zonder medewerking van een importeur kan de ondernemer geen paarden naar Australië exporteren. De importeur moet op zijn minst in Australië de paarden in ontvangst nemen en de PAQ regelen. Het is dan ook van groot belang dat de ondernemer tenminste één importeur vindt die interesse heeft in een PEQ faciliteit in Nederland. De ondernemer zal samen met de importeur goed moeten afwegen of het de moeite en de financiële investering waard is. Mocht halverwege het goedkeuringstraject blijken dat de Australische overheid geen goedkeuring gaat verlenen zonder grote bijkomende kosten, en de ondernemer stopt het project, dan moeten alsnog alle verschuldigde kosten aan de Australische overheid voldaan worden.

Een voordeel van nauwe samenwerking met een of meerdere importeurs is dat zij al een netwerk hebben van klanten in Europa. Voor een aantal van hun klanten zal de nieuwe PEQ faciliteit in Nederland gunstiger gelegen zijn dan de reeds bestaande PEQ faciliteiten. Daarnaast hoeven Nederlandse paarden die naar Australië geëxporteerd worden dan ook niet meer in het buitenland de PEQ te doorlopen.

Hoofdstuk 4 - Aanvullende eisen voor een PEQ faciliteit

In dit hoofdstuk wordt gekeken aan welke fysieke eisen een PEQ faciliteit moet voldoen in aanvulling op de eisen die de NVWA stelt. Daarna wordt de mogelijkheid besproken om meerdere quarantainestromen te huisvesten. Als laatste wordt gekeken wat voor consequenties de Australische eisen met zich mee brengen voor Nederlandse ondernemers.

4.1 - Eisen die de Australische overheid stelt aan de faciliteit

Net als de NVWA stelt het Department of Agriculture and Water Resources eisen aan een aantal fysieke aspecten van een quarantainestal. In deze paragraaf worden de eisen besproken die betrekking hebben op de ligging van de PEQ faciliteit, de afscheiding en beveiliging van het terrein, de gebruikte materialen en de indeling. Voor alle gestelde eisen geldt dat het mogelijk kan zijn om toch goedkeuring te krijgen als niet aan de eis voldaan kan worden. Om hiervoor in aanmerking te komen moet de ondernemer bij het department aangeven aan welke eis niet voldaan kan worden, om welke reden en wat er voor alternatief voorgesteld wordt om dezelfde mate van bioveiligheid te bereiken. Het department zal per geval kijken of het alternatief geschikt is om aan de importvoorwaarden te voldoen. (Oliver, 2018)

4.1.1 - Ligging

De ligging van de PEQ faciliteit moet gunstig zijn voor de Official Veterinarian, hierna de OV genoemd. De OV moet tijdens een lopende quarantaineperiode gemakkelijk toezicht kunnen houden en niet te ver hoeven reizen. Om dit te bereiken is het belangrijk dat de ondernemer goed met de NVWA overlegt bij het aanwijzen van een OV. In de SOP manual moet aangegeven worden hoe ver en hoe lang de OV en ook de behandelend dierenarts moeten reizen om de PEQ faciliteit te bereiken (Oliver, 2018). (DAWR, 2017)

Het moet op de locatie van de PEQ faciliteit mogelijk zijn om de bioveiligheid, isolatie en dierenwelzijn te waarborgen. Dit geldt ook voor het transport van de PEQ naar de luchthaven, wat inhoudt dat de afstand tussen de PEQ faciliteit en de luchthaven kleiner moet zijn dan 250 km (Oliver, 2018). Het is toegestaan dat de luchthaven van vertrek in een ander land ligt dan de PEQ faciliteit. (DAWR, 2017)

De locatie van de PEQ faciliteit moet voldoen aan importvoorwaarden die betrekking hebben op een aantal overdraagbare ziektes (Oliver, 2018). In het gezondheidscertificaat wordt een aantal ziektes gemeld waar het exportland vrij van moet zijn, zoals te zien in bijlage C. Hierbij gaat het om aangifte- en/of bestrijdingsplichtige ziektes zoals Venezuelan equine encephalomyelitis, Afrikaanse paardenpest en dourine. Normaal gesproken is Nederland vrij van de in de importvoorwaarden genoemde ziektes. Het is dan ook voldoende om in de SOP manual aan te geven dat de PEQ faciliteit op Nederlands grondgebied ligt en dat Nederland vrij is van deze ziektes (Oliver, 2018).

4.1.2 - Afscheiding en beveiliging van het terrein

Misschien wel het belangrijkste aspect van een PEQ faciliteit is de rigoureuze afzondering van de paarden. Op dit punt zijn de eisen van het department vele malen strenger dan die van de NVWA. Om te beginnen moet de PEQ faciliteit omringd zijn door twee deugdelijke hekken die tenminste vijf meter uit elkaar staan. Als er een fysieke barrière is, zoals de muur van een gebouw, is dat ook goed. Deze hekken moeten voorkomen dat de paarden in de PEQ in aanraking komen met mensen of dieren van

buiten de PEQ faciliteit. De hekken moeten veilig zijn voor paarden en hoog en sterk genoeg dat ze een paard tegenhouden. (DAWR, 2017)

Het is toegestaan om lege paddocks te gebruiken als deel van de dubbele hekken. Alle paden tussen de paddocks moeten dan wel afgesloten worden met stevige hekken die tijdens de gehele PEQ-periode gesloten blijven. (Oliver, 2018)

Vanaf het buitenste van de twee hekken geldt een verbodszone van 50 meter in alle richtingen. Tijdens een quarantaineperiode mogen geen paarden of paardachtigen binnen 50 meter van de PEQ faciliteit komen die niet dezelfde gezondheidsstatus hebben. Aangezien de gezondheidsstatus van paarden die de PEQ doorlopen hoger is dan die van elk ander paard in Nederland dat niet in quarantaine staat, mag in de praktijk geen enkel paard binnen de verbodszone komen. (DAWR, 2017)

Idealiter is de gehele 50 meter verbodszone eigendom van de ondernemer. In dat geval is een verklaring dat geen andere paarden of paardachtigen de zone zullen betreden voldoende. Het kan echter ook zo zijn dat de verbodszone overlapt met grond die toebehoort aan andere eigenaren. Als dat zo is, moeten alle betreffende grondeigenaren een overeenkomst tekenen waarin ze toezeggen tijdens quarantaineperiodes geen paarden in de verbodszone te zullen plaatsen. Deze verklaring moet bevestigd worden door de OV. Het is ook mogelijk dat de ondernemer tijdens PEQ periodes aangrenzende stukken grond huurt om zo de effectiviteit van de verbodszone te kunnen garanderen. Als er een weg door de verbodszone loopt, moet in de SOP aangegeven worden hoe het transport van paarden over de weg voorkomen gaat worden en hoe dit gecontroleerd wordt. (Oliver, 2018)

Aangeraden wordt om tenminste één van de volgende veiligheidsmaatregelen toe te passen: afgesloten hekken, verbodsbordjes, bewakingscamera's, bordjes met het telefoonnummer van de PEQ manager, een bewaker. Hoewel het geen verplichting is, kan het toepassen van enkele van deze maatregelen sterk bijdragen aan het bewaken van de bioveiligheid. Als het department van mening is dat het terrein niet voldoende beveiligd is, kan de ondernemer gevraagd worden alsnog een of meerdere van bovengenoemde veiligheidsmaatregelen te treffen. In de SOP manual moet aangegeven worden welke maatregelen gebruikt worden. (Oliver, 2018)

4.1.3 - Materialen en constructie

Wat materialen en constructie betreft, vraagt het department van een PEQ faciliteit in feite hetzelfde als wat de NVWA verlangt. De gehele PEQ faciliteit moet zo gebouwd en ingericht zijn dat goed voorzien kan worden in de welzijnsbehoeften van de paarden (DAWR, 2017). De faciliteit moet zo gebouwd zijn dat de kans op verwondingen bij de paarden minimaal is (Oliver, 2018).

De faciliteit moet goed onderhouden zijn en de gebruikte materialen en constructie moeten zodanig zijn dat alles goed gereinigd en indien nodig ontsmet kan worden. Dit geldt niet alleen voor de stallen maar ook voor het buitenterrein, de trainingsvoorzieningen en de hekken. (DAWR, 2017)

In de SOP manual moet beschreven worden welke materialen gebruikt zijn in de constructie van de PEQ faciliteit. Samen met duidelijke foto's van de faciliteit moet op deze manier een helder beeld ontstaan van hoe de PEQ faciliteit er uit ziet en hoe goed alles te reinigen is. Dit is niet alleen belangrijk

voor de desk audit, maar ook als referentiemateriaal voor wanneer het department moet beoordelen wat de impact van een geplande verandering zal zijn, zoals beschreven in paragraaf 3.3. (Oliver, 2018)

4.1.4 - Indeling

Er mag maar één ingang zijn tot de PEQ faciliteit. De ingang moet zo zijn opgezet dat gecontroleerd kan worden wie er binnenkomt en of ze aan alle bioveiligheidseisen voldoen. Idealiter is dit ook de plek waar personeel kan douchen, omkleden en andere schoenen aan kan doen. Het is geen vereiste dat de PEQ faciliteit eigen douches heeft; daar wordt in paragraaf 5.1.4 verder op ingegaan. Als er douches zijn, moet een flow through systeem er voor zorgen dat iemand die gedoucht heeft niet weer in aanraking komt met niet-schone materialen. Dat houdt in dat de eigen kleding aan de ene kant van de douche achterblijft, bijvoorbeeld in een kast of kluisje, en dat aan de andere kant van de douche een schone handdoek en schone PEQ kleding klaarliggen. Tussen de schone en de niet-schone kant moet een afscheiding zijn. Bij de ingang van de doucheruimte moet een bord hangen met een schema waarop met pijlen duidelijk wordt gemaakt hoe het flow through systeem werkt. Ook moet er een bord hangen waarop wordt aangegeven welke procedures gevolgd moeten worden om de bioveiligheid te waarborgen. Het is aan te raden om een wasmachine binnen de PEQ te plaatsen zodat de PEQ kleding op het terrein gewassen kan worden. (Oliver, 2018)

Het wordt aangeraden om kluisjes te plaatsen zodat persoonlijke eigendommen die niet mee de PEQ faciliteit in mogen veilig opgeborgen kunnen worden. Het wordt ook aangeraden een bord op te hangen waarop wordt uitgelegd hoe schoeisel schoongemaakt en ontsmet moet worden. (Oliver, 2018)

Het is handig als de PEQ faciliteit over een eigen kantoortje beschikt. Er moet tenminste een plek zijn waar de gezondheidslogboeken en testchecklisten van de paarden veilig bewaard kunnen worden. (Oliver, 2018)

Niet alleen alle tijdens de PEQ benodigde materialen en gereedschappen moeten al voor aanvang in de PEQ faciliteit aanwezig zijn, maar ook al het voer en strooisel dat tijdens de PEQ en het transport gebruikt zal worden. Hier moet een geschikte opslagplaats voor zijn. (Oliver, 2018)

Er moet een faciliteit zijn voor het uitvoeren van veterinaire onderzoeken en het nemen van monsters (DAWR, 2017). Hierbij kan gedacht worden aan een onderzoeksbox. Het wordt door het department zeer gewaardeerd als er een mogelijkheid is om zieke of verdachte paarden te isoleren van de rest, maar dit is niet verplicht (Oliver, 2018).

Bij voorkeur beschikt de PEQ faciliteit over eigen trainingsfaciliteiten zoals een stapmolen of een rijbaan. Het is mogelijk om gebruik te maken van trainingsfaciliteiten die buiten de PEQ liggen, zoals de renbaan naast de PEQ faciliteit van IRT in Newmarket, Verenigd Koninkrijk (Palace House Newmarket, 2017). Hier zijn strenge voorwaarden aan verbonden, die in paragraaf 5.1.6 verder worden besproken. (Oliver, 2018)

Er moet een laadplaats zijn waar de paarden veilig geladen en gelost kunnen worden (DAWR, 2017). Het is voldoende om een vlak stuk grond aan te wijzen waar een vrachtwagen kan staan met daaromheen genoeg ruimte om met paarden te lopen (Oliver, 2018).

Het is niet verplicht om een plek te hebben waar vrachtwagens schoongespoten en gedesinfecteerd kunnen worden. In paragraaf 5.1.7 wordt ingegaan op de mogelijkheid om vrachtwagens buiten de PEQ te wassen. Als de vrachtwagens binnen de PEQ faciliteit gewassen worden, moet dit gebeuren op een speciaal daarvoor bedoelde wasplaats op voldoende afstand van de stallen, paddocks en de laadplaats. Voldoende afstand houdt in dat mogelijk besmet materiaal dat loskomt bij het uitspuiten van de vrachtwagen niet bij de paarden terecht kan komen. (Oliver, 2018)

4.2 - Belangrijke verschillen tussen Nederlandse en Australische vereisten

Een belangrijk verschil tussen de Australische eisen en wat de NVWA van een isolatiestal verlangt, heeft te maken met buitenlucht. In paragraaf 2.3.2 wordt uitgelegd dat de paarden niet naar buiten mogen als ze tijdens de isolatieperiode getest worden op aerogeen overdraagbare aandoeningen. Voor Australië is besmetting met equine influenza, een aerogeen overdraagbare aandoening, wellicht het grootste risico dat de import van paarden met zich mee brengt. Desondanks mogen de paarden buiten weidegang genieten en zelfs tijdelijk de PEQ faciliteit verlaten om getraind te worden.

Het verschil komt tot uitdrukking in de 50 meter verbodszone. De NVWA gaat er vanuit dat isolatiestallen potentieel dicht bij andere paardenstallen staan. Daardoor kunnen de geïsoleerde paarden mogelijk lucht inademen die besmet is doordat een paard in een naburige stal of weiland heeft staan kuchen. Met de verbodszone die Australië eist, wordt de afstand tot niet-PEQ paarden zodanig groot dat de ziektekiemen onschadelijk worden. Equine influenza kan zich door de lucht verspreiden over een afstand van tenminste 35 meter, mogelijk meer (Gruenberg, W., Constable, P.D., Hinchcliff, K.W., Done, S.H., 2016). De procedure voor training van de paarden buiten de PEQ faciliteit, is zo ingericht dat de afstand tot andere paarden altijd voldoende groot is om besmetting tegen te gaan.

Omdat een quarantainestal in Nederland echter aan de eisen van de NVWA moet voldoen, zullen de paarden tijdens de PEQ periode binnen moeten blijven en is weidegang niet mogelijk. De ondernemer kan proberen toestemming van de NVWA te krijgen om wel met de paarden buiten de stal te komen. Hoewel de NVWA dit niet expliciet in de instructies vermeldt, is het wellicht mogelijk een uitzondering te krijgen omdat met de 50 meter verbodszone hetzelfde resultaat wordt bereikt als met het binnen houden van de paarden.

4.3 - Mogelijkheid om quarantaine voor meerdere bestemmingen aan te bieden

Tenzij de ondernemer over een zeer groot terrein beschikt, is het niet mogelijk om meerdere quarantainestromen tegelijk te huisvesten wanneer Australië een van de bestemmingslanden is. De verbodszone maakt dat de PEQ faciliteit echt op zichzelf ligt en er is veel ruimte nodig als de ondernemer naast de PEQ faciliteit nog andere stallen neer wil zetten. Wat gemakkelijker te realiseren is, is het gebruik van de PEQ faciliteit voor de isolatie van paarden met een andere bestemming wanneer er geen PEQ voor Australië gaande is. Omdat de meeste landen minder strenge eisen stellen aan de isolatie, hoeven niet alle aspecten benut te worden. Paddocks die voor de PEQ deel uitmaken

van de dubbele hekken, kunnen voor andere landen bijvoorbeeld gewoon als paddock gebruikt worden.

4.4 - Consequenties voor de ondernemer

De aanvullende eisen die de Australische overheid stelt, hebben om te beginnen te maken met de benodigde oppervlakte. In Australië is dat misschien geen punt, maar in Nederland kan het een uitdaging vormen om een elegante oplossing te vinden voor de 50 meter verbodszone. Als de verbodszone groter is dan het eigen terrein is het aan te bevelen een locatie te kiezen waar de omringende erven vrij zijn van paarden en mogelijk ook van andere dieren. Een goede plek zou zijn tussen bijvoorbeeld akkerbouwbedrijven, het liefst met akkers grenzend aan het terrein van de PEQ en zonder een weg die door de verbodszone loopt. Overeenkomsten sluiten met eigenaren van naburige percelen valt nog te overzien, maar wie er allemaal gebruik maakt van een openbare weg valt niet te controleren. In wat voor omgeving de ondernemer ook een PEQ faciliteit zou willen beginnen, het is af te raden om een terrein te gebruiken waarbij de verbodszone doorsneden wordt door een openbare weg.

Behalve dat de locatie geschikt moet zijn om de verbodszone te handhaven, speelt ook de afstand tot een of meerdere luchthavens een rol. Vanuit Nederland zouden paarden naar Australië kunnen vliegen vanaf Schiphol, Brussel en eventueel Frankfurt (BSS Paardentransporten, 2017). Ideaal zou zijn als de locatie binnen 250 kilometer ligt van tenminste Schiphol en Brussel. Frankfurt is net iets verder dan 250 kilometer, maar wellicht kan de ondernemer toestemming krijgen van het department om ook vanaf Frankfurt te vliegen. Dan heeft de ondernemer het maximale aantal vluchten om uit te kiezen. Hierbij is het goed om te weten dat lang niet elk vliegtuig paarden mee kan nemen. Vanaf bovenstaande luchthavens vertrekken bijna wekelijks vluchten waarop paarden mee zouden kunnen. (BSS Paardentransporten, 2017)

De eisen die het department stelt aan de gebruikte materialen en constructies, zijn nagenoeg gelijk aan die van de NVWA. Wat de indeling van de PEQ faciliteit betreft, moet de ondernemer rekening houden met meer aanvullende eisen. Belangrijke punten zijn een eigen opslagplaats voor voer en strooisel en een plaats waar de paarden veilig op de vrachtwagen geladen kunnen worden. Optioneel maar zeker aan te bevelen zijn een kantoortje binnen de PEQ en een wasplaats voor vrachtwagens.

Hoofdstuk 5 - Aanvullende procedures voor een PEQ faciliteit

Dit hoofdstuk behandelt de aanvullende procedures die op een PEQ faciliteit gehandhaafd moeten worden, van het voorbereiden van de faciliteit tot en met het transport naar de luchthaven. Daarna wordt gekeken wat voor consequenties de procedures hebben voor de Nederlandse ondernemer.

5.1 - Procedures die de Australische overheid voorschrijft

Het department wil niet alleen dat bepaalde procedures gehandhaafd worden, maar deze moeten ook allemaal uitgebreid beschreven worden in de SOP manual. Na goedkeuring door het department dient de SOP manual verspreid te worden onder iedereen die met de paarden in aanraking komt, de importeur en de NVWA, en er moet een exemplaar ter inzage liggen op een vooraf aangewezen plek, bij voorkeur bij de ingang. Alle personen die de SOP manual moeten ontvangen zijn opgenomen in de 'SOP distribution list'. Het department heeft een model SOP manual opgesteld die als voorbeeld kan dienen voor hoe een SOP manual er ongeveer uit zou kunnen zien. Hierin zijn ook voorbeeldformulieren opgenomen voor bijvoorbeeld de toegangsautorisatie, het registreren van bezoekers en de checklist voor het noteren van de testuitslagen van de paarden. In de model SOP manual is een aantal procedures tot in detail uitgewerkt. Deze kunnen zo overgenomen worden maar ze mogen ook aangepast worden, zolang de bioveiligheid maar gewaarborgd wordt. Andere procedures moeten nog door de ondernemer zelf uitgewerkt worden. De voorbeeldformulieren mogen ook naar wens aangepast worden, zolang de gegevens die genoteerd worden maar aan de eisen voldoen en de formulieren er overzichtelijk uitzien. (Oliver, 2018)

5.1.1 - Voor het eerste gebruik van de PEQ faciliteit

Het is ten zeerste aan te raden dat gewerkt wordt met vast personeel. Sowieso moet de ondernemer een vaste dierenarts hebben die in overleg met de OV de paarden kan behandelen wanneer dat nodig is. Deze dierenarts wordt de AV genoemd, of Accredited Veterinarian. De AV mag alleen behandelingen uitvoeren als de OV daarvan op de hoogte is, zodat de OV erop kan toezien dat de behandelingen niet in strijd zijn met de importvoorwaarden. Daarnaast moet er ook een vaste PEQ hoefsmid zijn. Deze personen en de verzorger(s) van de paarden worden met naam en functie genoemd in de SOP manual, met het liefst daarbij ook hun contactinformatie. (Oliver, 2018)

Zodra de PEQ faciliteit door het department is goedgekeurd, moet de PEQ manager zorgen dat iedereen die in aanraking komt met de paarden getraind is in alle vereiste procedures. Er is geen voorgeschreven trainingsprotocol, dus de ondernemer mag dit zelf invullen. In de SOP manual moet uitgebreid beschreven worden in welke procedures het personeel getraind wordt en hoe de training wordt uitgevoerd. (Oliver, 2018)

5.1.2 - Voor aanvang van de quarantaineperiode

Voor aanvang van elke PEQ periode moet nagegaan worden of de importvoorwaarden nog hetzelfde zijn (Oliver, 2018). Ook de gezondheidsstatus van Nederland moet gecontroleerd worden. Als er een aangifteplichtige ziekte is geconstateerd, zal dit invloed hebben op de mogelijkheid om paarden naar Australië te exporteren.

De gehele PEQ faciliteit dient van boven tot onder gereinigd en ontsmet te worden zoals aangegeven in de Model SOP Manual. Te oordelen aan hoe de procedure in de model SOP manual omschreven

wordt, verlangt het department een uitgebreidere reiniging en ontsmetting dan de NVWA. Elk hoekje en randje moet schoongeschraapt worden alvorens het complete gebouw wordt ingespoten met een ontsmettend middel. Als de faciliteit beschikt over een stapmolen, moet daar een aparte schoonmaakprocedure voor beschreven worden. Paddocks en weilanden moeten ontdaan worden van al het quarantaine risicomateriaal. In de SOP manual moet aangegeven worden wie verantwoordelijk is voor het schoonmaakproces. (Oliver, 2018)

Al het voer en strooisel moet in de PEQ faciliteit aanwezig zijn voordat de quarantaineperiode begint. Hierbij inbegrepen is het hooi dat gebruikt gaat wordt tijdens het transport van de paarden naar Australië. Alle gereedschappen, materialen en overige benodigdheden moeten schoongemaakt en ontsmet worden en in de PEQ faciliteit aanwezig zijn. Hierbij moet ook gedacht worden aan routine uitrusting voor de dierenarts en de hoefsmid. Behalve de standaarduitrusting voor de dierenarts moeten ook alle spullen in de PEQ aanwezig zijn die nodig zijn voor het uitvoeren van de in het gezondheidscertificaat voorgeschreven tests. Denk bijvoorbeeld aan benodigdheden om bloed af te nemen en uitstrijkjes te maken. De te hanteren procedure voor het reinigen en ontsmetten van uitrusting en gereedschap wordt uitgebreid beschreven in de model SOP manual. In de SOP manual moet aangegeven worden wie verantwoordelijk is voor het schoonmaken van alle voorwerpen. (Oliver, 2018)

De PEQ manager moet de 50 meter verbodszone activeren door de nodige hekken te sluiten en indien van toepassing de eigenaren van aangrenzende kavels een overeenkomst te laten tekenen zoals beschreven in paragraaf 4.1.2. Zowel de verbodszone als de rest van de faciliteit moeten in precies dezelfde staat worden gebracht als hoe het omschreven en met foto's afgebeeld wordt in de SOP manual. De PEQ manager moet ook zorgen dat het controlepunt bij de ingang paraat is, dat alle benodigde handdoeken, shampoo en bedrijfskleding klaarliggen, dat complete sets van de benodigde formulieren op hun plaats liggen en dat de meest recente versie van de SOP manual op de daarvoor aangewezen plek ligt. Tevens moet hij controleren of iedereen over de juiste versie van de SOP manual beschikt. (Oliver, 2018)

Voor aanvang van de PEQ moet de OV de faciliteit inspecteren en goedkeuren. Dit is gelijk aan de R&O controle door de NVWA. De controle moet gebeuren aan de hand van de checklist die in de model SOP manual is opgenomen. Omdat de OV tegelijkertijd voor de NVWA de R&O controle uitvoert, zal hij ook de NVWA checklist (HORQU-02) moeten invullen. Het department vraagt specifiek dat gegevens van alle inspecties bewaard blijven en dat medewerkers van het department ze mogen inzien wanneer ze de PEQ faciliteit in de toekomst komen auditen. (Oliver, 2018)

De PEQ manager moet er op aansturen dat alle paarden bekapt zijn voor aanvang van de PEQ zodat een bezoek van de hoefsmid tijdens de quarantaineperiode in principe niet nodig is. Mocht het onverhoopt toch nodig zijn dat de hoefsmid tijdens een lopende quarantaineperiode werk moet verrichten aan een of meerdere paarden, dan moet de PEQ manager zorgen dat dit in zo min mogelijk bezoeken gedaan kan worden. (Oliver, 2018)

Iedereen waarvan van te voren bekend is dat ze de PEQ faciliteit tijdens een lopende quarantaineperiode zullen moeten betreden, moet vooraf worden geautoriseerd. Dit houdt in dat de

OV controleert of ze de in paragraaf 5.1.1 beschreven training hebben gevolgd en het bioveiligheidsprotocol hebben gelezen en ondertekend. (Oliver, 2018)

5.1.3 - Bij aanvang van de quarantaineperiode

De OV moet de identiteit van de paarden controleren en zich ervan verzekeren dat er geen paarden in de PEQ faciliteit aanwezig zijn die niet tot de zending behoren, tenzij anders overeengekomen met het department. Het is in overleg met het department toegestaan om een gezelschapspaard dat niet met de andere paarden geëxporteerd wordt mee de PEQ te laten doorlopen. Het belang van de aanwezigheid van dit paard moet aangetoond worden en het department zal elk geval individueel beoordelen. Ook het gebruik van een bokmerrie voor het eventueel verzamelen van spermamonsters van hengsten moet vooraf met het department overlegd worden en is onder strenge voorwaarden mogelijk. Eventuele gezelschapspaarden of bokmerries volgen hetzelfde testschema en moeten aan dezelfde gezondheidseisen voldoen als de paarden die wel naar Australië geëxporteerd worden. (Oliver, 2018)

De PEQ periode begint officieel op het moment dat de OV de controle van de paarden heeft afgerond (Oliver, 2018). De door Australië gevraagde aanvangscontrole komt overeen met die van de NVWA.

5.1.4 - Bioveiligheid tijdens de quarantaineperiode

Iedereen die de PEQ faciliteit betreedt, moet dat noteren in het logboek dat bij de ingang ligt, elke keer opnieuw, ook als ze meerdere keren op een dag de faciliteit betreden. In principe moet iedereen direct bij binnenkomst douchen en schone kleding aantrekken, tenzij ze de procedure voor thuis douchen volgen. (DAWR, 2017)

Alle eigen kleding en persoonlijke eigendommen, zoals mobiele telefoons en zonnebrillen, moeten aan de 'vuile' kant van de douches blijven. Alleen met toestemming van de OV mogen voorwerpen volledig ontsmet mee naar binnen genomen worden. Het department schrijft voor dat iedereen zich gedurende minimaal drie minuten van top tot teen moet douchen. Daarbij moet extra aandacht worden besteed aan het wassen van de handen, haren en de huid die niet door de kleding bedekt zal worden. Het haar moet door en door nat zijn en er moet shampoo gebruikt worden. Met een borsteltje moeten de randjes onder de vingernagels schoongeschrobd worden. Er hoeft geen speciale zeep of shampoo gebruikt te worden. Alledaagse producten zijn voldoende om ziektekiemen van equine influenza onschadelijk te maken. Na het douchen moeten schone PEQ kleding en schoenen aangetrokken worden en moet rechtstreeks de PEQ faciliteit betreden worden. (Oliver, 2018)

Wat kleding betreft heeft de ondernemer de keuze uit wegwerpkleding of kleding die enkel binnen de PEQ faciliteit gebruikt wordt, nooit het terrein verlaat en voor elk gebruik gewassen wordt. Voor schoeisel is er keuze uit het grondig reinigen en ontsmetten van schoenen bij binnenkomst, het gebruik van schoenen en laarzen die enkel binnen de PEQ gebruikt worden, en wegwerp-schoenovertrekken. (DAWR, 2017)

Zodra iemand gedoucht heeft, mag hij geen voorwerpen meer aanraken die niet schoon zijn. Als dat wel gebeurt, al is het maar een enkele aanraking, moet hij opnieuw douchen en schone kleding en schoenen aantrekken. Dit is vooral van belang voor bijvoorbeeld een dierenarts die nog iets uit de auto nodig heeft. (Oliver, 2018)

De OV kan mensen toestemming verlenen om vooraf thuis te douchen in plaats van bij het betreden van de PEQ faciliteit. Bij thuis douchen moet hetzelfde doucheprotocol gevolgd worden als hierboven beschreven. Indien mogelijk moet zo veel mogelijk geprobeerd worden een flow through proces te hanteren. Na het douchen moet men schone kleding aantrekken en direct naar de PEQ faciliteit komen. In de tussentijd mag er geen contact zijn met paarden en paardenspullen of –faciliteiten. Bij aankomst op de PEQ faciliteit moet men de handen wassen en schone PEQ kleding of een wegwerpoverall aantrekken. (Oliver, 2018)

Evenals voor douchen geldt voor handenwassen dat het grondig moet gebeuren. De handen moeten volledig nat gemaakt worden en daarna gedurende tien tot vijftien seconden met zeep worden ingesmeerd. Daarbij moet extra aandacht worden besteed aan de rug van de hand, tussen de vingers en onder de vingernagels. Vervolgens moeten de handen worden afgespoeld onder stromend water en worden afgedroogd met een papieren handdoekje. Als antibacteriële gel wordt gebruikt, moeten de handen hiermee op dezelfde manier worden ingesmeerd als met zeep, alleen hoeft de gel niet afgespoeld te worden. (Oliver, 2018)

De ondernemer moet voorzien in alle benodigde spullen voor de douche- en kleedruimte. Dingen die hier onder vallen zijn bijvoorbeeld de shampoo, zeep, handdoeken, wegwerpoveralls en –schoenovertrekken. Een eventuele wasmachine, kluisjes en middelen om schoeisel te ontsmetten vallen ook onder de verantwoordelijkheid van de ondernemer. Alleen kleding en schoenen die uitsluitend binnen de PEQ faciliteit blijven, hoeven aangeleverd te worden door degene die ze zal dragen. Dit is vooral van toepassing op degene die de dagelijkse verzorging van de paarden doet. Alle PEQ kleding moet binnen zijn voor de quarantaineperiode aanvangt. (Oliver, 2018)

Het is mogelijk dat een PEQ faciliteit geen douches heeft. Als er met alle personeelsleden, de OV, de AV en de hoefsmid duidelijke afspraken zijn over thuis douchen, mag een PEQ faciliteit goedgekeurd worden zonder douches. Alle PEQ faciliteiten moeten een noodplan hebben voor toegang wanneer douchen niet mogelijk is. Voor PEQ faciliteiten die geen eigen douches hebben, is dit nog belangrijker omdat het department er vanuit gaat dat deze faciliteiten vaker het noodplan zullen moeten gebruiken. Het plan mag er uit bestaan dat de pre-export quarantaine voortijdig wordt afgebroken wanneer het niet mogelijk is de normale decontaminatieprocedure te volgen. Een alternatief waarbij de PEQ wel voortgezet kan worden, is het gebruiken van douches in de buurt. Deze douches en de procedure voor het gebruik ervan moeten tot in detail beschreven worden in de SOP manual. Het department keurt andere noodplannen ook goed, zo lang de bioveiligheid gewaarborgd blijft. Iedereen die geautoriseerd is om de PEQ te betreden, heeft er mee ingestemd om buiten te wachten en contact op te nemen met de PEQ manager wanneer het om ongeacht welke reden niet mogelijk is om vooraf te douchen. De PEQ manager is verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van het noodplan. (Oliver, 2018)

Elk personeelslid is bevoegd om de toegang te weigeren aan eenieder die niet door de OV geautoriseerd is om te PEQ faciliteit te betreden. In de SOP manual moet beschreven worden op welke manier wordt voorkomen dat niet-geautoriseerde bezoekers de faciliteit betreden. Als er bezoekers langskomen die menen een geldige reden te hebben om naar binnen te moeten, kunnen ze contact opnemen met de PEQ manager om dit te bespreken. Totdat ze toestemming hebben van de PEQ

manager, de training hebben doorlopen en geautoriseerd zijn door de OV, mogen ze de faciliteit niet betreden. Het is de OV toegestaan om tijdens een lopende quarantaineperiode bezoekers te autoriseren. Het is de verantwoordelijkheid van de PEQ manager om er voor te zorgen dat het aantal mensen dat de PEQ faciliteit betreedt zo klein mogelijk blijft. Eventuele bezoekers die zijn geautoriseerd, moeten tijdens hun bezoek te allen tijde door de PEQ manager begeleid worden. Uiteraard moeten bezoekers zich aan alle in de SOP manual beschreven procedures houden. (Oliver, 2018)

Omdat persoonlijke eigendommen niet mee de PEQ faciliteit in mogen, raadt het department aan binnen de PEQ faciliteit een telefoon te plaatsen die gebruikt kan worden als dat nodig is (Oliver, 2018). Het is raadzaam een lijst met belangrijke telefoonnummers bij de telefoon te bewaren omdat veel mensen tegenwoordig telefoonnummers opslaan in hun mobiele telefoon en die aan de 'vuile' kant van de kleedruimte achter moet blijven. Briefjes met telefoonnummers mogen ook niet mee de PEQ in. De lijst met telefoonnummers kan het beste geplastificeerd zijn zodat hij goed te reinigen is voor aanvang van de PEQ.

Het kan gebeuren dat niet alle benodigde voorwerpen of uitrusting voor aanvang van de PEQ aanwezig waren, bijvoorbeeld bij een dierenartsbezoek. Als het tijdens een lopende quarantaineperiode nodig blijkt te zijn om voorwerpen mee de PEQ faciliteit in te nemen, moet de OV daar vooraf toestemming voor geven. Elk nieuw voorwerp moet worden toegevoegd aan de lijst met gereedschappen, zie paragraaf 5.1.8, en grondig worden schoongemaakt en ontsmet.

5.1.5 - Gezondheid van de paarden tijdens de quarantaineperiode

Om aan de importvoorwaarden te voldoen, moet tijdens de quarantaineperiode een aantal tests en behandelingen uitgevoerd worden. Binnen 24 uur na aanvang van de quarantaineperiode moeten onder toezicht van de OV alle paarden grondig gecontroleerd worden op teken en daarna behandeld worden met een tekendodend middel. Als op geen van de paarden teken zijn gevonden, hoeft geen extra actie ondernomen te worden. Als bij tenminste één van de paarden een teek is gevonden, moet de teek worden verwijderd en moeten alle paarden na zeven dagen nogmaals behandeld worden met een tekendodend middel. Op enig moment tijdens de quarantaineperiode moeten de paarden ontwormd worden met een breed spectrum wormkuur. Van zowel de teken- als de ontwormingsbehandeling moeten het gebruikte middel en de datum van toediening vermeld worden in het gezondheidslogboek van elk paard. (Oliver, 2018)

Zoals in te lezen is in het gezondheidscertificaat waarop paarden vanuit het Verenigd Koningkrijk naar Australië mogen reizen, zie bijlage D, moeten de paarden tijdens de quarantaineperiode getest worden op CEM, equine infectious anaemia, equine influenza, equine piroplasmosis en EVA (Department of Agriculture and Water Resources, 2017). In de importvoorwaarden staat per ziekte omschreven of de test wordt gedaan op een bloedmonster of een uitstrijkje en welke methode van testen gehanteerd moet worden. Alle tests moeten worden uitgevoerd door een erkend laboratorium en het gehele proces moet gemonitord worden door de OV. (Oliver, 2018)

De paarden moeten tenminste tweemaal daags gecontroleerd worden zodat eventuele veranderingen in hun gezondheid snel worden opgemerkt. Alle tekenen van mogelijke ziekte moeten worden genoteerd. Hier wordt in paragraaf 5.1.8 verder op ingegaan. Een van de tekenen dat een paard

mogelijk ziek is, is een verhoogde temperatuur. Om die reden moet twee keer per dag de temperatuur van de paarden rectaal gemeten en genoteerd worden. Tussen de twee metingen moet tenminste acht uur zitten. Als de verzorger bij een paard een verhoogde temperatuur meet of tekenen van ziekte bespeurt, moet hij direct contact opnemen met de PEQ manager. Heeft een paard bij twee opeenvolgende metingen een verhoogde temperatuur, dan moet de OV er voor zorgen dat de AV het paard uitgebreid klinisch onderzoekt en dat een uitstrijkje van het neusslijmvlies van het paard onderzocht wordt op het influenza A virus. In de model SOP manual wordt uitgebreid ingegaan op de procedures die gevolgd moeten worden en welke temperatuurwaarden als verhoogd gelden. (Oliver, 2018)

De OV en/of de importeur moeten er op toezien dat de verzorger van de paarden de gezondheidstoestand van de paarden op een goede manier vastlegt (Oliver, 2018). Een manier om dit te bereiken is om de OV en de verzorger samen het monitoren van de paarden te laten bespreken bij de aanvangscontrole. De OV kan dan nagaan of de verzorger bijvoorbeeld op de juiste wijze de temperatuur opneemt.

Als een van de paarden ziekteverschijnselen vertoont, moet de OV binnen 48 uur het department daar schriftelijk van op de hoogte stellen en nogmaals verslag uitbrengen voordat de paarden de PEQ verlaten. Het department zal dan met de OV en de NVWA overleggen over de te nemen maatregelen en de invloed die dit heeft op de gezondheidsstatus van de gehele zending. Extra maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit aanvullende laboratoriumtests of behandelingen. (Oliver, 2018)

Paarden die de PEQ doorlopen mogen niet routinematig medicijnen toegediend krijgen of ergens voor behandeld worden. Als tijdens een quarantaineperiode blijkt dat een paard ergens voor behandeld moet worden, is dit onder voorwaarden toegestaan en alleen met toestemming van de OV. Middelen die zonder toestemming vooraf van het department toegediend mogen worden, zijn bijvoorbeeld antihistaminica, elektrolyten, vitamines, kalmeringsmiddelen en plaatselijk toegediende antiseptische middelen voor kleine schaafwondjes. Middelen die tekenen van ziekte kunnen maskeren en/of testresultaten kunnen beïnvloeden, mogen alleen toegediend worden met toestemming van het department. Voorbeelden van zulke middelen zijn ontstekingsremmers, koortsremmers, antibiotica en luchtwegverwijders. In noodgevallen mogen deze middelen altijd toegediend worden omdat het paard er onder zou kunnen lijden als eerst toestemming gevraagd moet worden bij het department. De OV moet dan wel binnen 48 uur na toediening een uitgebreid verslag indienen waarin de situatie en alle relevante details beschreven worden. Toediening van een dergelijk middel kan de toelaatbaarheid van de paarden beïnvloeden. Het department beoordeelt elk individueel geval afzonderlijk. (Oliver, 2018)

Het kan gebeuren dat een paard wordt teruggetrokken uit de exportzending. Als dat gebeurt, moet de OV dit tijdig schriftelijk aan het department laten weten. Alle paarden die niet mee op transport gaan maar wel de PEQ doorlopen, moeten op de PEQ faciliteit blijven tot de andere paarden zijn vertrokken en de PEQ formeel is afgelopen. Alleen met toestemming van het department mag een paard eerder de PEQ verlaten. De gezondheidsstatus van paarden die worden teruggetrokken, gezelschapspaarden en bokmerries heeft invloed op de toelaatbaarheid van alle paarden in de zending. Als één van deze paarden bijvoorbeeld positief test op een van de in het gezondheidscertificaat genoemde ziektes, kan dit tot gevolg hebben dat voor alle paarden de PEQ verlengd moet worden. Van de achterblijvende

paarden moeten alle laboratoriumuitslagen en een officiële gezondheidsverklaring met de zending meegestuurd worden. (Oliver, 2018)

5.1.6 - Trainen buiten de PEQ faciliteit

Als er een mogelijkheid is om paarden tijdens de quarantaineperiode binnen de PEQ faciliteit te trainen of om de training tijdelijk te onderbreken, verdient dat absoluut de voorkeur boven het trainen van paarden buiten de PEQ faciliteit. Omdat Australië zo veel belang hecht aan het buiten de deur houden van equine influenza is het van het grootste belang dat de paarden niet in contact komen met andere paarden of mensen en voorwerpen die mogelijk ziektekiemen met zich meedragen, en dat ze niet binnen een bepaalde afstand van andere paarden komen. Binnen de PEQ faciliteit zijn deze risico's afgedekt, maar een trainingsfaciliteit buiten de PEQ faciliteit is geen gecontroleerde omgeving. Omdat het department zich ervan bewust is dat het voor sportpaarden die op hoog niveau presteren belangrijk is dat de training ook tijdens een quarantaineperiode voortgezet kan worden, is het toegestaan om tijdelijk met een of meerdere paarden de PEQ faciliteit te verlaten voor trainingsdoeleinden. (DAWR, 2017)

In de SOP manual moet uitgebreid beschreven worden hoe de trainingsfaciliteit is ingericht, hoe het transport van de paarden zal plaatsvinden, waar de trainingsfaciliteit zich bevindt ten opzichte van de PEQ faciliteit en welke route genomen zal worden. Hoe kleiner de afstand die de paarden buiten de PEQ moeten afleggen, hoe groter de kans is dat het ingediende plan wordt goedgekeurd. De paarden mogen met een eigen vrachtwagen naar de trainingsfaciliteit gebracht worden. Dit vervoermiddel wordt dan voor aanvang van de PEQ volledig gereinigd en ontsmet, binnen de PEQ faciliteit geparkeerd en mag tijdens de PEQ alleen gebruikt worden voor paarden die de PEQ doorlopen. Als een vervoermiddel gebruikt wordt dat met andere paarden gedeeld wordt, moet er een protocol zijn voor het reinigen en ontsmetten van het vervoermiddel elke keer dat het voor de PEQ paarden gebruikt wordt. Tenslotte is het ook mogelijk de paarden aan de hand mee te nemen als de trainingsfaciliteit naast de PEQ faciliteit ligt. (Oliver, 2018)

Paarden mogen de PEQ faciliteit pas verlaten na toestemming van de PEQ manager. Voordat de PEQ paarden de trainingsfaciliteit mogen betreden, moet minimaal vier uur verstreken zijn sinds het laatste niet-PEQ paard de faciliteit heeft verlaten. Tevens moeten alle PEQ paarden de trainingsfaciliteit verlaten hebben voordat andere paarden er weer gebruik van mogen maken. De PEQ manager is verantwoordelijk voor de controle hierop. Iedereen die tijdens de training met de paarden in aanraking komt moet vooraf douchen en omkleden. Tijdens het trainen, moet ervoor gezorgd worden dat andere paarden minimaal 50 meter bij de PEQ paarden vandaan blijven en dat niet-geautoriseerde personen de PEQ paarden niet benaderen. In de SOP manual moet een noodplan zijn opgenomen voor als niet-PEQ paarden of mensen te dicht in de buurt van de PEQ paarden komen. Ook als een paard afwijkt van de goedgekeurde route treedt het noodplan in werking. (Oliver, 2018)

Om een goed beeld te krijgen van hoe het trainen van paarden buiten de PEQ faciliteit in de praktijk kan verlopen, is het interessant om te kijken hoe IRT dit aanpakt met renpaarden die van het Verenigd Koninkrijk naar Australië gaan om deel te nemen aan een belangrijke race. De Engelse PEQ faciliteit van IRT ligt in Newmarket, waar renpaarden uit de omgeving getraind worden op de Newmarket Heath. Normaal mag de renbaan 's ochtends gebruikt worden om paarden te trainen en reserveert de Jockey Club de middag voor onderhoud aan de renbaan. Op het moment dat IRT paarden in

quarantaine heeft staan, mogen deze ’s middags op de renbaan getraind worden. Op deze manier kunnen de niet-PEQ paarden nog steeds ’s ochtends trainen en is de renbaan vier uur lang vrij van paarden voordat de PEQ paarden komen trainen. De Jockey Club zorgt er voor dat alle andere paarden dan veilig op stal staan en stelt zelfs mensen beschikbaar die voor de PEQ paarden uit lopen om te zorgen dat iedereen die toevallig nog over het terrein loopt voor ze aan de kant gaat. Tijdens de training zelf houden personeel van de Jockey Club en van de PEQ faciliteit samen in de gaten dat de verbodszone rond de paarden intact blijft. (Palace House Newmarket, 2017)

5.1.7 - Transport naar de luchthaven

Het transport van de paarden brengt relatief veel risico op besmetting met zich mee. De paarden moeten per vrachtwagen van de PEQ faciliteit naar de luchthaven getransporteerd worden. Daar worden ze in speciale vliegtuigboxen gezet en bij aankomst in Australië worden de paarden direct per vrachtwagen naar de PAQ faciliteit vervoerd. Bij elk van deze stappen komen de paarden in aanraking met nieuwe mensen, materialen en voorwerpen. Het is van groot belang dat alles en iedereen goed ontsmet is, zodat de paarden na hun eerste quarantaineperiode niet alsnog besmet worden met bijvoorbeeld equine influenza voordat ze Australisch grondgebied bereiken. Aan de Australische kant is het proces precies omgekeerd en moet alles en iedereen ontsmet worden nadat ze met de paarden in aanraking zijn geweest.

Voordat de paarden geladen mogen worden, moet de vrachtwagen zeer grondig worden gereinigd en ontsmet, inclusief compartimenten die niet gebruikt zullen worden. In de model SOP manual is een stappenplan opgenomen dat gevolgd moet worden. Nadat de vrachtwagen volledig is schoongemaakt, moeten alle oppervlakken worden ingespoten met een desinfecterend middel. Voor het ontsmetten van de cabine kan het beste een middel gebruikt worden op basis van tenminste 70% alcohol, omdat dit geen gladheid veroorzaakt op bijvoorbeeld het stuur en de pedalen. Het gehele schoonmaakproces moet uitgevoerd worden door een medewerker van de PEQ faciliteit. In principe moet de OV aanwezig zijn bij het reinigen en ontsmetten, maar de ondernemer mag ook een alternatieve manier aandragen waarop de OV kan verifiëren dat de vrachtwagen goed is ontsmet. (Oliver, 2018)

Vrachtwagens mogen pas het terrein van de PEQ faciliteit op gereden worden wanneer de OV daar toestemming voor heeft gegeven. Vrachtwagens die buiten de PEQ gewassen worden moeten bij de poort worden ontsmet voordat ze naar binnen mogen. Als de vrachtwagens elders gewassen worden, moet de locatie ten opzichte van de PEQ faciliteit worden aangegeven in de SOP manual. (Oliver, 2018)

Voor de chauffeur van de vrachtwagen zijn er twee mogelijkheden. Hij mag er voor kiezen om in de cabine van de vrachtwagen te blijven. Hij mag de cabine dan niet verlaten vanaf het oprijden van de PEQ faciliteit tot nadat hij de luchthaven heeft verlaten na het afleveren van de paarden. Als hij wel de cabine wil verlaten om bijvoorbeeld te helpen met het laden en lossen van de paarden, moet hij douchen en omkleden bij het betreden van de PEQ faciliteit. (Oliver, 2018)

Na het inladen van de paarden moet de OV de laadkleppen verzegelen en het nummer van de zegels op het gezondheidscertificaat noteren (Oliver, 2018). Op deze manier kan op de luchthaven nagegaan worden of een laadklep tussentijds geopend is.

De route voor het transport naar de luchthaven moet vooraf bekend zijn bij de OV, evenals het kenteken van de vrachtwagen en de naam en het telefoonnummer van de chauffeur. De vrachtwagen mag geen tussenstop maken op weg naar de luchthaven. Moet de chauffeur om wat voor reden dan ook toch stoppen, dan moet hij de OV bellen en zal de OV bepalen wat er moet gebeuren en of de bioveiligheid van de paarden in gevaar komt. De OV moet telefonisch bereikbaar zijn van het moment dat de paarden de PEQ verlaten tot het vliegtuig is opgestegen. (Oliver, 2018)

5.1.8 - Registers en formulieren

Voorafgaand aan en tijdens elke quarantaineperiode worden veel gegevens vastgelegd. Deze gegevens zijn niet alleen belangrijk voor het soepel laten verlopen van de quarantaine en de toelaatbaarheid van de paarden op Australisch grondgebied, maar vormen ook een belangrijke bron van informatie als er iets mis is gegaan. (Oliver, 2018)

Bij audits voor hernieuwde goedkeuring van de faciliteit wordt gekeken of de gegevens correct zijn genoteerd en bewaard. Ontbrekende of incomplete registers of formulieren kunnen tot gevolg hebben dat een faciliteit niet voor een volgende periode wordt goedgekeurd of dat de auditfrequentie wordt opgeschroefd. (DAWR, 2018)

In deze paragraaf wordt voor ieder logboek, register en formulier kort omschreven welke gegevens het bevat en wat de waarde daarvan is.

Schoonmaakregister

Hierin staat op welke datum elk onderdeel van de PEQ faciliteit is gereinigd en ontsmet en wie dit heeft uitgevoerd. Het is verstandig om hierop ook de naam te noteren van het middel dat is gebruikt. De PEQ manager moet het schoonmaakregister tijdens de R&O controle door de OV laten aftekenen. (Oliver, 2018)

Lijst met gereedschappen en voorwerpen en de ontsmetting daarvan

Dit is een lijst van alle gereedschappen, kledingstukken, uitrusting en alle overige losse voorwerpen die in de PEQ faciliteit aanwezig zijn. Per voorwerp moet genoteerd worden of het nieuw of gebruikt is, op welke datum het gedesinfecteerd is, met welk middel en welke methode, of het voorwerp voor de quarantaineperiode in de PEQ faciliteit aanwezig was of – als de quarantaineperiode al liep – de datum van binnenkomst, en tenslotte de goedkeuring van de OV. Alle voorwerpen van dezelfde soort mogen samen genoteerd worden, zoals alle halsters en alle overalls. Uitrusting van de dierenarts, de hoefsmid en spullen die nodig zijn om monsters te nemen moeten tot in detail beschreven worden. Net als het logboek bij de ingang speelt deze lijst een rol in het achterhalen waar het mis is gegaan als blijkt dat de paarden toch ergens mee besmet zijn. (Oliver, 2018)

Voer- en strooisellijst

Op deze lijst wordt al het voer en strooisel genoteerd dat in de PEQ faciliteit aanwezig is. Er moet voldoende hooi zijn voor de duur van de quarantaineperiode en het transport naar Australië. Idealiter worden niet alleen de soort en hoeveelheid genoteerd, maar ook de herkomst. (Oliver, 2018)

Voorbereidingschecklist

Dit is de checklist die de OV tijdens de R&O controle moet gebruiken naast de checklist van de NVWA. Behalve of alles schoon is, wordt met deze checklist ook nagegaan of alle voor Australië specifieke zaken in orde zijn. Bijvoorbeeld of de dubbele hekken met vijf meter tussenruimte allemaal op hun plek en op slot zijn en of de 50 meter verbodszone vrij is gemaakt van andere paarden. Normaal gesproken hoeft de OV alleen de checklist HORQU-02 van de NVWA te gebruiken, maar omdat het department zo veel aanvullende eisen stelt die niet gedekt worden door de checklist van de NVWA, wordt van de OV verlangd dat hij ook deze checklist gebruikt. Op die manier heeft het department officiële bevestiging dat alles aan de eisen voldoet voor aanvang van de PEQ. (Oliver, 2018)

Toegangsautorisatie

Deze bestaat uit meerdere delen. Het eerste deel is een formulier waarop de eigenaar van het paard de verzorger(s) toestemming geeft om tijdens de quarantaineperiode voor zijn paard(en) te zorgen. Delen twee tot en met vier vormen de feitelijke toestemmingsautorisatie voor het betreden van de PEQ faciliteit. Deel twee bevat de toestemming van de OV, die aangeeft dat de desbetreffende persoon de training heeft gevolgd en alle bioveiligheidsprocedures heeft gelezen. In delen drie en vier gaat de persoon akkoord met een serie voorwaarden zoals het altijd zullen volgen van het decontaminatieprotocol. Het geven van onjuiste of misleidende informatie wordt door de Australische overheid gezien als een ernstige overtreding. (Oliver, 2018)

Register van geautoriseerde personen

Dit is een lijst van alle mensen die door de OV geautoriseerd zijn om de PEQ faciliteit te betreden. Per persoon worden gegevens genoteerd als zijn rol binnen de PEQ, de datum waarop hij de training heeft afgerond en de datum waarop de OV zijn goedkeuring heeft gegeven. Dit register moet voor aanvang van elke PEQ periode ingediend worden bij het department. Een kopie van de lijst ligt bij de ingang van de PEQ faciliteit, zodat altijd gecontroleerd kan worden of iemand naar binnen mag. (Oliver, 2018)

Logboek bij de ingang

Dit is het logboek waarin de gegevens worden genoteerd van iedereen die de PEQ faciliteit binnenkomt en verlaat. Bij binnenkomst noteert iedereen zijn naam, datum en tijd, het doel van het bezoek, de tijd en locatie van de meest recente douchebeurt en zijn handtekening. Bij het verlaten van de faciliteit wordt de tijd van vertrek genoteerd. Ieder bezoek van iedere persoon moet tevens worden afgetekend door de PEQ manager. Dit logboek is een belangrijke bron van informatie om risico's te kunnen inschatten als er tijdens de PEQ of de PAQ iets mis gaat en nagegaan moet worden waar de paarden mogelijk mee besmet zouden kunnen zijn en hoe dat heeft kunnen gebeuren. (Oliver, 2018)

Verklaring van instandhouding van de bioveiligheid tijdens trainen buiten de PEQ faciliteit

Iedereen die betrokken is bij het trainen van PEQ paarden buiten de PEQ faciliteit, moet deze verklaring ondertekenen. Hiermee verklaren ze dat ze er alles aan zullen doen om de bioveiligheid van de paarden tijdens de training en het transport van en naar de trainingsfaciliteit in stand te houden. (Oliver, 2018)

Paardenregister

Dit is een overzicht van alle paarden die samen de PEQ doorlopen. Per paard worden identificatiegegevens, de datum van aankomst op de PEQ faciliteit en de oorsprong van het paard genoteerd. De OV tekent de lijst af tijdens de aanvangscontrole. (Oliver, 2018)

Gezondheidslogboek

Per paard wordt tijdens de PEQ een gezondheidslogboek bijgehouden. In dit logboek noteert de verzorger alle temperatuurmetingen en observaties. Als een paard bijvoorbeeld afwijkend eetgedrag vertoont, wordt dat in dit logboek genoteerd en aan de PEQ manager gemeld. De OV of de AV noteert alle monsternames, testuitslagen en eventuele behandelingen. Het gezondheidslogboek vormt per paard een overzicht van de algehele gezondheidstoestand. (Oliver, 2018)

Verslag van een dierenartsbezoek

Van elk dierenartsbezoek dat niet te maken heeft met het volgens schema testen en behandelen van de paarden, moet verslag gedaan worden op dit formulier. Behalve gegevens van de dierenarts en het desbetreffende paard, moeten de bevindingen van de dierenarts op het formulier worden ingevuld, samen met informatie over een eventuele behandeling, monsternames en testuitslagen. (Oliver, 2018)

Lijst van OV-bezoeken en –meldingen

Op deze lijst worden alle bezoeken van de OV aan de PEQ faciliteit genoteerd met per bezoek het doel en eventuele opmerkingen van de OV. Ook wanneer zaken als een ziek paard aan de OV gemeld worden, moet dat op deze lijst worden genoteerd. (Oliver, 2018)

Vaccinatiegeschiedenis en testchecklist

Met deze checklist wordt per paard een duidelijk overzicht gecreëerd waarop snel en gemakkelijk te zien is of het paard in aanmerking komt voor export. Behalve een aantal basisgegevens van het paard wordt de vaccinatiegeschiedenis voor equine influenza genoteerd. Vervolgens staan alle tests die gedaan moeten worden voor het gezondheidscertificaat opgesomd en kan per paard de testuitslag genoteerd worden. Voor de verplichte behandelingen tegen interne en externe parasieten zijn ook vakjes waarin de datum en het product genoteerd kunnen worden. Dan volgt een lijstje waarop de OV kan aangeven of de temperatuuruitslagen steeds in orde waren, of alle tests en behandelingen zijn genoteerd en of de gezondheidscertificaten compleet zijn. Aan het eind van de quarantaineperiode moeten de paarden een laatste controle door de OV doorstaan en als alles in orde is, mag de OV aanvinken dat de paarden klaar zijn voor de export. (Oliver, 2018)

Autorisatie om paarden uit de PEQ te verwijderen

In dit register staan gegevens van de OV, de chauffeur, het vervoermiddel en de paarden die op transport gaan. Daarnaast bevat dit register toestemming van de importeur, de PEQ manager en de OV om de paarden uit de PEQ te verwijderen en het transport te laten aanvangen. Tenslotte wordt in dit register vermeld wie de paarden uit de PEQ verwijdert. In veel gevallen zal dat de verzorger van de paarden zijn. (Oliver, 2018)

Transport van de paarden van de PEQ naar de luchthaven

Op dit formulier staat wat de taken en verantwoordelijkheden van de OV en de chauffeur zijn tijdens het transport van de paarden naar de luchthaven. Zodra de chauffeur de PEQ betreedt, ondertekenen de OV en de chauffeur twee van deze formulieren, waarna elk een exemplaar bij zich houdt totdat het vliegtuig met de paarden is opgestegen. (Oliver, 2018)

PEQ management checklist

Dit is een hulpmiddel voor de PEQ manager en de OV. De checklist bestaat uit acht gesloten vragen. Een van de vragen is of de vereiste afstand tot niet-PEQ paarden te allen tijde is bewaard. Onder elke vraag is ruimte voor uitleg over hoe eventuele problemen zijn aangepakt. Het gebruik van de checklist is niet verplicht, maar kan een handig hulpmiddel zijn om problemen in kaart te brengen. (Oliver, 2018)

5.2 - Consequenties voor de ondernemer

Uit de voorgaande paragrafen komt naar voren dat het runnen van een PEQ faciliteit voor de export van paarden naar Australië een uitermate gedisciplineerde en professionele bedrijfsvoering vraagt. De gehanteerde managementstijl, moet hier op aansluiten en het personeel van de PEQ faciliteit moet bereid zijn de strenge procedures tot op de letter nauwkeurig te volgen. Voor een ondernemer die een bestaand bedrijf zou willen ombouwen tot PEQ faciliteit, kan dit ingrijpende consequenties hebben voor de bestaande bedrijfsvoering en het personeelsbestand. Het is goed om hier van tevoren bij stil te staan.

Het succesvol laten verlopen van een quarantaineperiode vraagt een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen. Er is een nauw contact nodig tussen de verzorger van de paarden, de PEQ manager, de OV, de behandelend dierenarts (AV), de importeur en het department. Als de paarden buiten de PEQ getraind worden moet ook nauw samengewerkt worden met de eigenaar van de trainingsfaciliteit. Iedereen die bij het proces betrokken is, moet zich bewust zijn van zijn rol in het geheel en de noodzaak om de bioveiligheid van de paarden intact te houden. Het vergt discipline om keer op keer de hele decontaminatieprocedure te doorlopen. Even een blik in de stal werpen om te kijken of de paarden er rustig bij staan, wordt een hele onderneming.

Een belangrijke taak is weggelegd voor degene die de dagelijkse verzorging van de paarden op zich neemt tijdens de quarantaineperiode. Dit is de persoon die de paarden het vaakst ziet en het als eerste moet opmerken als een paard niet in orde is. Tevens is dit de persoon die het vaakst de PEQ faciliteit zal betreden en die als zodanig het grootste aandeel heeft in het gezamenlijk bewaken van de bioveiligheid. De ondernemer doet er goed aan tijd te besteden aan het vinden van een geschikte verzorger.

De ondernemer kan zelf de functie van PEQ manager vervullen of iemand anders deze rol laten vervullen. Belangrijk voor de PEQ manager is dat hij voldoende autoriteit uitstraalt. De eisen die de Australische overheid stelt ten aanzien van de bioveiligheid zijn niet onderhandelbaar en gemaakte fouten kunnen rampzalige gevolgen hebben voor de Australische paardensector. De PEQ manager is verantwoordelijk voor de gehele gang van zaken op de PEQ faciliteit. Van het voorbereiden op de komst van de paarden, tot het correct volgen van de procedures door iedereen die met de paarden in aanraking komt, tot het op een juiste wijze noteren en bewaren van allerlei gegevens. Hij moet in de gaten houden of alles goed gaat en na elke quarantaineperiode evalueren of er verbeteringen nodig zijn. Wanneer er iets mis gaat of dreigt te gaan, moet hij daadkrachtig optreden en als het nodig is moet hij personen kunnen aanspreken op hun gedrag of zelfs de toegang kunnen weigeren.

Hoofdstuk 6 - Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt gekeken of het op basis van de verzamelde informatie mogelijk is een helder en eenduidig antwoord te formuleren op de hoofdvraag en de deelvragen. Daarna wordt een goed onderbouwd advies geformuleerd voor een ondernemer in Nederland die serieus overweegt om een pre-export quarantainefaciliteit in te richten die voldoet aan de eisen van de Australische overheid.

6.1 - Herhaling van de hoofdvraag en hypothese

Wat is er voor nodig om in Nederland een pre-export quarantainefaciliteit te beginnen die goedgekeurd kan worden voor de export van paarden naar Australië?

De deelvragen betreffen:

- De NVWA en algemene vereisten
- De aanvraagprocedure voor PEQ goedkeuring
- Aanvullende vereisten voor een PEQ faciliteit
- Aanvullende procedures voor een PEQ faciliteit

De hypothese:
Australië stelt aanzienlijke aanvullende eisen aan de isolatie zoals die volgens de NVWA wordt voorgeschreven. Voor bestaande stallen zou dit in veel gevallen aanpassing en/of uitbreiding van het bedrijfsterrein en de bedrijfsvoering betekenen. Dit kan een aanzienlijke investering met zich meebrengen.

6.2 - Conclusies

Tijdens de uitwerking van bovenstaande vragen bleek dat dit afstudeerwerkstuk in feite een haalbaarheidsstudie is, die een geïnteresseerde ondernemer kan helpen om een afgewogen investeringsbeslissing te nemen. De Nederlandse kant van de vraag is belicht in hoofdstuk 2. Hierin zijn de vereiste vergunningen in kaart gebracht en de eisen uitgewerkt die de NVWA stelt aan isolatiestallen. De conclusie is dat dit, afhankelijk van de startsituatie van de ondernemer, qua investering en doorlooptijd te overzien is.

Omdat dit onderzoek zich toespitst op de export van paarden naar Australië, is in hoofdstuk 3, 4 en 5 de hele Australische kant belicht. Zoals ook uit de aanleiding en relevantie in hoofdstuk 1 blijkt, stelt Australië om begrijpelijke redenen zeer hoge eisen aan een PEQ faciliteit, maar ook aan het transport en de direct daarop volgende Post Arrival Quarantine (PAQ). In de praktijk wordt dit gehele traject als totaalpakket aangeboden door enkele gespecialiseerde importeurs. De conclusie die getrokken kan worden op basis van gedegen onderzoek van de Australische vereisten, is dat deze verstrekkende gevolgen kunnen hebben voor de fysieke inrichting van het terrein en de stallen, de personele bezetting, de bedrijfsvoering en in feite het hele management van een nieuwe PEQ faciliteit.

6.3 - Checklist voor de ondernemer

Aan het eind van de hoofdstukken 2 tot en met 5 is een paragraaf ‘consequenties voor de ondernemer’ opgenomen, waarin de relevante aspecten zijn benoemd die een ondernemer mee zou moeten nemen

in zijn afweging om een PEQ faciliteit op te zetten. Voor een potentieel geïnteresseerde ondernemer staan hieronder op overzichtelijke wijze de diverse stappen en vereisten in het hele traject nogmaals onder elkaar. Er zit een chronologische volgorde in zodat alle stappen in beeld zijn vanaf het eerste idee tot de uiteindelijke goedkeuring van de nieuwe PEQ faciliteit. Afhankelijk van de beginsituatie van de ondernemer, zijn misschien niet alle genoemde punten relevant. De doorlooptijd en de kosten zullen ook sterk afhangen van de beginsituatie. Onderstaande lijst is een hulpmiddel waarop de ondernemer zelf de nodige informatie kan invullen.

Onderdeel	**Relevantie ja/nee/niet verplicht**	**Doorlooptijd (minimaal – maximaal)**	**Kosten (verwachte investering eenmalig/ periodiek)**
0. Terrein en stallen			
Locatie en terrein zijn a) bekend; b) beschikbaar; c) reeds in eigendom. Oppervlakte huidige/nieuwe terrein voldoet? (evt. doorlooptijd verwerven nieuw terrein) Huidige stallen/schuren/ buitenruimten voldoen? - Verbouwing nodig? - Nieuwbouw nodig?			
1. Vergunningen			
Bestemmingsplan (huidig) - Verruimde agrarische bestemming - Paardenhouderij - Anders, nl….			
Bestemmingsplan wijziging nodig?			plan- en legeskosten
Inschakeling adviesbureau gewenst/nodig?			
Aanvullende onderzoeken nodig? - Bodemonderzoek (in geval van wassen vrachtwagens op het terrein) - Geuronderzoek?			
Omgevingsvergunning: nieuw aan te vragen in geval van verbouwing		8-14 wk Evt.: 26+6 wk	legeskosten
Activiteitenbesluit: online melding van verandering			
2. NVWA voorwaarden			
Isolatiestal is gescheiden van de rest van het bedrijf?			
Bereikbaarheid isolatiestal – separate toegang?			
Isolatiestal is bereikbaar vanaf ingang terrein zonder in aanraking te komen met andere paarden?			
Stal is modern en goed onderhouden?			
Stalwanden, vloer en overige uitrusting zijn goed reinigbaar?			
Type bodem rijbaan/stapmolen?			
Verlichting is adequaat?			
Sluisruimte aanwezig?			

Kleedruimte aanwezig?			
Handenwasgelegenheid bij ingang?			
Stal afsluitbaar?			
Hooi, voer en strooisel zijn opgeslagen in isolatiestal of in losstaande loods/schuur (niet in gebruik voor stalling paarden)?			
Opslagruimte binnen isolatiestal beschikbaar voor alle tijdens isolatieperiode benodigde gereedschappen?			
Eigen rijbaan/stapmolen beschikbaar voor isolatiestal? (eventueel inpandig)			
Voldoet de omheining van weilanden aan vereisten i.v.m. CEM/EVA-bescherming?			
3. PEQ vereisten op grond van Australische wet-/regelgeving			
Overeenkomst tot samenwerking met Australische paardenimporteur?			
3.A Terrein, oppervlakte en ligging			
Voldoende grondoppervlakte in eigendom voor instellen 50-meter verbodszone rondom PEQ faciliteit?			
Afspraken nodig met eigenaren van naastgelegen percelen (o.a. geen paarden op naastgelegen erven)?			
Wordt het terrein van de PEQ faciliteit doorsneden door een openbare weg?			
Afspraken mogelijk met eigenaar weg? (particulier/gemeente/provincie)			
Afstand tot dichtstbijzijnde luchthaven < 250 km? (Schiphol, Brussel, evt. Frankfurt)			
Locatie-informatie, incl. plattegrond, voorgelegd aan Australische overheid en goedkeuring verkregen?			
Middelen begroot voor gehele goedkeuringstraject?			Minimaal 40.000 AUD
3.B Inrichting terrein en PEQ faciliteit			
Afzondering PEQ faciliteit mogelijk d.m.v. dubbele omheining met 5 meter tussenruimte? Beschikbaar/te realiseren?			
Eventuele tussengelegen paddocks/paden voorzien van goed afsluitbare hekken?			
Benodigde maatregelen t.b.v. bioveiligheid getroffen? Aangeraden worden bijvoorbeeld: - Afsluitbare hekken; - Verbodsbordjes; - Bewakingscamera's; - Bordjes met het telefoonnummer van de PEQ manager; - Bewaker.			

Eigen opslagplaats voor voer, hooi en strooisel binnen de PEQ faciliteit voorhanden/te realiseren?			
Laadplaats voor paardenvrachtwagen op het PEQ terrein beschikbaar/te realiseren?			
Wasplaats voor vrachtwagens op het terrein met voldoende afstand tot de laadplaats en de paarden? (t.b.v. schoonspuiten/desinfecteren)			
Slechts één, goed bewaakbare ingang tot PEQ faciliteit?			
Ruimte voorhanden bij ingang voor lijst geautoriseerde personen, SOP manual en logboek/bezoekersregister			
Eigen doucheruimte beschikbaar binnen PEQ faciliteit? Eis in geval van douches: flow through systeem, d.w.z. gescheiden vuile en schone kant			
Schone handdoeken, shampoo, bedrijfskleding/ wegwerpkleding voor eenieder voorhanden?			
Wasmachine voorhanden binnen PEQ faciliteit?			
Kluisjes voorradig aan vuile kant t.b.v. persoonlijke eigendommen, incl. mobiele telefoons?			
Kantoor/werkplek beschikbaar binnen PEQ faciliteit voor telefoon, opbergen van gezondheidslogboeken, testchecklisten, paardenregister?			
Opslagruimte voor alle benodigde gereedschappen en materialen binnen PEQ faciliteit beschikbaar?			
Onderzoeksbox of andere ruimte voor veterinaire onderzoeken voorhanden?			
Alle materialen aanwezig voor de dierenarts (standaarduitrusting + materialen voor tests/onderzoeken t.b.v. gezondheidscertificaat)?			
Alle materialen voor hoefsmid aanwezig?			
Eigen trainingsfaciliteit (stapmolen, rijbaan o.i.d.) binnen PEQ aanwezig?			
Instructieborden, geplastificeerde lijst met telefoonnummers beschikbaar binnen de PEQ?			
3.C Personeel/vaste relaties			
Vaste OV aangewezen (bij de NVWA)?			
Vaste AV (behandelend dierenarts) aangewezen in overleg met de OV?			
Vaste hoefsmid aangesteld?			
PEQ manager aangesteld?			
Vaste paardenverzorger(s) aangesteld?			
Opleidingsplan voor training PEQ personeel opgesteld?			
3.D. Auditproces PEQ faciliteit			
Uitgewerkte SOP manual door DAWR goedgekeurd?			
Audit met goed gevolg doorstaan?			

6.4 - Aanbevelingen

Het is aan te bevelen voor een ondernemer die interesse heeft in het opzetten van een PEQ faciliteit in Nederland, dat hij goed overweegt of het de investering waard is. De checklist in paragraaf 6.3 kan hem hierbij helpen. Het overzicht van de nodige veranderingen dat hiermee ontstaat, is toegespitst op de huidige situatie van zijn bedrijf. Met dit overzicht en de inzichten van de Australische importeur(s) waar hij mee wil samenwerken, kan een weloverwogen beslissing worden genomen. Omdat de samenwerking met een Australische importeur cruciaal is, wordt aanbevolen dat de ondernemer al in een zeer vroeg stadium contact zoekt met tenminste één van de in hoofdstuk 3 genoemde importeurs. Tevens verdient het aanbeveling om indien mogelijk bij een reeds bestaande PEQ faciliteit in het buitenland te gaan kijken. Zo krijgt de ondernemer een goed beeld van de inrichting van het terrein en de stal, de gebruikte materialen en een impressie van de te volgen procedures.

Literatuurlijst

Australian Government (z.d.). *List of departments and agencies*. Geraadpleegd op 26 juli 2018, https://www.australia.gov.au/about-government/departments-and-agencies/list-of-departments-and-agencies

Department of Agriculture and Water Resources (z.d.). *BICON: Australian Biosecurity Import Conditions*. Geraadpleegd op 19 juli 2018, https://bicon.agriculture.gov.au/BiconWeb4.0/

Department of Agriculture and Water Resources (2 oktober 2017). *The Department of Agriculture and Water Resources standards for pre-export quarantine (PEQ) premises for equidae for export to Australia from the United Kingdom*. Australië: Australian Government, Department of Agriculture and Water Resources.

Department of Agriculture and Water Resources (2 oktober 2017). *Veterinary certification for the importation of horses, donkeys and mules from the United Kingdom*. Australië: Australian Government, Department of Agriculture and Water Resources.

Department of Agriculture and Water Resources (9 februari 2018). *Notice to Industry 12: Pre Export Quarantine Facility Audit Frequency Policy*. Australië: Australian Government, Department of Agriculture and Water Resources.

Callinan, I. (April 2008). *Equine influenza: the August 2007 outbreak in Australia; report of the Equine Influenza Inquiry*. Australië: Commonwealth of Australia.

Cornelissen, A.P.; Groningen, van, J.; Toonders, M.I.J.; Steenis, van, M. & Verweij, J.G. (2014). *De paardenhouderij in het omgevingsrecht: handreiking voor de praktijk*, p. 8, 16-19. Ermelo, Sectorraad Paarden en Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Cullinane, A. (2014). Equine influenza and air transport. *Equine Veterinary Education*, 26, p. 456-457.

BSS Paardentransporten (2015). Informatie verkregen tijdens stageperiode van 1 maart 2015 t/m 31 juli 2015, http://www.paardentransporten.nl/

BSS Paardentransporten (2017). Informatie verkregen tijdens dienstverband van 2 maart 2016 t/m 1 september 2017, http://www.paardentransporten.nl/

Bureau Verkuylen (z.d.). *Bestemmingsplan wijzigen*. Geraadpleegd op 23 juli 2018, https://www.bureauverkuylen.nl/ruimtelijke-ordening/bestemmingsplan-wijzigen/

Equine International Airfreight (z.d.). Geraadpleegd op 29 juli 2018, https://www.eiaf.com.au/

Equine Veterinary Journal (2013). Report of the third Havemeyer workshop on infection control in equine populations. *Equine Veterinary Journal*, 45, p. 131-136.

Farr, N. (1996). The Quarantine of horses in the United Arab Emirates (UAE). *Equine Veterinary Education*, 8, p. 6-7.

Frazer, J.L., Perkins, N.R., & Pitt, D. (2011). Role of personal decontamination in preventing the spread of equine influenza. *Australian Veterinary Journal*, 89, p. 120-124.

Gruenberg, W., Constable, P.D., Hinchcliff, K.W., Done, S.H. (2016). *Veterinary Medicine* (11th edition). Amsterdam, Nederland: Elsevier Health Sciences.

Howell, G. & Rohan, M. (januari 2010). Equine influenza – Horsing about with a quarantine crisis. *The Australian Journal of Emergency Management*, 25, p. 23-29.

International Racehorse Transport (z.d.). *Services*. Geraadpleegd op 29 juli 2018, https://www.irt.com/#services

International Trade Centre (z.d.) *Trade Map – International Trade Statistics*. Geraadpleegd op 20 juli 2018, https://www.trademap.org/tradestat/Index.aspx

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (z.d.). *Activiteiten Internetmodule*, geraadpleegd op 23 juli 2018, https://www.aimonline.nl

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (15 november 2017). *HORQU-01: Pre-export isolatie,* versie 09. Nederland: Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit; Divisie V&I, Team OO Levend Vee.

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (16 november 2017). *HORQU-02: Instructie pré-export isolatie en quarantaine: checklist (hoort bij instructie HORQU-01)*, versie 03b. Nederland: Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit; Directie Keuren, Divisie O&D, Afdeling O&O, Team Levend Vee.

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (15 januari 2018). *Australië, paarden (PRDUV-09), Versie: 1.1.4*. Nederland, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit; O&O, Team Import en Export.

New Zealand Bloodstock (z.d.). *360 Degrees of service*. Geraadpleegd op 29 juli 2018, https://www.nzb.co.nz/services/index.cfm

Oliver, T. (8 februari 2018). *Pre-export Quarantine for horses: Model Standard Operating Procedures Manual for the importation of horses into Australia*, version 3.0. Australië: Department of Agriculture and Water Resources; Animal and Biological Import Assessments Branch.

Omgevingsloket (z.d.). Geraadpleegd op 23 juli 2018, https://www.omgevingsloket.nl

Owers, J. (8 oktober 2014). *Still counting the cost of equine influenza in Australia*. Verenigde Staten: Thoroughbred Racing Commentary, https://www.thoroughbredracing.com/articles/still-counting-cost-equine-influenza-australia/

Palace House Newmarket (6 november 2017). *The Melbourne Cup and quarantine*. Verenigd Koninkrijk: Palace House Newmarket, https://www.palacehousenewmarket.co.uk/blog/melbourne-cup-quarantine/

Rich, G.K.J. (1 april 2008*). Commission of Inquiry: August 2007 Outbreak of Equine Influenza before the Hon. Ian Callinan AC.* Australië.

Sectorraad Paarden (augustus 2011). *Gids voor Goede Praktijken*, p. 10-12. Ermelo: Sectorraad Paarden.

Sergeant, E.S.G., Stone, M., Moloney, B.J., & Arthur, R. (2011). Quantitative analysis of the risk of spread of equine influenza associated with movements of vaccinated horses from infected areas during the Australian outbreak. *Australian Veterinary Journal*, 89, p. 101-108.

Van Dale Online (z.d.) Van Dale Uitgevers. Geraadpleegd op 21 juli 2018, https://www.vandale.nl/

Versluis-Borsboom, N (18 november 2013). *Export Friese paarden is groot succes*. Nederland: Eisma Horsesmedia. https://www.horses.nl/algemeen/export-friese-paarden-groot-succes/

Weese, J. S. (2014). Infection control and biosecurity in equine disease control. *Equine Veterinary Journal*, 46, p. 654-660.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (6 november 2008). Geraadpleegd op 23 juli 2018, http://wetten.overheid.nl/BWBR0024779/2018-01-01

World Breeding Federation for Sport Horses (30 juni 2018). *WBFSH/Rolex World Ranking List – Studbooks – Dressage*. Maarslet, Denemarken: WBFSH. http://wbfsh.org/files/Studbooks_Dressage_June_2018.pdf

World Breeding Federation for Sport Horses (30 juni 2018). *WBFSH/Rolex World Ranking List – Studbooks – Jumping*. Maarslet, Denemarken: WBFSH. http://wbfsh.org/files/Studbooks_Showjumping_June_2018.pdf

Bijlage A - NVWA HORQU-01

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 1 van 10

versie	datum	toelichting
03	26-05-2014	Aanpassing aan nieuwe sjabloon en enkele verduidelijkingen
04	24-02-2015	Geen inhoudelijke wijzigingen , enkele foute verwijzingen in document aangepast
05	06-03-2015	verduidelijkingen in de instructie doorgevoerd en de indeling van de instructie is gewijzigd
06	01-09-2016	Toevoeging dat de aanvang controle dag 0 is van de isolatie
07	22-06-2017	Aanvulling kalveren geboren in isolatie en aanvulling runderen in natuurgebieden
08	13-07-2017	Aanpassing (melding aan de planning via Formdesk) en verduidelijking algemeen.
09	15-11-2017	Aanpassing emailadressen Planning op HORQU-02

1 Onderwerp

Dit voorschrift beschrijft op welke wijze door de exporteur/houder of eigenaar van dieren en door de NVWA invulling wordt gegeven aan EU- en derde landenbepalingen ten aanzien van quarantaine of isolatie van alle categorieën te exporteren landbouwhuisdieren.
De instructie geldt voor alle exporten waarbij in de regelgeving of in de certificaten wordt gesproken over quarantaine of isolatie (hierna uitsluitend aangeduid als isolatie).
Deze instructie laat onverlet specifieke pre-exportquarantaine of -isolatiebepalingen die voortvloeien uit importvoorwaarden van derde landen. De instructie is niet van toepassing op EU-erkende quarantainevoorzieningen op basis van specifieke regelgeving (vogelquarantaines, dierentuinen, spermawincentra).

2 Wettelijke basis

Deze instructie is niet gebaseerd op wettelijk vastgelegde (EU of nationale) regelgeving, wel kan de verplichting tot isolatie van dieren in een EU-beschikking zijn vastgelegd zoals bij export van runderen naar lidstaten met een artikel 9 of 10 status voor IBR.

3 Begrippen

Quarantaine / isolatie:
Tijdelijke afzondering van dieren die besmet zouden kunnen zijn met ziektekiemen of tijdelijke afzondering van dieren ter voorkoming van een besmetting.

Quarantaine- / Isolatievoorziening:
Een door de NVWA goedgekeurde inrichting of voorziening waar dieren in afzondering worden gehouden zonder direct of indirect contact met andere dieren teneinde gedurende een bepaalde periode deze dieren te observeren en te testen ten behoeve van export naar lidstaten of derde landen.

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 2 van 10

Quarantaine- / Isolatieperiode:
De duur van de periode waarin een zending dieren, op basis van de eisen van het ontvangende land of EU-beschikkingen, moet worden geïsoleerd.

4 Benodigdheden

Bij export naar 3e landen moet bij de controleur van de NVWA bekend zijn wat de eisen van het 3e land zijn om de isolatie goed te kunnen beoordelen. In geval van verzoekcertificering moet de aanvrager een definitieve beoordeling van de NVWA , afdeling CoA, kunnen overhandigen aan de controleur.
De NVWA controleur moet tevens checken op de NVWA website onder "Export landenlijst tijdelijke maatregelen" of het 3e land geen importbeperkingen heeft uitgevaardigd.

5 Werkwijze

5.1 WERKWIJZE EIGENAAR/ BEHEERDER VAN DE ISOLATIEVOORZIENING

5.1.1 Aanvraag

De eigenaar of exporteur dient, via de NVWA website, een volledig ingevuld verzoek in tot goedkeuring van een isolatievoorziening indien in de voorwaarden van het land van bestemming een isolatie bepaling is opgenomen. De goedkeuring kan alleen per exportzending worden verkregen indien voldaan wordt aan de voorwaarden van deze instructie.
De basis is dat de isolatievoorziening functioneel een aparte unit is met aanvullende hygiënemaatregelen.

5.1.2 Register isolatie

De isolatiehouder dient een register bij te houden waarin minimaal de volgende gegevens worden vastgelegd:

- aanvangsdatum isolatie;
- aantal, soort en identificatiegegevens van de dieren;
- tekst van het verzoekcertificaat inclusief de beoordeling van de NVWA (indien van toepassing);
- plattegrond waarop de locatie van de isolatieruimte is aangegeven binnen het bedrijf (bij verzamelcentrum alleen de betreffende EPI opgeven);
- alle bijzonderheden van de dieren, m.n. ziekten, behandelingen, monsternames en de resultaten daarvan;
- de gegevens (identiteit, datum, tijdstip van aankomst en vertrek) van bezoekers evenals het doel van het bezoek;
- meldingen aan de NVWA (zie 5.1.3);

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 3 van 10

- datum laatste R&O*;
- gebruikte R&O-middel*;
- opmerkingen en aanwijzingen door of namens de NVWA controleur.

*NB: een schone stalcontrole mag maximaal een week voor de aanvangscontrole plaatsvinden.

5.1.3 Verplichte meldingen door isolatiehouder aan NVWA na goedkeuring isolatie

Bij een lopende isolatie worden de volgende zaken gemeld aan de NVWA:

- het verlengen van de isolatie (NB: max 30 dgn isolatie bij verzamelcentrum);
- het afbreken van een isolatie;
- het verwijderen van dieren;
- afwijkende onderzoeksresultaten of lab. uitslagen;
- ziekte, sterfte of andere bijzonderheden.

De melding aan de NVWA wordt gedaan via een digitale aanvraagprocedure; deze is te vinden op de NVWA-website (zgn. Formdesk formulier).
De isolatiehouder wacht met de geplande actie totdat er toestemming is gegeven door de NVWA!

In geval van IBR isolatie van runderen waarbij er in de isolatieperiode kalveren worden geboren, mogen die afgevoerd worden zonder melding aan en goedkeuring van NVWA onder de volgende aanvullende voorwaarden:

- Schriftelijk vastleggen in het register van de isolatie
- In geval van afvoer van het bedrijf wordt er gebruik gemaakt van afvoervoorziening waarmee het kalf aan de openbare weg opgehaald kan worden.

5.2 INRICHTINGSEISEN

De isolatievoorziening moet in algemene zin voldoen aan de volgende inrichtingseisen:

- de isolatievoorziening is van de rest van het bedrijf gescheiden door middel van dichte wanden; eventuele verbindingsdeuren met een naastliggende ruimte waar dieren (ongeacht de soort) zijn gehuisvest zijn zodanig afgedicht en afgesloten dat de bioveiligheid wordt gewaarborgd;
- voor gebruik van iglo's en open front stallen zie onder Runderen;
- de isolatievoorziening is afsluitbaar en slechts toegankelijk in aanwezigheid van de beheerder;
- de isolatievoorziening heeft een eigen ingang; de toegang verloopt niet via een ruimte waar dieren (ongeacht de soort) zijn gehuisvest;
- bestaat uit één of meer stallingruimten of kooien;
- reiniging- en ontsmettingsvoorzieningen t.b.v. stallen, materialen en voorwerpen zijn aanwezig;

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 4 van 10

- voer, hooi, stro of strooisel wordt niet betrokken uit of via ruimtes, waar zich andere dieren bevinden;
- plafond, wanden, vloer en interne afscheidingen / hekwerken van de isolatie inrichtingen zijn qua constructie en gebruikte materialen goed te reinigen en te ontsmetten tot een hoogte van minimaal 2,5 meter;
- nabij de ingang is een aparte voorziening, met omkleed- en handenwasgelegenheid en een ontsmettingsbak voor schoeisel (bij voorkeur een sluisruimte);
- er is voldoende verlichting;
- de isolatievoorziening is zodanig ingericht dat, rekening houdend met onder meer ventilatie- en temperatuurbehoeften evenals voeder- en drenkmogelijkheden, de desbetreffende diersoort op adequate wijze kan worden gehuisvest en verzorgd;
- voorwerpen en gereedschappen (kruiwagens, schoppen e.d.) worden gedurende de isolatieperiode uitsluitend in de isolatievoorziening gebruikt en bewaard;

NB: de algemene punten m.b.t. verlichting en sluisruimte zijn niet van toepassing op iglo's, open frontstallen en natuurgebieden. Wel zijn passende oplossingen voor omkleden en desinfectie gerealiseerd.

Voor **Paarden** gelden de volgende voorwaarden:

- bij isolatie van paardachtigen, ter voorkoming van contactinfecties als CEM en EVA, is weidegang mogelijk indien dit gebeurt op voldoende afstand en minimaal voorzien van een adequate afscheiding (d.m.v. dubbel hekwerk met een hoogte van tenminste 1.75 m en 3 meter vrije ruimte tussen de hekken, een blinde muur met een minimale hoogte van 1.75 m of een sloot van minimaal 3 meter breed);
- ter voorkoming van infecties die zich ook aerogeen kunnen verspreiden is deze optie niet mogelijk;
- isolatie op het bedrijf is altijd inclusief de bewegingsruimte die niet gebruikt kan worden door andere op het bedrijf aanwezige dieren; bij isolatie binnen is ook de bewegingsruimte binnen die alleen door de geïsoleerde dieren wordt gebruikt;
- de paspoorten en de identiteit van de geïsoleerde paarden moeten, bij aanvang van de isolatie, altijd worden gecontroleerd; de ondernemer dient een lijst met I&R-nummers aan te leveren;
- conform het schema bij 5.3.3 moet ook bij paarden de voorziening altijd een R&O controle én een aanvangscontrole uitgevoerd worden (dit kan gecombineerd).

Voor Varkens gelden de volgende voorwaarden:

- de isolatievoorziening heeft een ventilatiesysteem waarbij de lucht gescheiden van de rest van het bedrijf aangezogen wordt (dus niet via een andere afdeling of centrale gang waaraan ook andere afdelingen liggen) evenals een van het bedrijf gescheiden mestput of een andere adequate vorm van mestopvang.

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 5 van 10

Voor Runderen gelden de volgende voorwaarden:

- vóór de open frontstal of om de iglo is een omheining van minimaal 1,75 m hoog geplaatst. De vrije ruimte tussen voorziening en de omheining is met minimaal 3 meter zodanig geconstrueerd dat (snuffel-) contact uitgesloten is tussen dieren die wel en niet in isolatie staan, NB: de algemene punten m.b.t. verlichting en sluisruimte zijn niet van toepassing op iglo's en open frontstallen. Wel zijn passende oplossingen voor omkleden en desinfectie gerealiseerd.
- de ondernemer dient een lijst met I&R-nummers aan te leveren;
- de iglo's staan op een verharde ondergrond die goed te reinigen en ontsmetten is;
- voor runderen die in aangewezen natuurgebieden verblijven en waarvoor ivm export IBR isolatie nodig is, mag afwijkende vorm van isolatie toegepast worden: een apart perceel met een dubbele omheining met 6 meter tussenruimte.
- bij isolaties i.v.m. export naar lidstaten met IBR-vrije status mogen kalveren, die geboren worden gedurende de isolatieperiode, onder voorwaarden afgevoerd worden uit de isolatieruimte (zie 5.1.3.);
- iglo's (isolatie van kalveren) en open front stallen kunnen worden gebruikt indien rekening wordt gehouden met wisselende klimatologische omstandigheden en seizoenen;

5.3 WERKWIJZE NVWA

5.3.1 Beoordeling isolatie

De NVWA- medewerker beoordeelt de isolatievoorziening op inrichting en hygiëne voorafgaand aan de eerste plaatsing van de dieren.
De beoordeling van de voorziening en eventuele vervolgafspraken met de ondernemer worden vastgelegd in het register en toegevoegd aan de documentatie betreffende die exportzending.
Indien de isolatie voorziening een EPI op een runderverzamelcentrum betreft hoeft de voorziening niet iedere keer te worden beoordeeld qua inrichting en R&O, maar neemt de NVWA een steekproef. Ook bij andere isolatievoorzieningen, die erkend zijn qua inrichting én die werken met een door de NVWA beoordeeld protocol (bijvoorbeeld de quarantaine voorzieningen van een spermawincentrum), kan deze werkwijze worden gehanteerd.

5.3.2 Controle van de isolatie

Een isolatieperiode kan pas aanvangen op het moment dat de NVWA heeft vastgesteld dat voldaan is aan de gestelde voorwaarden. De wijze en frequentie van controles op de te exporteren dieren die in isolatie worden geplaatst staan in relatie tot de importeisen van het land van bestemming.
Het schema onder 5.3.3. beschrijft de controles die dienen plaats te vinden voorafgaand aan en tijdens een isolatieperiode bij de verschillende typen isolatie. Er zijn, afhankelijk van

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 6 van 10

de eisen van het land van bestemming, verschillende mogelijkheden om dieren voorafgaand aan een export te isoleren:

- in een (epidemiologische eenheid) van een verzamelcentrum of in een aparte stal van een primair bedrijf;
- er wordt gebruik gemaakt van een leeg bedrijf;
- op het primaire bedrijf zgn. open front stallen of iglo's.
- het gehele bedrijf, inclusief alle aanwezige dieren wordt tijdelijk als isolatie gebruikt NB dit is alleen mogelijk bij individuele I&R van alle aanwezige dieren; consequentie is dat in geval van vereist lab-onderzoek alle op het bedrijf aanwezige dieren getest moeten worden; bij positieve uitslag vindt er overleg plaats met de NVWA over wat er met de betreffende dieren moet gebeuren.

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

5.3.3 schema controles isolatie

controle / type quarantaine	inrichtingseisen	R&O	aanvang**	tussentijds	export
Verzamelcen-trum epi *	nee, NVWA doet wel steekproeven; bij specifieke 3e landen eisen mbt de isolatie wel controle.	nee, verantwoordelijkheid verzamelcentrumhouder (mits protocollair vastgelegd) NVWA voert evt. steekproef uit	ja	bij isolaties van langer dan 7 dagen vindt er tenminste eenmaal een tussentijdse controle plaats	ja
leeg bedrijf/ isolatieruimte binnen eigen bedrijf	ja	ja, indien alle dieren in isolatie min. 30 dagen op bedrijf aanwezig zijn echter niet nodig (aantoonbaar via I&R-gegevens)	ja, combi met R&O is mogelijk (dieren plaatsen in aanwezigheid van de NVWA)	bij isolaties van langer dan 7 dagen vindt er tenminste eenmaal een tussentijdse controle plaats	ja
hele bedrijf zonder aparte isolatie ruimte	nee	nee, mits alle dieren minimaal 30 dagen of geboren op bedrijf (aantoonbaar via I&R-gegevens)	ja, combi met R&O is mogelijk (dieren plaatsen in aanwezigheid van de NVWA)	ja, bij isolaties van langer dan 7 dagen vindt er tenminste eenmaal een tussentijdse controle plaats	ja
open front/ iglo's	ja	ja, NB: R&O onmogelijk bij vorst	ja, combi met R&O is mogelijk (dieren plaatsen in aanwezigheid van de NVWA)	bij isolaties van langer dan 7 dagen vindt er tenminste eenmaal een tussentijdse controle plaats	ja

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 8 van 10

*altijd checken of isolatie op een verzamelcentrum **moet** plaatsvinden (rundvee voor bepaalde derde landen) of juist **niet mag** plaatsvinden.
** aanvang controle op 10% van de dieren met een minimum van 60
** aanvang controle is dag 0 van de isolatieperiode !

De tussentijdse controles worden bij voorkeur onaangekondigd gedaan.

De resultaten van de NVWA-controles worden vastgelegd op de checklist conform de bijlage HORQU-02. Deze checklist wordt door de NVWA controleur getekend, van naamstempel voorzien en vervolgens, samen met de I&R-lijst van de dieren, gemaild naar de planning met in het onderwerp het aanvraagnummer. Ook kan de app Camscanner gebruikt worden om alle documenten in één pdf-file te versturen. De gemailde checklist wordt bewaard bij het dossier van de desbetreffende exportzending.
De originele checklijst wordt achtergelaten op het bedrijf en opgenomen in het register van de ondernemer.
mailadressen:
planning Zwolle: <nvwa.planning.zwolle@vwa.nl>
planning Eindhoven: <nvwa.planning.eindhoven@vwa.nl>

5.4 Door de NVWA te nemen maatregelen bij afwijkingen

5.4.1 Algemeen
Indien de isolatievoorziening niet voldoet wordt dat ter plekke aan de isolatiehouder/aanvrager meegedeeld.

5.4.2 Ziekte en/of sterfte van geïsoleerde dieren
De houder is verplicht zieke of sterfte te melden (zie 5.1.3)
Per geval wordt door de NVWA-dierenarts beoordeeld in hoeverre de certificeerbaarheid van de dieren in het geding is of komt (alle gevallen van ziekte of sterfte tijdens de isolatie moeten door de ondernemer worden gemeld aan de NVWA). Relevante bevindingen van een dierenarts practicus, onderzoekuitslagen en/of sectieverslagen worden betrokken in deze beoordeling. Indien er consequenties zijn ten aanzien van de certificering wordt dit aan de exporteur gemeld.
Voor het verwijderen van een dier uit de isolatie moet toestemming verleend worden door de NVWA, om te beoordelen of de verwijdering geen invloed heeft op de af te geven garanties bij de certificering.

5.4.3 Afwijkende testuitslagen
Indien uit testuitslagen blijkt dat bepaalde dieren niet voldoen aan de importbepalingen van het land van bestemming zal per geval worden beoordeeld wat de gevolgen kunnen zijn voor de dieren in isolatie.

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 9 van 10

5.4.4 Acties na meldingen door isolatiehouder

Zoals onder 5.1.3 genoemd, is de isolatiehouder verplicht meldingen over bijzonderheden betreffende de isolatie te doen aan de NVWA.
De NVWA planning ontvangt deze melding en zet deze uit bij de NVWA dierenarts die de 1e keuring heeft gedaan of bij de STDA van het team. Hij/zij bepaalt de actie die n.a.v. de gedane melding moet plaatsvinden en meldt dat terug aan de isolatiehouder en de planning.
Het principe van all in- all out is leidend. De toestemming voor het verwijderen van dieren wordt alleen gegeven als daar noodzaak toe is.
NB: Een verlenging van de isolatieperiode is alleen mogelijk als dat in overeenstemming is met de termijnen die in de certificeringseisen vermeld staan.

5.5 Hygiëne en procedures

De isolatievoorziening moet voldoen aan de volgende hygiënemaatregelen en procedures:

- voorafgaand aan de isolatieperiode wordt de isolatie gereinigd en ontsmet volgens het schema bij 5.3.3; dat geldt eveneens voor alle materialen;
- schone bedrijfskleding, schoeisel en benodigde materialen zijn aanwezig; deze worden uitsluitend t.b.v. de verzorging van de geïsoleerde dieren gebruikt;
- bezoekers worden slechts in de isolatievoorziening toegelaten na toestemming van de beheerder, en voorzien van schone bedrijfskleding en -schoeisel;
- er bevinden zich geen andere dieren in de isolatievoorziening dan die in isolatie staan;
- per bedrijf zijn meerdere isolatie eenheden mogelijk waar tegelijkertijd verschillende zendingen dieren kunnen worden geïsoleerd.

6 Interventie

6.1 Verantwoordelijkheden

De **isolatiehouder** van een isolatievoorziening is er voor verantwoordelijk dat deze tijdig ter goedkeuring wordt aangeboden aan de NVWA. Daarnaast is hij er verantwoordelijk voor dat de isolatie geschiedt conform het gestelde in deze instructie.
De **NVWA** is verantwoordelijk voor de keuring van isolatievoorzieningen evenals voor het toezicht hierop en op de dieren die, met het oog op het voldoen aan importbepalingen van het land van bestemming, in isolatie worden geplaatst.
De **afdeling Planning** bewaart 1 exemplaar van de checklist en zorgt dat de dierenarts die de volgende controle of exportcertificering verricht, deze checklist ter beschikking heeft.

6.2 Interventies

Na goedkeuring en toestemming van de NVWA kan een isolatie van start gaan.
Indien tijdens de isolatieperiode (bijv. bij de tussentijdse controles) tekortkomingen worden vastgesteld wordt kan dat leiden tot beëindiging van de isolatie en/of weigering voor exportcertificering.

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

titel	**Pre-export isolatie**			
code	HORQU-01	versie 09	ingangsdatum 15-11-2017	pag. 10 van 10

Het interventiebeleid IB01-SPEC20 voor preventie en IB01-SPEC24 voor de regeling handel levende dieren gevolgd worden.
link intranet: home> werkwijzer> NVWA algemeen> Interventiebeleid NVWA

7 Arbo, milieu en veiligheid

In het kader van de bioveiligheid dient te certificerende dierenarts de regels toe te passen van het NVWA hygiëneprotocol bedrijfsbezoeken.

8 Divers

8.1 Bijlagen

8.1.1 digitale NVWA checklist HORQU-02.

Bron: NVWA, Divisie V&I, team OO levend vee

Bijlage B - NVWA HORQU-02

Instructie pré-export isolatie en quarantaine: checklist (hoort bij instructie HORQU-01)
HORQU-02
Versie 03b **16 november 2017**

Aanvraagnummer: **Controledatum:**

Lege stal controle:

Aanvangscontrole:

Naam bedrijf:
Adres:
Postcode: Woonplaats:
UBN: Telefoonnr.:
Mailadres bedrijf:
Naam pract. Dierenarts:
Diersoort: Aantal:
Land van bestemming:

Duur isolatie in dagen: Exportdatum:

Vul dit formulier in mbv de "TAB" toets en kies de juiste optie. * *Deze punten zijn niet van toepassing bij gebruik van een iglo als isolatievoorziening, dan de keuze n.v.t. gebruiken.*				
Algemeen		Ja	Nee	nvt
Gehele bedrijf		☐	☐	
Leegstaand bedrijf		☐	☐	
Verzamelcentrum		☐	☐	
Epidemiologische eenheid op een VC met nummer:		☐	☐	
Iglo		☐	☐	
Open front stal		☐	☐	
Paarden met weidegang		☐	☐	
Afgescheiden gedeelte van het bedrijf		☐	☐	
Er is een logboek aanwezig in de isolatieruimte		☐	☐	
Plattegrond aanwezig van de complete locatie van de isolatieruimte e.o.		☐	☐	
De isolatieafdeling is van de rest van het bedrijf gescheiden door middel van een dichte wand; eventuele verbindingsdeuren met een naastliggende ruimte waar dieren (ongeacht de soort) zijn gehuisvest zijn effectief afgedicht en afgesloten.	*	☐	☐	☐
Een inpandige verbinding of doorgang naar de rest van het bedrijf kan uitsluitend via een sluisruimte.	*	☐	☐	☐
De isolatieafdeling heeft een eigen, afsluitbare, toegang van buiten af; toegang slechts onder toezicht van de eigenaar.	*	☐	☐	☐
De isolatieafdeling heeft, in het geval van varkens, een goed werkend ventilatie systeem, waarbij de ventilatielucht gescheiden van de rest van het bedrijf aangezogen	*	☐	☐	☐
De isolatieafdeling heeft, in het geval van varkens, een van de rest van het bedrijf gescheiden mestput (of een andere vorm van mestopvang).	*	☐	☐	☐
Inrichtingseisen		Ja	Nee	nvt
Eén of meer stallingsruimten/iglo's aantal:				
Reinigings- en ontsmettingsvoorzieningen tbv stallen, materialen en voorwerpen.		☐	☐	
Voer, hooi, stro of strooisel wordt niet betrokken uit of via ruimtes, waar zich andere gehouden dieren (ongeacht de soort) bevinden.		☐	☐	

Bron: Directie Keuren, Divisie O&D, Afdeling O&O, Team Levend Vee

Instructie pré-export isolatie en quarantaine: checklist (hoort bij instructie HORQU-01)
HORQU-02
Versie 03b **16 november 2017**

Bouwtechnisch en materiële voorwaarden		Ja	Nee	nvt
Plafond, wanden (tot een hoogte van 2,5 meter), vloer en interne afscheidingen/ hekwerken van de stallingsruimte(n) zijn qua constructie en gebruikte materialen goed reinigbaar en ontsmetbaar.		☐	☐	
Bij de ingang is een aparte voorziening voor bedrijfskleding, laarzen en benodigde materialen.	*	☐	☐	☐
Er is voldoende verlichting in de stallingsruimte (n).	*	☐	☐	☐
De isolatie afdeling is zodanig ingericht dat, rekening houdend met ventilatie en temperatuurbehoefte evenals voeder- en drenkmogelijkheden, de desbetreffende diersoort op adequate wijze kan worden gehuisvest en verzorgd.	*	☐	☐	☐
Voorwerpen en gereedschappen (kruiwagens, schoppen e.d.) worden gedurende de isolatieperiode uitsluitend in (of bij iglo's: binnen de omheining van) de isolatieafdeling gebruikt en bewaard.		☐	☐	
Hygiëne en procedures		Ja	Nee	nvt
Voorafgaande aan de isolatieperiode is de isolatieafdeling aantoonbaar gereinigd en ontsmet; dat geldt voor alle materialen. In het logboek is opgenomen wanneer de R&O heeft plaatsgevonden en met welk R&O middel		☐	☐	
Schone bedrijfskleding en laarzen zijn aanwezig; deze worden uitsluitend t.b.v de verzorging van de geïsoleerde dieren gebruikt.		☐	☐	
Bezoekers worden slechts in de isolatieafdeling toegelaten met toestemming van de eigenaar/importeur en voorzien van schone bedrijfskleding en –laarzen.		☐	☐	
Er bevinden zich geen andere dieren en diersoorten in de isolatieafdeling dan die zijn geregistreerd en aangevoerd.		☐	☐	
De eigenaar is meegedeeld dat er geen dieren aan de isolatie toegevoegd mogen worden.		☐	☐	
De eigenaar /importeur meldt aan de NVWA de volgende punten:		Ja	Nee	nvt
De voorgenomen verwijdering van dieren uit de isolatie.		☐	☐	
Verlenging noodzakelijk en aangevraagd bij de NVWA.		☐	☐	
Bijzonderheden i.v.m. de gezondheidstoestand van de dieren, met inbegrip van sterfte en afwijkende testuitslagen.		☐	☐	
Gedurende de isolatieperiode wordt onder verantwoordelijkheid van de eigenaar/importeur een register bijgehouden, waarin de volgende gegevens worden vermeld:		Ja	Nee	nvt
Aanvangsdatum isolatie (Dit is dag 0).				
De tekst van het verzoekcertificaat inclusief de beoordeling van de NVWA.		☐	☐	☐
Aantal, soort en identificatiegegevens van de geïsoleerde dieren, evenals de aard van de isolatie (bestemmingsland).		☐	☐	
Alle bijzonderheden m.b.t de zich in isolatie bevindende dieren, m.n. ziekten, behandelingen en monsternames en de resultaten daarvan.		☐	☐	
De eventuele voortijdige verwijdering van bepaalde dieren uit de isolatie, evenals de redenen daarvan.		☐	☐	
De gegevens (identiteit, datum, tijdstip van aankomst en vertrek) betreffende bezoekers evenals het doel van het bezoek.		☐	☐	
Melding aan de NVWA als boven bedoeld.		☐	☐	
Opmerkingen en aanwijzingen door of namens de NVWA dierenarts.		☐	☐	

Bron: Directie Keuren, Divisie O&D, Afdeling O&O, Team Levend Vee

Instructie pré-export isolatie en quarantaine: checklist (hoort bij instructie HORQU-01)
HORQU-02
Versie 03b **16 november 2017**

Datum: Advies lege stal controle*: ..

Naam NVWA-controleur:

Handtekening NVWA-controleur:

*De stal moet leeg zijn en aan alle eisen voldoen; dat betekent geen water of voer in de bakken, geen strooisel en aantoonbaar R&O en aangepast aan de eisen van het bestemmingsland (bijvoorbeeld door gebruik van knuttengaas)

Datum: Aanvangscontrole: ..

Naam NVWA-controleur:

Handtekening NVWA-controleur:

Datum: Bevindingen tussentijdse controle#: ..

Naam NVWA-controleur:

Handtekening NVWA-controleur:

Indien hierboven "negatief advies" beschrijf de reden hiervan en de ondernomen actie:

Dit formulier (met een scan van de plattegrond en de stallijst) achterlaten op het bedrijf en mailen naar (ook na een tussentijdse controle):

mailto:nvwa.planning.zwolle@vwa.nl **of** mailto:nvwa.planning.eindhoven@vwa.nl

Algemene opmerkingen:

1. de lege-stal-controle is 7 kalenderdagen geldig; binnen deze termijn moet de aanvangscontrole met de dieren hebben plaatsgevonden;
2. de complete lijsten van de lege-stal-controle en de aanvangscontrole-met-dieren dienen op dezelfde dag door de dierenarts te worden gemaild naar de Planning (niet per post opsturen!!);
3. vermeld als onderwerp in de email het aanvraagnummer en de plaats van de isolatie.

Bron: Directie Keuren, Divisie O&D, Afdeling O&O, Team Levend Vee

Bijlage C - Gezondheidscertificaat voor de uitvoer van paarden naar Australië – PRDUV-09

Australië, paarden
(PRDUV-09) **15 januari 2018**
Versie: 1.1.4

1 DOEL EN TOEPASSINGSGEBIED

Deze instructie geldt voor het exporteren van paarden naar Australië en beschrijft de voorwaarden die worden gesteld aan de invoer in Australië, de controles die hiervoor moeten worden uitgevoerd door de NVWA, en de gegevens die het bedrijfsleven moet aanleveren aan de NVWA.
Over de certificeringseisen die gelden voor de export van paarden naar Australië zijn officiële bilaterale afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn bindend, van deze afspraken kan dus niet worden afgeweken.

2 WETTELIJKE BASIS

2.1 EU-regelgeving
- Richtlijn 90/426/EEG

2.2 Nationale wetgeving
- Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, artikel 79

2.3 Overige
- Bilaterale afspraken tussen Australië en Nederland.

3 DEFINITIES

n.v.t.

4 WERKWIJZE

De certificering van paarden naar Australië is toegestaan.

4.1 Paarden voor rechtstreekse export

In februari 2017 bleek dat Nederland met Australië toch geen bindende afspraak had voor rechtstreekse export van paarden.
De sector heeft aangegeven dat een bindende afspraak toch gewenst is.
De eisen zullen worden beoordeeld en geprobeerd wordt alsnog een bindende afspraak te maken.
Rechtstreekse export van paarden naar Australië is daarom pas weer mogelijk als een nieuw certificaat is afgesproken. Het is moeilijk aan te geven wanneer een nieuw certificaat gerealiseerd is.

4.2 Export van paarden naar Australië via een door Australië toegelaten EU-lidstaat

- *Certificaat: zie bijlage 2*

Toelichting op het certificaat:

Algemeen:
- Dit certificaat is uitsluitend bestemd voor export naar Australië via een door Australië toegelaten EU-lidstaat.
- Het betreft hier landen die door Australië zijn toegelaten, "approved" zijn. Deze zijn te vinden op: http://www.agriculture.gov.au/import/goods/live-animals/importing-live-horses
- Voordat de aanvraag voor de certificering kan worden gehonoreerd moet er een verzoek van de officiële autoriteit van het land waar vandaan geëxporteerd wordt, bij de NVWA zijn binnengekomen.
- Dit (NL-)certificaat gaat als bijlage bij het uiteindelijke certificaat. Naast dit certificaat moet voor het betreffende paard ook een Traces-certificaat worden aangevraagd. Het paard gaat immers van Nederland naar een andere EU-lidstaat.
- Het certificaat kan slechts voor één paard worden gebruikt en ook per één periode.
- Vanaf verklaring 2h beginnen de verklaringen in dit certificaat met "After due inquiry". Volgens de Nederlandse certificerende dierenartsen is dit een zinsnede waar ze niet mee uit de voeten kunnen en willen verklaringen die hiermee beginnen dan ook niet afgeven.
  EZ heeft dit voorgelegd aan Australië, die hebben aangegeven dat ze deze zorg begrijpen en geven

aan dat wat hen betreft hiermee bedoeld wordt dat de certificerende dierenarts zich baseert op de informatie van de eigenaar/houder of lokale dierenartspracticus. Dit geldt ook voor de zinsnede "So *for as can be determined" (verklaring 2l).*

- De eisen die door de dierenartspracticus moeten worden verklaard zijn verzameld, zie bijlage 3.
- Sinds medio januari 2018 is het certificaat beschikbaar in e-CertNL.

Titel van het certificaat: Hier moet de naam van het land, waarvandaan wordt geëxporteerd, worden ingevuld.

Verklaring 1:
Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van de datum die op het importcertificaat (Traces voor EU-landen) staat vermeld en de datum van export. Het importcertificaat moet door belanghebbende worden verstrekt. Op basis van een verklaring van de eigenaar/houder kan worden vastgesteld of het paard gedurende deze periode in Nederland heeft verbleven en waar het paard heeft verbleven (bedrijven=premises). Het paard hoeft niet 60 dagen in Nederland hebben verbleven maar het gaat om de periode dat deze in Nederland heeft verbleven in de laatste 60 dagen voor de export, vanuit een andere lidstaat naar Australië.

Verklaring 2a:
In Nederland mogen de afgelopen 3 jaar geen gevallen van Glanders zijn geweest. Glanders is aangifteplichtig. Deze verklaring is af te geven na controle van de dierziektesituatie in Nederland. Informatie over de dierziektesituatie is te vinden op NVWA-intranet, afdeling Incident en Crisisbeheersing (ICb), of is rechtstreeks opvraagbaar bij deze afdeling.

Verklaring 2b:
In Nederland mogen de afgelopen 2 jaar geen gevallen van genoemde ziekten zijn geweest.
AHS, Dourine, VEE zijn aangifteplichtig. Deze verklaring is af te geven na controle van de dierziektesituatie in Nederland. Informatie over de dierziektesituatie is te vinden op NVWA-intranet, afdeling Incident en Crisisbeheersing (ICb), of is rechtstreeks opvraagbaar bij deze afdeling.
Het laatste deel van deze verklaring is af te geven. Vaccinatie tegen AHS en VEE is niet toegestaan.

Verklaring 2c:
In Nederland mogen de afgelopen 2 jaar geen gevallen van vesiculaire stomatitis zijn geweest.
Vesiculaire stomatitis is aangifteplichtig. Deze verklaring is af te geven na controle van de dierziektesituatie in Nederland. Informatie over de dierziektesituatie is te vinden op NVWA-intranet, afdeling NVWA-intranet, afdeling Incident en Crisisbeheersing (ICb), of is rechtstreeks opvraagbaar bij deze afdeling.
Verklaring 2 c tweede deel: Als Nederland niet vrij is van VS dan kan deze verklaring worden afgegeven op basis van een verklaring van de dierenartsen/practici verbonden aan de bedrijven waar het paard de afgelopen 90 dagen heeft verbleven, aan te leveren door belanghebbende.
Het niet van toepassing zijnde deel moet worden doorgehaald en worden voorzien van handtekening en naamstempel.

Verklaring 2d:
In Nederland mogen de laatste 2 jaren geen gevallen van EEE en WEE (Eastern or Western equine encephalomyelitis) geweest zijn. EER en WEE zijn aangifteplichtig. Deze verklaring is af te geven na controle van de dierziektesituatie in Nederland. Informatie over de dierziektesituatie is te vinden op NVWA-intranet, afdeling Incident en Crisisbeheersing (ICb), of is rechtstreeks opvraagbaar bij deze afdeling.
Verklaring 2d tweede deel: Als Nederland niet vrij is van EEE en WEE dan kan deze verklaring worden afgegeven op basis van een verklaring van de dierenartsen/practici verbonden aan de bedrijven waar het paard de afgelopen 90 dagen heeft verbleven, aan te leveren door belanghebbende.
Het derde deel van deze verklaring kan na controle van de vaccinatiegegevens worden afgegeven. Er mag echter niet worden gevaccineerd tegen EEE en WEE, daarom wordt dit deel van de verklaring standaard doorgehaald en worden voorzien van handtekening en naamstempel.

Verklaring 2e:
In Nederland mogen de afgelopen 12 maanden geen gevallen van Japanese encephalitis zijn geweest.
Japanese encephalitis is aangifteplichtig. Deze verklaring is af te geven na controle van de dierziektesituatie in Nederland. Informatie over de dierziektesituatie is te vinden op NVWA-intranet, afdeling Incident en Crisisbeheersing (ICb), of is rechtstreeks opvraagbaar bij deze afdeling.

Verklaring 2e tweede deel: Het tweede deel van deze verklaring kan na controle van de vaccinatiegegevens worden afgegeven. Er mag echter niet worden gevaccineerd tegen Japanese encephalitis, daarom wordt dit deel van de verklaring standaard doorgehaald en worden voorzien van handtekening en naamstempel.

Verklaring 2f:
In Nederland mogen de afgelopen 12 maanden geen gevallen van Screw-worm (Clochliomya hominivorax en Cryzomia bezziana) zijn geweest.
Het betreft geen aangifteplichtige ziekte, maar deze ziekte komt in Nederland niet voor. Het gaat om een vlieg die in West-Europa niet voorkomt. Derhalve kan dit deel van deze verklaring worden afgegeven.
Mocht de vlieg wel voorkomen in Nederland, dan kan het tweede deel na controle van de NVWA dierenarts ter plekke worden afgegeven.
Het niet van toepassing zijnde deel moet worden doorgehaald en worden voorzien van handtekening en naamstempel.

Verklaring 2g:
In Nederland mogen gedurende 12 maanden geen gevallen van Surra zich hebben voorgedaan.
Nederland is op basis van de country disease gegevens van de OIE vrij van Surra.
Deze verklaring is af te geven na controle van de dierziektesituatie in Nederland. Informatie over de dierziektesituatie is te vinden op NVWA-intranet, afdeling Incident en Crisisbeheersing (ICb), of is rechtstreeks opvraagbaar bij deze afdeling.
Mocht Nederland niet vrij zijn van Surra, bijvoorbeeld wanneer dit is geconstateerd bij andere diersoorten dan paardachtigen (bijvoorbeeld runderen), dan kan deze verklaring toch worden afgegeven wanneer de laatste 12 maanden in Nederland geen geval bij paardachtigen is geconstateerd en het paard niet op bedrijven is geweest waar de laatste 12 maanden Surra is geconstateerd. Daarnaast moet nog met twee verschillende methoden worden getest.
Het eerste deel van het tweede deel van deze verklaring is af te geven na controle van de dierziektesituatie in Nederland. Informatie over de dierziektesituatie is te vinden op NVWA-intranet, afdeling Incident en Crisisbeheersing (ICb), of is rechtstreeks opvraagbaar bij deze afdeling.
Het niet van toepassing zijnde deel moet worden doorgehaald en worden voorzien van handtekening en naamstempel.

Verklaring 2h:
In Nederland mogen gedurende 12 maanden geen gevallen van rabiës zijn geweest. Rabiës is aangifteplichtig. Deze verklaring is af te geven na controle van de dierziektesituatie in Nederland. Informatie over de dierziektesituatie is te vinden op NVWA-intranet, afdeling Incident en Crisisbeheersing (ICb), of is rechtstreeks opvraagbaar bij deze afdeling.

Verklaring 2i:
Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van gelijkluidende verklaringen van de aan de bedrijven, waar de paarden volgens de eigenaar/houder hebben verbleven, verbonden dierenartsen/practici.

Verklaring 2j:
Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van gelijkluidende verklaringen van de aan de bedrijven, waar de paarden volgens de eigenaar/houder hebben verbleven, verbonden dierenartsen/practici.

Verklaring 2k:
Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van gelijkluidende verklaringen van de aan de bedrijven, waar de paarden volgens de eigenaar/houder hebben verbleven, verbonden dierenartsen/practici.

Verklaring 2l:
Deze verklaring is van toepassing voor paarden, niet zijnde ezels of muilen en ruinen en veulens jonger dan 6 maanden.
Als het dier niet drachtig is dan kan deze verklaring worden afgegeven op basis van gelijkluidende verklaring van de aan de bedrijf, waar het paard verblijft, verbonden dierenartspracticus.
Indien wel drachtig dan twee verklaringen toevoegen: van de houder en van de dierenartspracticus. Er moet dan ook een laboratoriumonderzoek met negatief resultaat kunnen worden overgelegd.

Verklaring 2m:
Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van gelijkluidende verklaring van de aan de bedrijf, waar het paard verblijft, verbonden dierenartspracticus.

Verklaring 2n:

Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van gelijkluidende verklaring van de aan het bedrijf, waar het paard verblijft, verbonden dierenartspracticus. Indien getest is dan moet deze test negatief zijn.

5 BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

De certificerend NVWA-dierenarts is bevoegd en verantwoordelijk voor het afgeven van het certificaat.

6 TOELICHTING

In januari 2018 is aangegeven dat het certificaat in bijlage 2 nu beschikbaar is in e-CertNL.

Australië, paarden
(PRDUV-09) **15 januari 2018**
Versie: 1.1.4

Bijlage 1: certificaat voor rechtstreekse import

Tijdelijk niet beschikbaar

Australië, paarden
(PRDUV-09) **15 januari 2018**
Versie: 1.1.4

Bijlage 2: certificaat voor paarden naar Australië via een door Australië toegelaten EU-lidstaat

ADDITIONAL CERTIFICATION TO BE COMPLETED WHEN THE HORSE HAS RESIDED IN THE NETHERLANDS DURING THE 60 DAYS BEFORE EXPORT FROM ..... (APPROVED COUNTRY) TO AUSTRALIA

I. IDENTIFICATION OF THE ANIMALS

Product no.	Name of the horse	Identification no	Breed	Age	Sex

II. ORIGIN OF THE ANIMALS

Product no.	Name and address of the premises of export

Name and address of the exporter :
Date of loading :
Place of loading :

III. DESTINATION OF THE ANIMALS

Means of conveyance :
Identification of the means of conveyance :
Place of destination :
Name and address of the consignee :

IV. HEALTH ATTESTATION

I, the undersigned official veterinarian, authorised by the Veterinary Authority of the Netherlands certify that the horse described above:

1. The horse was continuously resident from ..... to ..... (dates) in the Netherlands;
2. During the period noted in point 1 (which is during the 60 days immediately before export to Australia) while in the Netherlands:
   a. The horse was continuously resident and free of quarantine restriction in the Netherlands where no clinical, epidemiological or other evidence of Glanders occurred during the previous three years and the disease is compulsorily notifiable;
   b. The horse was continuously resident and free of quarantine restriction in the Netherlands where no clinical, epidemiological or other evidence of African horse sickness, dourine, Venezuelan equine encephalomyelitis occurred during the previous two years and the diseases are compulsorily notifiable. While in the Netherlands the horse was not vaccinated against African horse sickness or Venezuelan equine encephalomyelitis during the 60 days before export to Australia;
   c. The horse was continuously resident and free of quarantine restriction in the Netherlands where no clinical, epidemiological or other evidence of vesicular stomatitis occurred during the previous two years and the disease is compulsorily notifiable;
   Or(*) The horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of vesicular stomatitis occurred in any species during the previous 90 days before export and the disease is compulsorily notifiable;
   d. The horse was continuously resident and free of quarantine restriction in the Netherlands where no clinical, epidemiological or other evidence of Eastern or Western equine encephalomyelitis occurred during the previous two years;
   Or(*) The horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of Eastern or Western equine encephalomyelitis occurred during the previous 90 days;
   Or(*) During the 12 months before export, the horse was vaccinated against Eastern and Western equine encephalomyelitis using a registered vaccine;
   e. The horse was continuously resident and free of quarantine restriction in the Netherlands where no clinical, epidemiological or other evidence of Japanese encephalitis occurred during the previous 12 months;
   Or(*) Within 12 months before export from the Netherlands the horse was vaccinated against Japanese encephalitis using an approved vaccine according to the manufacturer's recommendations;

f. The horse was continuously resident and free of quarantine restriction in the Netherlands where no clinical, epidemiological or other evidence of screw-worm-fly (*Cochliomyia hominivorax* or *Chrysomya bezziana*) myiasis occurred during the previous 12 months;

Or(*) Within 24 hours of export from the Netherlands the horse was thoroughly examined, under the direct supervision of the Official Veterinarian, and no screw-worm-fly infestation was found;

g. The horse was continuously resident and free of quarantine restriction in the Netherlands where no clinical, epidemiological or other evidence of surra (*Trypanosoma evansi*) occurred (in any species) during the previous 12 months;

Or(*) During the period noted in point 1 (which is during the 60 days immediately before export to Australia) the horse was:

i. Continuously resident and free of quarantine restriction in the Netherlands where no clinical, epidemiological or other evidence of surra occurred in equids during the previous 12 months before export;

And ii. The horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of surra occurred during the previous 12 months before export;

And iii. Blood samples were taken from the horse and tested using an antibody detection enzyme-linked immunosorbent assay and microhaematocrit centrifugation technique as described in the OIE manual for surra with negative results in each case;

h. After due inquiry, the horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of rabies occurred during the previous 12 months;

i. After due inquiry, the horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical evidence of Borna disease occurred during the previous 90 days;

j. After due inquiry, the horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of contagious equine metritis, epizootic lymphangitis, equine infectious anaemia, equine piroplasmosis or Lyme disease occurred during the previous 60 days;

k. After due inquiry, the horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of anthrax, equid herpesvirus-1 (abortigenic and neurological strains), equine influenza or equine viral arteritis occurred during the previous 30 days;

l. For all horses (excluding donkeys and mules) excluding geldings and unweaned foals under six months of age:
So far as can be determined, the horse was never mated to, or inseminated with semen from, a horse that was, at the time of mating or semen collection, known to be infected with *Taylorella equigenitalis*(1);

m. After due inquiry, while in the Netherlands, the horse was not treated with imidocarb or other anti-babesial agents active against *Babesia caballi* or *Theileria equi*, during the 12 months before commencement of pre-export quarantine;

n. After due inquiry, while in the Netherlands, the horse was not positive in any test for equine piroplasmosis (*B. caballi* or *T. equi*) for at least 12 months before the commencement of pre-export quarantine.

Notes:
(*) Delete as appropriate.
(1) If a horse does not meet this requirement, or was known to be infected with *T. equigenitalis*, it may be permitted entry subject to an approved method of treatment and testing considered appropriate by the Australian Director of Biosecurity (or delegate).

Bijlage 3: verklaring dierenartspracticus, behorende bij het certificaat van bijlage 2:

De eisen die door de dierenartspracticus moeten worden verklaard zijn verzameld en hier weergeven:

Verklaring c, 2e deel:
The horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of vesicular stomatitis occurred in any species during the previous 90 days before export and the disease is compulsorily notifiable;

Verklaring d, 2e deel:
The horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of Eastern or Western equine encephalomyelitis occurred during the previous 90 days;

Verklaring i:
After due inquiry, the horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical evidence of Borna disease occurred during the previous 90 days;

Verklaring j:
After due inquiry, the horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of contagious equine metritis, epizootic lymphangitis, equine infectious anaemia, equine piroplasmosis or Lyme disease occurred during the previous 60 days;

Verklaring k:
After due inquiry, the horse did not reside on any premises in the Netherlands where clinical, epidemiological or other evidence of anthrax, equid herpesvirus-1 (abortigenic and neurological strains), equine influenza or equine viral arteritis occurred during the previous 30 days;

Verklaring l:
For all horses (excluding donkeys and mules) excluding geldings and unweaned foals under six months of age:
So far as can be determined, the horse was never mated to, or inseminated with semen from, a horse that was, at the time of mating or semen collection, known to be infected with Taylorella equigenitalis(1);

Verklaring m:
After due inquiry, while in the Netherlands, the horse was not treated with imidocarb or other anti-babesial agents active against Babesia caballi or Theileria equi, during the 12 months before commencement of pre-export quarantine;

Verklaring n:
After due inquiry, while in the Netherlands, the horse was not positive in any test for equine piroplasmosis (B. caballi or T. equi) for at least 12 months before the commencement of pre-export quarantine.

Bijlage D - Gezondheidscertificaat voor paarden vanuit het Verenigd Koninkrijk

Australian Government
Department of Agriculture and Water Resources

Appendix 1: Veterinary certification for the importation of horses, donkeys and mules from the United Kingdom

A separate veterinary health certificate must be provided for each horse in the consignment.

* Where options are available, delete the options that do not apply.

I. Identification of the horse

Name	Breed	Age	Colour	Sex	Microchip No.

A full description using the sketch later in this document should be completed. Whorls on head and neck should be described in the narrative and indicated by a small cross (x).

II. Origin of the horse

a) Name and address of exporter

.....

b) Address of pre-export quarantine (PEQ) facility where the horse was examined:

.....

c) Name and address of owner:

.....

.....

d) Quarantine period: from ..... to .....(dates)

III. Destination of the horse

a) Name and address of applicant:

.....

.....

b) Date of export: .....

c) Means of transportation: .....

d) Identification (e.g. flight number): .....

IV. Health certification

I, the undersigned, an Official Veterinarian authorised by the Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA), hereby certify that:

a) the horse described at paragraph I above originates from the **pre-export quarantine (PEQ) facility mentioned at paragraph II which meets all the PEQ requirements** as set out in Annex 1 (attached);

The PEQ facility was inspected on...../...../.....(date) before commencement of PEQ.

T +61 2 6272 3933
F +61 2 6272 5161
18 Marcus Clarke Street
Canberra City ACT 2601
GPO Box 858
Canberra ACT 2601
agriculture.gov.au
ABN 24 113 085 695

b) on .....(date), I examined the horse described at paragraph I above as it was being loaded on to a vehicle for transport from the pre-export quarantine (PEQ) facility to the port of embarkation and found it free from clinical signs of infectious or contagious disease, including external parasites, and fit to travel; and

c) vehicles for transporting horses from the PEQ facility to the port of embarkation were cleaned and disinfected to my satisfaction before entering the PEQ facility to load the horses; and

d) I was present during loading of horses when leaving the PEQ facility to supervise sealing of vehicles for transporting horses, with tamper-evident seals; and

e) the transport route from the PEQ facility to the port of embarkation was approved by an Official Veterinarian;

f) as far as can be determined, and in accordance with a written declaration of the owner*/agent of the owner*;

EITHER *(i) the said horse is not pregnant;

OR *(ii) the said horse is less than 7 months pregnant;

g) as far as can be determined, and in accordance with a written declaration of the owner*/agent of the owner*,

EITHER *(i) the said horse has been continuously resident in the United Kingdom during the past 60 days;

OR *(ii) the said horse has been resident in the United Kingdom from: ..... to ..... (dates) and the following approved country(ies)[1] during the past 60 days, and support certification addressing the relevant requirements has been obtained from the approved country(ies) of residence:

..... (approved country), ... (approved country), ... (approved country)

OR *(iii) the said horse has been resident in the United Kingdom from: ..... to ..... (dates) and Australia;

h) after due enquiry, during the 180 days immediately prior to export, or since birth if under six months of age, the said horse has been continuously resident in the United Kingdom, or other country, where no clinical, epidemiological or other evidence of glanders has occurred during the previous three years; or Germany where no clinical, epidemiological or other evidence of glanders has occurred during at least the previous six months, and where the disease was compulsorily notifiable, and the said horse was free of quarantine restrictions;

i) during the 60 days or the period noted in point g(ii) or g(iii) immediately prior to export, the said horse has been continuously resident in the United Kingdom where no clinical, epidemiological or other evidence of African horse sickness, dourine, Venezuelan equine encephalomyelitis or vesicular stomatitis has occurred during the previous two years and where these diseases are compulsorily notifiable, and the said horse was free of quarantine restrictions; the said horse has not been vaccinated against African horse sickness or Venezuelan equine encephalomyelitis during the 60 days prior to export;

j) during the 60 days or period noted in point g(ii) or g(iii) immediately prior to export, the said horse has been continuously resident in the United Kingdom where no clinical, epidemiological or other

evidence of Eastern or Western equine encephalomyelitis has occurred during the previous two years, and the said horse was free of quarantine restrictions;

k) during the 60 days or the period noted in point g(ii) or g(iii) immediately prior to export, the said horse has been continuously resident in the United Kingdom where no clinical, epidemiological or other evidence of Japanese encephalitis, screw-worm-fly (*Cochliomyia hominivorax* or *Chrysomya bezziana*) myiasis or surra has occurred during the previous 12 months, and the said horse was free of quarantine restrictions;

l) after due enquiry, and as far as can be determined, during the 60 days or the period noted in point g (ii) or g(iii) immediately prior to export, the said horse has not resided on any premises in the United Kingdom where clinical, epidemiological or other evidence of rabies has occurred during the previous 12 months;

m) after due enquiry, and as far as can be determined, during the 60 days or the period noted in point g (ii) or g(iii) immediately prior to export, the said horse has not resided on any premises in the United Kingdom where clinical evidence of Borna disease has occurred during the previous 90 days;

n) after due enquiry, and as far as can be determined, during the 60 days or the period noted in point g (ii) or g(iii) immediately prior to export, the said horse has not resided on any premises in the United Kingdom where clinical, epidemiological or other evidence of contagious equine metritis, epizootic lymphangitis, equine infectious anaemia, equine piroplasmosis or Lyme disease has occurred during the previous 60 days;

o) after due enquiry, and as far as can be determined, during the 30 days or the period noted in point g (ii) or g(iii) immediately prior to export, the said horse has not resided on any premises in the United Kingdom where clinical, epidemiological or other evidence of anthrax, equid herpesvirus-1 (abortigenic and neurological strains), equine influenza or equine viral arteritis has occurred during the previous 30 days;

p) from .....(date), being at least 14 days immediately prior to export, the said horse has been continuously isolated from all other horses not similarly certified in PEQ premises which comply with standards set by the Department of Agriculture and Water Resources and which were approved by, or on behalf of, the Department of Agriculture and Water Resources;

q) on ..... (date) the said horse was thoroughly examined for ticks within 24 hours of the commencement of PEQ under the direct supervision of an Official Veterinarian; a systematic approach was undertaken and the whole horse was examined with particular attention to the ears, false nostrils, under-body areas (axilla, inguinal region and under the jawbone), perineum, mane and tail, and the said horse was treated within 24 hours, under the direct supervision of the Official Veterinarian, with a parasiticide effective against ticks, as follows:

Date of treatment: ..... Name of product: .....

Active ingredient:.....

AND

EITHER *(aa) no ticks were found on the said horse during this examination or on any other horses similarly examined in the PEQ premises;

OR *(bb) ticks were found on the said horse and/or other horse(s) at the PEQ premises, in which case the ticks were removed and all horses in the PEQ premises were treated again seven days later with a parasiticide effective against ticks, as follows:

Date of treatment: ..... Name of product:.....

Active ingredient:.....

Afstudeerwerkstuk
Augustus 2018

r) on ..... (date), during the pre-export isolation period, the said horse was treated with the following broad spectrum anthelmintic:

Name of product: ..... Active ingredient(s): .....

s) all horses in the PEQ facility remained free from evidence of infectious or contagious disease, and had no contact with equids not of equivalent health status

t) all samples for testing have been taken by an Official Veterinarian or a veterinarian authorised by an Official Veterinarian

u) all testing has been conducted in a laboratory which is monitored or recognised by DEFRA

NOTE: all laboratory results must be attached to the health certification.

v) the said horse has not been vaccinated since commencement of PEQ;

w) the said horse has not been mated or subjected to reproductive manipulation, other than required for certification whilst in the PEQ premises

x) The Department of Agriculture and Water Resources' PEQ requirements have been satisfied or any variation(s) has/have been authorised by the Department of Agriculture and Water Resources;

y) in respect of contagious equine metritis *(excludes donkeys and mules):

*** APPLICABLE FOR ALL HORSES EXCLUDING GELDINGS AND UNWEANED FOALS UNDER SIX MONTHS OF AGE:**

After[2] due enquiry, and as far as can be determined, the horse has never been mated to, or inseminated with semen from, a horse that was, at the time of mating or semen collection, known to be infected with contagious equine metritis;

AND

(i) During the PEQ period, swabs were taken on 2 occasions at least 4 days apart from the said horse, in the case of males separate samples from each of the urethra, the urethral fossa and sinus, and the penile sheath, and in the case of females one sample from the clitoral fossa, including the clitoral sinuses, and the swabs were kept cool and transported in Amies charcoal medium to recognised laboratory, where they were submitted to a bacteriological culture test for *Taylorella equigenitalis* with negative results in all cases (the samples were set up for culture within 48 hours of collection and the cultures incubated for at least 7 days);

Dates on which swabs were collected:

1 ..... 2 ..... **AND**

(ii) the said horse has not been treated with antibiotics for at least seven days before collection of the first samples for culture nor during the sample collection period.

AND

(iii) following the first collection of samples for testing for *Taylorella equigenitalis*, the said horse was not used for natural service or mating.

z) in respect of equine infectious anaemia:

APPLICABLE FOR ALL HORSES INCLUDING UNWEANED FOALS UNDER SIX MONTHS OF AGE:

on.....(date), being during the PEQ period, blood samples were taken from the said horse and sent to a recognised laboratory, where they were submitted to the immunodiffusion (Coggins) test or enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) as described in the OIE manual for equine infectious anaemia, with a negative result;

aa) in respect of equine influenza:

APPLICABLE FOR ALL HORSES INCLUDING UNWEANED FOALS UNDER SIX MONTHS OF AGE, EXCEPT WHERE OTHERWISE SPECIFIED:

*(i) (not applicable for foals under six months of age) being 14-90 days before commencement of the PEQ period, the said horse was vaccinated against equine influenza using a registered[3] vaccine with either a complete primary course, the final of a primary course, or a booster to a primary course;

*twice as a primary course on .....and ..... (dates)

OR

*Final of a primary course on ..... (dates)

OR

* Once as a booster to a primary course on ..... (dates)

AND

(ii) (applicable for all horses, including foals under 6 months of age) on.....(date), being four to six days after commencement of the PEQ period, and again on.....(date), being within 4 days prior to export or leaving the PEQ premises, nasopharyngeal swabs (nasal swabs for foals under 6 months of age) were taken from the said horse and sent to a recognised laboratory where they were tested using a validated pan-reactive polymerase chain reaction (PCR) assay targeting the matrix gene for influenza A virus with negative results in each case;

bb) in respect of equine piroplasmosis:

APPLICABLE FOR ALL HORSES INCLUDING UNWEANED FOALS UNDER SIX MONTHS OF AGE:

(i) during PEQ there has been no opportunity for iatrogenic transmission;

AND

(ii) *on.....(date), being at least four days after commencement of the PEQ period, a blood sample were taken from the said horse and sent to a recognised laboratory where it was submitted to an indirect fluorescent antibody test (IFAT) and competitive enzyme-linked immunosorbent assay (cELISA) for *Babesia caballi* and *Theileria equi* as described in the OIE Manual for equine piroplasmosis, with negative results in both cases; or

* a single blood sample was taken at least four days after commencement of the PEQ period and sent to an OIE reference laboratory for equine piroplasmosis where it was tested using both the IFAT and the cELISA for *Babesia caballi* and *Theileria equi*, with negative results in both cases;

AND

(iii) after due enquiry, and in accordance with a written declaration of the owner*/agent of the owner*, the said horse has not been treated with imidocarb, or other anti-babesial agents active against *Babesia caballi* or *Theileria equi*, for at least 12 months prior to commencement of PEQ;

AND

(iv) *after due enquiry, and in accordance with a written declaration of the owner*/agent of the owner*, the said horse has not tested positive to any test for equine piroplasmosis (*Babesia caballi* or *Theileria equi*) during the 12 months prior to export; or

* a single blood sample was taken at least four days after commencement of the PEQ period and sent to an OIE reference laboratory for equine piroplasmosis where it was tested using both the IFAT and the cELISA for *Babesia caballi* and *Theileria equi*, with negative results in both cases;

cc) in respect of equine viral arteritis:

*** FOR ALL HORSES EXCLUDING UNWEANED FOALS UNDER SIX MONTHS OF AGE:**

For all horses excluding unweaned foals under six months of age:

*(i) in the case of colts and stallions:

EITHER

*aa) A single blood sample has been taken from the horse at least four days after commencement of PEQ and tested using a virus neutralisation test as described in the OIE Manual for equine viral arteritis with negative results.

OR

*bb) A blood samples or two blood samples (at least 14 days apart) have been taken from the horse between six and nine months of age on two occasions and tested using a virus neutralisation test as described in the OIE Manual for equine viral arteritis with a negative result or a stable or decreasing antibody titre (in the latter case). AND subsequently the horse was vaccinated against equine viral arteritis and has since been regularly revaccinated as required.

OR

*cc) The horse was isolated and a single blood sample taken seven days or more after commencement of isolation and tested using a virus neutralisation test as described in the OIE Manual for equine viral arteritis with negative results. AND subsequently the horse was vaccinated against equine viral arteritis. The horse remained isolated from other equids not of equivalent health status from the time the blood sample was taken until 21 days immediately after vaccination and has since been regularly revaccinated as required.

OR

*dd) A single blood sample has been taken from the horse and tested using a virus neutralisation test as described in the OIE Manual for equine viral arteritis with positive results

and either

*i. the horse has subsequently been test-mated to two mares during the 180 days before export. Blood samples have been taken from the mares on two occasions, at the time of mating and again 28 days after test mating, and tested using a virus neutralisation test as described in the OIE Manual for equine viral arteritis with negative results in each case or

*ii. one semen sample has been taken from the horse during the 180 days before export and tested using a virus isolation test as described in the OIE Manual for equine viral arteritis with negative results or

*iii. one semen sample has been taken from the horse during the 180 days after the blood sample was tested. AND subsequently the horse was vaccinated against equine viral arteritis and has since been regularly revaccinated as required.The semen was tested using a virus isolation test as described in the OIE Manual for equine viral arteritis with negative results.

*(ii) in the case of fillies, mares and geldings:

EITHER

*aa) A blood sample have been taken within 21 days prior to export or two blood samples (at least 14 days apart) have been taken within 28 days prior to export and tested using a virus neutralisation test as described in the OIE Manual for equine viral arteritis with a negative result or a stable or decreasing antibody titre (in the latter case).

OR

*bb) The horse was regularly vaccinated against equine viral arteritis.

OR

*cc) The horse was isolated for the 28 days before export and during this period showed no signs of equine viral arteritis.

dd) a written declaration has been received from the owner*/agent of the owner* stating that the said horse will be transported direct from the PEQ to the port of embarkation without coming into contact with horses not similarly certified and without being off-loaded until it arrives at the port of embarkation;

ee) a written declaration has been received from the owner*/agent of the owner* stating that the compartment of the aircraft or vessel to be occupied by the said horse for international transport and all removable equipment, penning and containers including loading ramps will be satisfactorily cleaned and disinfected before loading.

Stamp

Signed ..... RCVS Official Veterinarian

Name in block letters: .....

Address:.....

.....

Date .....

Footnotes:

1. The approved countries authorised by the Department of Agriculture and Water Resources are: Austria, Belgium, Canada, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Republic of Iceland, Republic of Ireland, Italy, Japan, Luxembourg, Macao, Netherlands, New Zealand, Portugal, Singapore, Spain, Sweden, Switzerland, the United Arab Emirates, the United Kingdom and the United States.
2. If a horse does not meet this requirement, or has been known to be infected with *Taylorella equigenitalis* it may be permitted entry subject to an approved method of treatment and testing considered appropriate by the Director of Biosecurity (or delegate).
3. Vaccines with a marketing authorisation are considered "registered". A vaccine containing the most up-to-date virus strains available should be used.